

GALOPIN

HAJLSZA A DETEKTIV UTÁN

96_f

11.436

OSZK

10a

A Z A T H E N A E U M
DETEKTIV ÉS KALANDOR REGÉNYEI

GALOPIN
HAJSZA
A DETEKTÍV UTÁN

FORDÍTOTTA
PÁLMAI JENŐ

ATHENAEUM
IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSULAT KIADÁSA

M. 436 / 10a

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
B 6410 / 1983
LELTÁRI SZÁM

Előszó

Valamelyik reggel postám bontogatása közben hirtelen egy boríték ragadta meg figyelmemet, amelyen a poissy-i fegyház pecsétje volt. Felnyitottam és határozott vonásokkal papírra vetett sorok ötlöttek szemembe, amelyeknek cikornyái némi képzelőtehetségre vallottak:

«Kedves Uram!

Valószínűleg már megfeledkezett rólam, de én még mindig gondolok önre. Nagyon kérem, látogasson meg, mert szeretnék önnel valamit közölni, ami, úgy hiszem, érdekelné.

Fogadja, kedves Uram, tisztelettejes üdvözlételemet.

Yours truly

Edgar Pipe»

Nem tudtam elfojtani mosolyomat. Hát mi lett a sok szép fogadkozásból? — kérdeztem magamban. Ez a hirhedt betörő Edgar Pipe, akinek kalandjai mindig oly nagy port vertek fel, megint csak «lebukott»! Pedig annakidején hogy megfogadta ne-

kem, hogy becsületes ember lesz belőle! Ez a különös csirkefogó meglehetősen rokonszenvet keltett bennem mindig (némelyik gazfickó iránt is lehet az embernek gyengéje), és elhatároztam, hogy meglátogatom. Meg voltam győződve arról, hogy közölnivalója nem lehet mindennapi dolog. Pipe angol fiú, tehát komoly és módszeres. Nem tartozik azokhoz az ízléstelen fecsegőkhöz, akik az embert elkapják a kabátja gombjánál fogva és addig el nem eresztik, amíg tartalmatlan szóáradatukkal halálra nem untatták. Nem, Pipet sokkal többre becsültem. Ő bölcselkedő ember, talán amolyan kissé túlzottan cinikus filozófus, de gondolatai tele vannak humorral és találó következtetésekkel.

Hát elmentem Poissy-ba.

Szegény Pipe! Külsőjét egészen megváltoztatta nullásgéppel lenyírt haja és a fegyencruha, amelyet mégis némi eleganciával viselt.

— Nagyon kedves öntől, hogy felkeresett — mondta. — Köszönöm! Maga legalább nem hagyja cserben az embert...

— Hogyan történhetett ez meg magával, — kérdeztem — aki olyan szép vagyonra tett szert?

— Szóval ön nem is hallott még az ügyemről? Pedig elég nagy port vert fel...

— Nem, Pipe, nem tudok semmiről. Most érkeztem meg Montreal-ból, ahol előadásokat tartottam...

— Hát uram, ön csodálkozni fog a történetemen... Jól nézzen meg engem... a játékszenvedély áldozata áll ön előtt... Azt hittem, hogy két csinos millióska birtokában megengedhetem magamnak azt a fényűzést, hogy néha kissé megkopasszanak a játéktermekben. Sajnos, túlmerész voltam és így rövidesen semmivé olvadt a két millióm. Hogy megélhetésemet biztosítsam, kénytelen voltam tehát néhány

kalandba bocsátkozni, amelyek közül az utolsó ide juttatott. Kitalálom, hogy mit akar most mondani: «Dolgoznom kellett volna.» Higyje el, én *dolgoztam*, csak az a baj, hogy az olyan munka, amilyennel én foglalkozom, kissé túlsok kockázattal jár. Mit akar, az ember mindig visszatér eredeti hivatásához... No de hát mindez már elintézett dolog... Önt azért kerestem ide, mert üzletet szeretnék magával kötni. Tizennyolc hónapot kell itt leülnöm, tizennyolc hónapig pihenni fogok; de uram, gondolni kell a jövőre is és ön tudja, hogy én előrelátó ember vagyok. Ha nem gondoskodom magamról jóelőre, akkor kiszabadulásom után egy árva fitying sem lesz a zsebemben. Csak ön segíthet rajtam! Legyen nyugodt, nem akarom önt megvágni, ez nem szokásom.

— Rövid leszek. Arról van szó, hogy egy kéziratot szeretnék rendelkezésére bocsátani, amelyet tetszése szerint feldolgozhat. Természetesen nem óhajtok a nyilvánosság előtt mint író szerepelni. Ismert nevem van ugyan, de nincsen valami jó csengetése. Ön tehát egyedül fog mint író szerepelni, a honoráriumon azonban megosztozkodunk. Hiszen tudja, nem úszom a pénzben. Kiadójától kötetenként két frankot kap, ebből majd juttat nekem egyet. Ismerem önt és tudom, hogy nem fog csalni a példányszámmal. Nos, elfogadja ajánlatomat?

— Jelenleg két regényen dolgozom és...

— Ugyan mit mesélhet ön olvasóinak ezekben a regényekben? Kis történeteket, amelyek talán mulatságosak, de semmiesetre sem újszerűek és bizonyára egy csomó konvencionális személyről szólnak. Amit én javasolok önnek, az egészen eredeti...

— Kis «bűnügyek»?

— Ha így nevezi, igen... de olyanok, hogy még önt is csodálkozásba fogják ejteni. A legutolsó «munkáim» leírásáról van szó és fogadni mernék, hogy

ennél borsosabbat és változatosabbat még ön sem volna képes kiagyalni.

— Öt év küzdelmének gyümölcsét bocsátom rendelkezésére és majd meglátja, hogy milyen hallatlan találékonyságra tehet szert az, aki kénytelen naponta új pénzforrásokat felfedezni, miközben ügyelnie kell, hogy kikerülje a rendőrség kifeszített hálóját is. Akar tehát munkatársam lenni? ... Ha igen, akkor keresse fel Rue Notre Dame de Lorette 10. szám alatt Monsieur Gioffredo-t... Csak annyit mondjon neki: «Pipe küldött önhöz!» és mutassa majd meg neki azt a levelet is, amit magának írtam. Erre át fog adni egy kék papirosba burkolt csomagot: kéziratomat, illetőleg naplómát. Ön tudja, hogy benyomásaimról és «módszereimről» naponta pontos jegyzeteket szoktam készíteni. Az «áldozatok» nevét természetesen megváltoztattam, sőt többnyire ki is hagytam teljesen. Ezek a szegény emberek úgyis nagyon megjárták velem, nem akarom őket ezenkívül még nevetségessé is tenni. Tehát megegyeztünk?

— No majd meglátom ...

A fegyőr ekkor közbeszólt, hogy beszélgetésünk véget ért. Elbúcsúztam Pipe-tól és megígértem neki, hogy még a hét vége előtt választ fog kapni ajánlataira. Ismertem az emberemet és tudtam, hogy kissé önhitt természetű. Mielőtt véglegesen lekötöttem volna magam, szerettem volna előbb abba a híres kéziratba is betekinteni, hogy vajjon tényleg olyan rendkívül érdekes dolgokat tartalmaz-e. Felkerestem tehát Gioffredo urat. Hamarosan rájöttem, hogy ez a tiszteletreméltó aggastyán meglehetősen diszkrécióval úzi az orgazda mesterségét. A csomagot néhány százfrankos bankjegy ellenében sikerült megkapnom. Hazatérve, belemerültem Edgar Pipe kalandjainak olvasásába. Úgy találtam, hogy némi

átgyúrással csakugyan megérdemlik a nyilvános-
ságot.

Ezt az átgyúrt, megtisztított és jelentékenyen
megrövidített kéziratot fogják önök a következő olda-
lakon olvasni. Némelyek talán csodálkozni fognak,
hogy rászántam magam arra, hogy egy fegyenc társ-
szerzője legyek, de vajjon én vagyok-e az első, akinek
ezt szemére lehet vetni?

A. G.

I.

Amióta gazdag ember lett belőlem, teljesen megváltoztak fogalmaim. Új oldalról láttam az életet és mondhatom, egészen más ember lett belőlem. A feleségemet, Edithet is boldoggá tette megváltozott helyzetünk. Beszélgetéseink alkalmával gondosan kerültünk minden a multra vonatkozó célzást. Harmincezerfrankos lakást béreltem a Rue Marbeuf-ön, amelyet angolosan, vagyis a lehető legnagyobb kényelemmel rendeztünk be.

Párizsban, mint mindenütt a világon, ha az embernek vagyona van, nem nagyon kérdezik, hogy miből lett — és ez rendkívül kellemes berendezkedés. Ha nem volna így, akkor rengeteg ember, aki a polgári erkölcsökkel ellentétes eszközök felhasználásával gazdagodott meg, kénytelen volna a legnagyobb visszavonultságban élni és a híres szalónok nagyrésze olyan elhagyatott volna, mint az egyiptomi régiségek tára a Louvre-ban.

Edithet és engem rövid időn belül a világfiak és «világleányok» egész hada vett körül, akik Mr. és Mrs. James Sweet-et (ezt a nevet vettem fel véglegesen, amikor új életet kezdtem) a párizsi társaság legszeretreméltóbb tagjai közé sorozták.

Természetesen a sok újkeletű barát között akadt néhány szédelő is, nem beszélve azokról, akiknek egyetlen célja volt a «megvágás». Nem is

késlekedtek különböző csábító «üzleti» ajánlatokkal elhalmozni, amelyek mind óriási nyereséggel kecsegtettek. Egy ideig alig bírtam szabadulni ezektől az alakoktól, akik abban a hiszemben, hogy bennem nagyszerű «palira» találtak, csupa gyanús vállalkozásokba igyekeztek belevonni, amelyek csalhatatlanul börtönbe juttattak volna.

Sikerült ezeket tapintatosan kiszorítanom környezetemből, sima diplomatakészségemnek a segítségével, amelyre roppant mozgalmas életpályámon tettem szert. Igaz viszont, hogy azok között, akik barátságukkal megtiszteltek, akadt néhány becsületesebb fiú is. Ezek csupán vagyonukat emésztették, némi beosztással. Egyikük különösen megnyerte rokonszenvemet, Roswell-nek hívták és azt állította magáról, hogy a belga követség attaché-ja.

Bevezetett előkelő társaskörébe s ily módon véglegesen a párizsi élet forgatagába kerültem.

Nincsen veszélyesebb, mint az úgynevezett «párizsi élet»; erre, sajnos, hamarosan rájöttem.

Eddig is fényűző életmódot folytattam ugyan, de nem bocsátkoztam mértéktelen költségekbe. Attól a naptól kezdve, hogy a kártyás Roswellel megismerkedtem, aki rettentő gazdagnak tűnt fel előttem, meg akartam ízlelni én is a baccara- és chemin de fer-játék izgalmait. Amikor vagyonom egyrésze már elúszott a zöld játékasztalon, abba kellett volna hagynom kísérletezéseimet, de állhatatosan reméltem, hogy egy kis szerencsével még visszanyerhetem elvesztett pénzemet. Rövidesen sikerült minden vagyonomat elvesztenem, sőt még ennél is többet. Így történt, hogy meggondolatlanul «hozom»-ra játszottam meg egy nagyobb tétet.

A Becsület az ilyen esetben csak két megoldást ismer: vagy megfizetem tartozásomat, vagy főbe-lövöm magam. Ez meglehetősen kényelmes elinté-

zési mód azok számára, akik nem rettennek vissza attól, hogy halántékukhoz szorítsák a revolver csövét és meghúzzák a ravaszt. Ám én irtózom a revolvertől: még akkor is haboztam használatától, amikor «mások ellen» kellett volna segítségét igénybe vennem. Tehát olyan megoldást kellett most találnom, amelynek révén sikerül kibújni a csávából, anélkül, hogy veszélyeztetném életemet, amely nekem igen drága.

Feleségemnek ezekről a dolgokról nem tettem említést, mert a nőket általában fájdalmasan érintik az ilyen természetű közlések. Alig bírtam elaludni az éjjel. Rengeteg tervet forgattam fejemben, de amióta tétlenül éltem, képzelőerőm lassankint el lanyhult. Nem voltam többé a régi Edgar Pipe, aki még az aszfalt alól is pénzt tudott előteremteni. Most százezer frankra lett volna szükségem. Ilyen összeget felhajtani csak nem lehetetlenség? Lassacskán arra a meggyőződésre jutottam, hogy az én jó Roswell barátom készséggel adna kölcsön nekem százezer frankot, de ha a pénzt klubbeli tartozásom kiegyenlítésére fordítom, akkor megint itt állok majd egy vas nélkül. Igaz viszont, hogy végső megoldásként eladhatnám még Edith ékszereit is, de ha ilyen áldozatra kérném őt, ez elhidegítené tőlem és házaseletünk pokollá válnék. Nem, erről szó sem lehet, nyugodtan akarok élni.

Reggel nyolc óra felé tehát felkerestem Roswellt, akit még ágyban találtam. Mint mindig, most is nagyon kedvesen fogadott, de amikor előadtam látogatásom célját, homloka elborult.

— Szegény barátom, — mondta fájdalmas hangon — nagyon rossz helyre fordult. Én pontosan ugyanolyan helyzetben vagyok, mint ön, csupán azal a különbséggel, hogy én háromszázezer frankkal «lógok». Igen, tudom, ön gazdagnak hisz. Hát vegye

tudomásul, hogy tönkrement ember vagyok. Hogy ezt el tudtam titkolni eddig, azt a szerencsémnek, az én arcátlan szerencsémnek köszönhetem, amelyről azt hittem, hogy sohasem fog elhagyni.... de hát most az egyszer elfordult tőlem is — és nem marad más választás számomra, mint eltűnni...

— Hogyan! Öngyilkos akar lenni?

— Öngyilkosságot elkövetni... azt nem... Hát az ember ölje meg magát — csupán azért, mert vesztett háromszázezer frankot?... És az, aki ezt a pénzt tőlem elnyerte, talán nem egyéb közönséges hamiskártyásnál..., ki tudja? Főbelövés, ez ma már lejárt magát... erre a fogásra legfeljebb színpadon és regényekben van még szükség. Becsületbeli adósság... szamárság! Csak a hülyék veszik tragikusan az ilyesmit. Különben is értse meg, mi csoda ostobaság mindez: Ön nem tud fizetni és ezért megöli magát, de kérdezem, mit használ ez annak, aki arra vár, hogy pénzét megkapja Öntől... Mindenképpen rossz tréfát űz vele, mert akár megöli magát, akár nem, színét sem fogja látni pénzének.. És mondja, ha ön most megöli magát, kevésbbé lesz gazember, mintha életben marad?

— Tehát mit akar tenni?

— Elhagyom Párizst...

— De ebből botrány lesz! Ön a követség attaséja... és...

Roswell elmosolyodott:

— Azt hiszem, elmondhatok önnek mindent, hiszen mindketten teljesen egyforma helyzetben vagyunk. Én éppen annyira nem vagyok követségi attasé, mint ön, de mivel az embernek szüksége van egy bizalomgerjesztő foglalkozásra, hát én ezt választottam, mert meglehetősen dekoratívnak találtam. Ön engem most bizonyára nagyon furcsa alaknak tart... Már két éve élek Párizsban — tisz-

tán kártyázásból... Ennek a szép életnek össze kellett omlania egy nap; hát most összeomlott, annyi baj legyen! Majd csak segítek magamon...

— Segít magán... de hogyan?

— Eh! Majd meglátjuk... Különben figyeljen ide, azt mondtam az imént, hogy elhagyom Párizst... Hát nem! Itt maradok. Párizs a pénzforrások városa, ahol az igazságszolgáltatás többnyire elnéző, — nem olyan, mint önöknél Angliában, ahol a legkisebb vétket is öt évi «hard labour»-ral büntetik... Itt egy kis csalást meg lehet úszni néhány havi börtönnel és még arra is van esélye az embernek, hogy feltételesen szabadlábba helyezik...

Bevallom, amikor Roswellel megismerkedtem, egyáltalán nem sejtettem benne kollegát. Amit most megtudtam róla, még sokkal rokonszenvesebbé tette előttem.

Felkelt az ágyról, ahol eddig feküdt és belebújt kék selyempizsamájába, elővette cigarettatárcáját, megkínált, majd egy karosszékre vetette magát és így szólt:

— Üljön le, kedves barátom és beszéljünk komolyan. Talán sikerül kibújnunk ebből a csávából. Én már megalkottam a véleményemet Önről és azt hiszem, nagyszerűen meg tudnánk egymást érteni. Teljes hidegvérrel kell a helyzetet megvizsgálnunk.

Most ő is rágyújtott, néhány füstkarikát fújt a mennyezet felé, majd így folytatta:

— Mind a ketten egyforma helyzetben vagyunk. Ön százezer frankkal tartozik, én háromezerrel, és kettőnk zsebében biztosan nincs még ötszáz frank sem. Igaz, önnek nagyszerű, kényelmes lakása van, bútorait pénzzé teheti... Ismerem lakását, legalább húszezer frankot fog értük kapni... Persze, nem vonom kétségbe, hogy bútorai ennél többet is megérnek, de tudja, ezek a bútorkereskedők majdnem

semmiért vásárolják vissza azt, amit jó drágán adtak el. Én sajnos, semmit sem adhatok el abból, amit itt lát, ez «bútorozott lakás.» — Ön tehát pénzzé teszi mindenét és utána rögtön felkeres... Egy hónap múlva úszni fogunk a gazdagságban és folytathatjuk régi életmódunkat, — Párizsban vagy másutt.

— Igen... értem... Ön azt reméli, hogy majd az én pénzzel valamelyik kártyaklubban fog vagyont szerezni... ha csak ebből áll az ötlete, kedves barátom, akkor igazán nincsen szükségem segítségére... A szerencsém magam is megkíséríthetem.

Roswell vállát vonogatta.

— Ki beszél itt kártyaklubról? Kezeskedem arról, hogy húszezer vagy minimálisan tizenötezer frankból — egy milliót csinállok, sőt talán többet is.

— Hogyan? Erre kíváncsi vagyok.

— Nem mondok semmit... előbb tegye pénzzé ingóságait. Majd ha fel tudja mutatni a pénzt, akkor én is felfedem tervemet, de előbb nem. Ön vagy elfogadja vagy visszautasítja, de azt hiszem, ahhoz a vállalkozáshoz, amelyet tervezek, ön igen alkalmas társnak.

— Tegyük fel, hogy megegyeztünk. Átadom önnek a húszezer frankot, de milyen biztosítékot tud ennek ellenében nekem adni?

— A szavamat...

— Üzleti ügyekben nem elég az adott szó...

— Talán azt óhajtja, hogy szerződést készítsünk? Ezzel nem nyer semmit, mert hát mit ér az ilyen papiros?... Nos, nyugodjék meg, abból a pénzből, amit nekem átad, vagy legalább is annak egy részéből üzleti berendezést veszünk, ön társam lesz és így módjában lesz, betétje felhasználását is ellenőrizni.

— És ha vállalkozása balul üt ki? Akkor elkó-

tyavetyéltem bútoraimat anélkül, hogy legcsekélyebb hasznát is vettem volna.

— Jegyezze meg, kedves barátom, hogy mindenképpen kénytelen bútorait eladni. Kártyaklubbeli hitelezője nem fogja egykönnyen futni engedni. Kártyaadósságáért beperelni ugyan nem tudja magát, de felkeresheti lakásán és botrányt csaphat. Lakóhelyet kell változtatnia és el kell tűnnie eddigi társaságának szeme elől. Azonkívül mint tönkrement ember, nem tarthat harmincezer frankos lakást sem. Higyjen nekem, fogadja meg tanácsomat és még meg fogja köszönni, hogy kihúztam a bajból...

— Én viszont önt...

— Persze, — hiszen mi értelme is volna a társulásnak, ha csupán az egyik fél látna hasznát belőle... Gyerünk tehát... rendezzen sürgős végeladást holmijaiból!... Holnap reggel itt várom.

Elbúcsúztam Roswell-től.

A taxiban, amelyen hazavittem magam, meglehetősen komor elmélkedéseket folytattam. Kövessem Roswell tanácsát? Ez a fiú úgylátszik ügyes ember, de kérdés, hogy mibe kever bele? Olyan nagyszerűen értett környezetének becsapásához, (hiszen engem is alaposan rászédett), hogy valószínűleg sikeresen tud még egész csomó embert bolonddá tenni és pénzemet előnyösen gyümölcsöztetni. Végeredményben mit kockáztatok? Hogy elvesztem a húszezer frankomat? Hát majd csak akkor fogja megkapni a pénzt, ha előadta, hogy mit akar vele elkezdni. Különben azt is mondhatom neki, hogy a bútoraimért csupán tízezer frankot kaptam és a különbözetet csak akkor bocsátom rendelkezésére, ha látom, hogy sikerrel kecsegtet az üzlet. Jelenlegi helyzetemben meg kell próbálnom minden lehetőséget...

II.

Reggel 10 óra volt, amikor hazaértem a Rue Marbeuf-ra. Edith még ágyban volt.

— Elmegy?

— Nem... most jöttem haza, kedvesem.

És hosszasan megcsókoltam.

— Ó, maga túlságosan gyengéd ma hozzám, bizonyára megint vezekelni akar valamilyen bolondságáért... Gyerünk, ki vele, tegnap megint veszített a klubban, úgy-e? Mennyit?

— Mindent.

Rémülten felegyenesedett.

— No, ne csináljon rossz tréfát... mit jelent az, hogy mindent? Azt akarja mondani, hogy mindent, ami magánál volt?

— Nem... mindent, amim a bankban volt, sőt nem volt.

— Szóval tönkrementünk!

— Tönkre... de csupán néhány napra.

— Hát most már semmit sem értek... Csak nem reméli, hogy egy héten belül visszaszerezheti vagyonát?... Jaj, tudtam, hogy ez a pénz nem fog szerencsét hozni... rosszúton szereztük...

— De kérem, Edith...

De ő nem figyelt többé szavaimra. Hisztérikusán kezdett ágyában vonaglani, párnáit harapdálta, jajgatott, majd keserves sírásra fakadt és ha köz-

ben néha kissé lecsillapodott, ezt csupán azért tette, hogy éles szavakkal szememre vesse, hogy csak magamra gondolok, hogy szörnyű egoista vagyok és őt nem tekintem másnak, mint egyszerű játékszernek. Sőt még egy bizonyos ügyemre is merészelt célzást tenni, amely rám nézve különösen kellemetlen, mert életem egy olyan pillanatára emlékeztet, amelyet igyekszem elfelejteni.

Annyira kihozott sodromból, hogy most már rajtam volt a sor szemrehányásokat tenni néhány régi viszonyaért és gyűlöletes mesterségéért, amelyet a londoni Strand-en űzött, mialatt én a readingi fegyházban sínylődtem.

Az ilyen házassági jelenetek közben elhangzott szavaknak általában semmi következményük nem szokott lenni, de mégis, vannak szavak, amelyek mélyen belevésődnek az emlékezetbe és ezeket nehéz később megbocsátani. Az asszony nevezheti férjét hülyének, félkegyelműnek, tevének, faragatlannak, korhelynek, gazembernek, — az ilyesmit könnyen elfelejti az ember, de nem felejt el bizonyos szemrehányásokat, amelyek mint a mocsár mérges gőzei, időről-időre felszínre vetődnek és csömörbe fojtják a szerelmet.

Edith, akire eddig úgy tekintettem, mint valami könnyelmű, csintalan kislányra, aki már kora ifjúsága óta a rossz nevelés áldozata, Edith, akinek minden szeszélyét elviseltem, talán nemcsak szerelemből, hanem szánalomból is, most egyszerre új oldaláról mutatkozott meg.

Amíg gazdagnak hitt, ravasz komédiát játszott velem, de most, amikor megtudta, hogy tönkrementem, egészen kiméretlenül járt el velem szemben. Pedig abban a hitben ringattam magam, hogy Edith mindazért, amit érte tettem, legalább némi hálát fog mutatni. Igaz, nem kellett volna az any-

nyira kellemetlen hírt ilyen nyers módon közölnöm, de azt hittem, hogy több hidegvérrel és — rezignációval fogadja. De most a jég megtört, nyíltan beszélhettem:

— Amint mondtam, — tönkrementem... elismerem, hogy ez nagyon kellemetlen magára nézve, de vallja be, hogy rámnézve nem kevésbé az. Szerencsére még van bennem némi tetterő és rövid idő múlva újból az leszek, ami voltam. Húszezer frankra van szükségem, ami kihúzna a bajból.

— De honnan veszi ezt a húszezer frankot? Feltételezem, hogy nem akar ékszereimtől megfosztani... hiszen még erre is képes...

— Bár ékszereit abból a pénzből vettem, amelyet oly kedvesen «rosszúton szerzettnek» nevez, nyugodt lehet, meghagyom őket magának... sőt, össze is csomagolhatja mind és azonnal el is hagyhat.

— Szóval, most kidob...

— Ha úgy akarja, maradhat, de kiméljen meg a jelenetektől... nem vagyok most olyan jó állapotban... Nyugodtan kell gondolkoznom... Talán vannak férfiak, akiket súlyos csapások idején odaadó hitvesük bátorít és vigasztal, én sajnos, nem tartozom ezek közé... Már megmondtam és most megismétlem, hogy megtaláltam azokat az eszközöket, amelyeknek a segítségével kihúzhatom magam a csávából, de mivel nem akarom magát gondjaimmal terhelni, engedje meg, hogy egyedül segítsék magamon.

— Hát gondolja, hogy segíthet magán?

— Gondolom...

— De olyan nagylábon már nem tudunk élni, mint eddig...

— Téved... Egy hónap múlva megint millióim lesznek.

Edith rámpillantott és szemét dörzsölte... Sza-

vaim határozottsága máris megváltoztatta felfogását. Felderült és éreztem, hogy újabb kérdésekkel fog elárasztani. Vettem a kalapomat és az ajtó felé indultam.

— Elmegy?

— El... dolgom van...

— Elmegy anélkül, hogy megcsókolna?

— Viszontlátásra!

— De ebédre visszajön?

— Nem tudom.

— Nézze, Edgar, talán kissé túlheves voltam az imént, nem szabad ezt rossznéven vennie...
jöjjön, csókoljon meg...

— Majd ha újból vagyont szereztem...

— Ó, de utálatos... rosszul ítél meg engem...

— Ellenkezőleg, nagyon helyesen ítélem meg, de nem bánom, kössünk békét, azzal a feltétellel, hogy nem fog több kérdést feltenni és vakon engedelmeskedik...

— Megfogadom...

— Tehát megegyeztünk. Ne csodálkozzék semmin... és legyen kész minden áldozatra...

— Tudom... az ékszereimet akarja?

Vállamat vonogattam és átmentem a dolgozószobámba. Eredetileg el akartam menni, de most megváltoztattam szándékomat. Utánanéztem a telefonkönyvben és felhívtam az Elysées 39—72 számot.

— Halló... Maga az, Risenford úr, nem?...
Hát akkor hívja a főnökét... mondja meg neki, hogy James Sweet kéreti... nagyon sürgős ügyben.

Kétpercnyi várakozás után Risenford úr a készülékhez lépett. Rögtön felismertem rossz kiejtéséről.

— Igen, itt James Sweet beszél, kérem, keresen fel rögtön... Lakásomon várom... Rendben

van... tehát negyedórán belül itt lesz, nem később!

Letettem a kagylót. Megéreztem, hogy Edith az ajtó mögött hallgatózik. Valószínűleg szerette volna megtudni, hogy mit akarok Risenfordtól, de nem mert belépni a szobába, tiszteletben tartotta békefeltételünket... Haragom eltűnt és kész voltam megbocsátani neki, bár meggondolatlan szavai még fülemben zúgtak. Bizonyára kibékülünk majd egymással, mégis hosszú ideig némi feszültség lesz közöttünk. Nem vagyok haragtartó ember (multam engedékenységre kötelez), de az, amit egy számomra idegen ember részéről fel sem veszek, nem hagyhat közömbösen egy olyan asszony részéről, akinek éppoly súlyos kő nyomja lelkiismeretét, mint az enyémet. És mégis... szeretem Edithet, minden hibája ellenére is... Valahogy egymáshoz tartozunk, de szerelmünkben az úgynevezett érzelmeknek csak nagyon kis részük volt.

Csengőberregés riasztott fel elmélkedésemből.
Risenford!

Belépett és sugárzó arccal nyujtott kezét. Kövér, kopasz ember volt és uborkaalakú orra tele pattanással.

— Hivatni méltóztatott, Sweet úr, talán kicséréltetni kívánja pútorait?

— Sőt ellenkezőleg, Risenford úr, el akarom őket adni.

Risenford most már kevésbé barátságos arcot vágott.

— Bizony... el akarok adni mindent... Áthelyeztek Singaporeba, igen fontos állásba és legkésőbb holnap Marseilleben hajóra kell szállnom.

— Az időpont a legrosszapp... Mostanápan alik tudok eladni valamit és venni, mék ennél kevesepet veszek. Ha uraságod várni tudna kicsit, esetlek találnék rá kuncsaftot, de íty...

— Hát ha nem akar üzletet csinálni, nem bánom... a Welcolm-cégtől már úgylis kaptam ajánlatot...

— És mennyit akar adni Welcolm?

— Rögtön elárulom magának, de előbb hadd halljam az ön ajánlatát is. Ne felejtse el, hogy nem maradok örökké Indo-Kínában, sőt nagyon valószínű, hogy rövidesen visszahívnak Párizsba. És akkor még ennél is fényűzőbb berendezésre lesz szükségem, mert palotát szándékozom vásárolni Neuilly-ben... Nos, Risenford úr, mennyit ad az egész berendezésért?

Keresgélni kezdtem íróasztalom fiókjában, kihúztam a bútorkereskedő nyugtázott számláit.

— Ide nézzen, a berendezés, amelyet nekem eladott és amelyet minden látogatóm megcsodált, pontosan százötvenezer frankomba került. Ismerje el, hogy jó árat adtam érte... Számláit minden alkudozás nélkül fizettem ki. Tudom, ha akadémikodtam volna, komoly árengedményt érhettem volna el... Nos, mennyit ajánl nekem most?

Risenford fülét vakarta:

— Ön nagyon jól tudja, hogy ezek a használt pútorok értéküknek töpp, mint etyharmadát elvesztették... Ezeket nem tudom eladni a poltomban, az Árverési Csarnokba kellene mind küldeni... és nek lesznek elégedve, ha kapok értük netyvenezer frank...

— Rendben van, negyvenezerért viheti...

— Ó, azt nem mondtam, hogy adok netyvenezer frankot... nekem van költsék is... Nézze, Sweet úr, tesztek önnek ety szívesséket... és adok... adok... na, harmincezer frankot és ety vassal sem töppet... esküszöm, hogy rossz seftet csinálok... de urasázkod jó kuncsaft és remélem, hogy a jövőpen...

— És mondja, készpénzzel fizet?

— Majd ha elvittem a pútort és minden a kocsimon van, tehát cirka délután öt óra felé.

— Jó, rendben van, — de mondja, nem szállíthatja el a bútorokat valamivel előbb?

Risenford órájára pillantott:

— Féltizenkettő... nem, azt nem tudom.

— Hát akkor várom öt órára...

Azt hittem, hogy ezzel befejeztük üzleti tárgyalásunkat, de Risenford ragaszkodott ahhoz, hogy előbb a bútorokat megtekintse. Mindent sorra megvizsgált, kihúzta az asztalok és szekrények fiókjait, végigtapogatta a matracokat, párnákat, függönyöket, kipróbálta a székek teherbíróképességét, sőt benyitott még a fürdőszobába is, ahol Edith éppen fürödni készült. Risenford diszkrét, «pardon»-t mormogott és újból becsukta az ajtót, de nem valami nagy sietséggel.

— Tehát mindent látott? — kérdeztem.

— Igen... — válaszolta kissé zavartan — Nasyon helyes... mindent láttam... rendpen van; de mondja csak kérem, ekész rendes fehérneműi vannak... ha akarja, mekszabadítom ezektől is... Adok értük harmincötezer frank a pútorokkal etyütt...

— Ez kevés, de elfogadom...

Risenford hirtelen homlokára csapott.

— Hű, majd elfelejtettem... az adó...

— Micsoda adó?

— Hát az adót mekfizette?... és a házpért?...

Előkerestem az adóhivatal és a háztulajdonos nyugtáit.

— Rendpen van, — mondta, miután gondosan megvizsgálta őket — nincs jocom elvinni a pútort, ha nincsen kifizetve az adó és a házpér... A kincstárral nem lehet viccelni, mék a háztulajdonossal

szemben is elsőbbségi jog van neki... Tehát viszontlátásra, Sweet úr, öt óraker átadom a csekket. És Risenford úr fürge léptekkel távozott. Nem csinált rossz üzletet.

Más körülmények között bizonyára csak nehezebben tudott volna velem megalkudni, de szorult helyzetemben nem lehettek nagyobb igényeim. Az elért összeg még így is jóval felülmulta reményeimet. Körülbelül húszezer frankra számítottam és most harmincötöt kaptam. Tizenötöt majd átadok Roswellnek, a többivel pedig elélek egy hónapig anélkül, hogy kénytelen volnék életmódomon lényegesen változtatni. Ha pedig Roswellnek csakugyan sikerül rövid időn belül «aranyat csinálnia», akkor minden nagyszerűen elintéződött, kivéve szerencsés kártyapartnerem követelését, aki majd csak este a klubban fogja megtudni, hogy Mr. James Sweet — angolosan távozott.

III.

Edith hallgatott az okos szóra. Minden tiltakozás nélkül nézte, hogyan viszik el bútorait és csupán azt kérte, hogy hagyják meg a fehérneműjét és pipereszereit. Ezt a kérését Risenford lovagiasan teljesítette.

Miután a bútor kocsira volt rakva, kihúzta csekkfüzetét és töltőtollával a kandalló párkányán kiállította a csekket a vételárról.

— Tessék...

És kellemes utat kívánt Edithnek, meg nekem.

Ez a Risendorf határozottan kedves ember volt, nyomban elhatároztam, hogy hozzá fordulok, ha újból bútorra lesz szükségem.

— Hova megyünk most, Edgar? — kérdezte Edith, miközben belémkarolt.

— A Columbiába... De előbb kifizetem a cseledeket és egy kis végkielégítést is kell nekik adnom.

— Mit fognak gondolni?...

— Azt gondolják, amit akarnak... Azt fogom nekik mondani, hogy kénytelen vagyok Párizst azonnal elhagyni és hogy erről csak az utolsó pillanatban értesítettek. Azt hiszem, háromhavi fizetéssel meg lesznek elégedve... Ez hiányozni fog ugyan némileg költségvetésünkéből, de nem tehetek egyebet.

Amint előrelátható volt, személyzetem kissé

meglepődve fogadta közlésemet. Igaz ugyan, hogy már sejtettek valamit, amikor látták, hogy viszik a bútorainkat. Az ajtó mögött lesejkedtek — nyilván, attól féltek, hogy elmegyek anélkül, hogy kifizetném őket. Sikerült megtalálnom az alkalomhoz illő szavakat és meghatott hangot. Röviden, — sokkal könnyebben sikerült kilábalnom a dologból, mint hittem volna.

Abban a pillanatban, amikor Edith és én elhagyni készültünk a házat, amelyben nyolc hónapig oly nyugodtan éltünk — az előcsarnokban a klub egyik szolgájába ütköztünk.

Megismert és átadott nekem egy levelet:

— Tessék, Sweet úr. Azt mondták, hogy választ kapok rá.

Felbontottam a levelet, gyorsan végigfutottam a sorokon és miközben egy ötvenfrankost adtam a szolgának, így szóltam:

— Rendben van. Este tíz órára a klubban leszek.

Amikor eltűnt a láthatárról, taxit hívtam. Szolgám felrakta bőröndünket... és elindultunk. A Columbia szállodába érve, a legjobb szobák egyikét vettem ki, anélkül, hogy az ára után érdeklődtem volna. (Azt a szobát kaptam, amelyet aznap reggel a dán király hagyott el). Amikor a bejelentőlap kitöltésére szólítottak fel, méltóságteljes arccal beírtam, hogy «Sheffield grófja és Sheffield grófnéja». A szolgák szemmel láthatóan csodálkoztak, hogy olyan kevés poggyásunk van, ezért odavettem a portásnak, hogy bőröndjeink csak holnapután érkeznek meg.

— Valóban nagyszerű hely ez, — mondta Edith, amikor magunkban maradtunk a szobában — de jó drága is lehet. Sokáig maradunk ebben a szállodában?

— Majd meglátjuk... huszonnégy órán belül eldől minden.

Este előkelő étteremben vacsoráztunk és másnap reggel beállítottam Roswellhez. Nagyon kíváncsi voltam már arra a nagyszerű ötletre.

— Nos, — kérdezte, miközben megrázta kezeimet — elintézte?...

— El... de nem kaptam annyit, amennyit számítottam.

— Hát mennyit kapott?

— Tizenötezeret...

— No, majd iparkodni fogunk, hogy kifussa ebből az összegből... Hogyne, elég lesz... Hatezer frank a házbér, a pénztáros ezerötszázat kap, ezerkétszázat a könyvelő, ezret a gépíró, nyolcszázat az irodaszolga... marad négyezerötszáz frank. Már találtam megfelelő helyiséget a Rue Edouard VII-en, nagyon csinos iroda, egy nagy terem pénztárfülkékkel és egy előszoba, ahol majd az altiszt helye lesz.

— És mindezt hatezer frankért lehet megkapni?

— Bizony, kedves barátom... havi hatezer frankért, azaz hetvenkétezer frankért évenként... Majd meglátja, milyen szép berendezése van.

— De micsoda üzletet akar folytatni ezekben a helyiségekben.

— Rögtön megmondom, de előbb mutassa meg azt a tizenötezer frankot.

— Ime, — mondtam és kinyitottam pénztárcámat, benne a bankjegyekkel.

— All right!... Tartsa meg a pénzét. Megbízom önben. Holnap elmegyünk együtt kibérelni a helyiséget és rögtön be is rendezkedünk. Nincsen vesztegetni való időnk, különben megcsináltam már a körleveleket is. Majd meglátja, milyen hatásosak, a palik mind bekapják a legyet.

— Még mindig nem mondta meg, hogy...

— Hát idehallgasson: bankot fogunk nyitni.

— Micsoda?! Bankot tizenötezer frank tőkével?!

Maga megőrült!

Roswell hangos nevetésre fakadt:

— Bizony, — ismételte — bankot fogunk nyitni, ahova egy héten belül tódulni fognak a felek.

— De reklám nélkül semmit sem fog elérni... az ilyen üzlet lanszírozásához legalább félmillió frankra volna szükség, sőt többre...

— Maguk a felek fognak nekünk reklámot csapni. Nyugodjék meg, nagyon jól tudom, hogy mit csinálók.

— Nos, ha ennyire bízik ötletében, miért nem valósította meg már régebben?

— Mert nem volt szükségem pénzre... különben vagyonomat, amelyet ostoba módon a kártyaszatálnál herdáltam el, szintén hasonló módon szereztem... Olvas néha ujságot?...

— Természetesen.

— Nos, akkor valószínűleg emlékszik még a «Brüsszeli Katolikus Bank» hírhedt összeomlására...

— Hogyne! Hiszen két hétig csak erről írtak a lapok.

— Hát ezt a Katolikus Bankot én alapítottam, — tízezer frankkal a zsebemben... És ön valószínűleg azt is tudja, hogy a vezérigazgató egy szép napon eltűnt — többmilliós adósság hátrahagyásával.

— Csakugyan így van.

— Nos, én a magam részéről hárommilliót vágtam zsebre és a társam, egy derék fickó, akit szerencsétlenségére elfogtak, ugyanannyit zsebelt be... Látja tehát, hogy sok pénzt lehet keresni egy ilyen bankon, ha az ember ért a dologhoz... Én a ma-

gam részéről mindig pénzügyekkel foglalkoztam... Kincsesbányák ezek, de hát — meg is kell találni a tárnát.

Ez a Roswell egyre nagyobb bámulatba ejtett. Valóban furfangos fickónak látszott és most már teljesen megbíztam benne, noha még mindig nem tudtam, hogy milyen is az a bizonyos kincsesbánya, amelyre rábukkant. Ilyen okos munkatársam még sosem volt. Igaz, meglehetősen veszélyes, rengeteg kockázattal járó játszmába fogtunk, de nekem éppen ez tetszett. Szeretem az' előre nem látott eseményeket és most végre alkalmam nyílt, szabad folyást engedni régóta szunnyadozó aktivitásomnak.

— Még ma délután átnézem a fiókomban heverő régi körleveleimet és az egyéb balekfogásra szolgáló anyagot, — mondta Roswell. — Nagy hasznát vettem ezeknek Brüsszelben és majd ha ön is elolvassa őket, rögtön meg fogja érezni, — noha bankügyletekhez nem ért — hogy micsoda óriási hasznot lehet húzni az ilyen, végeredményben egyszerű, de mégis csak nehezen felfedezhető üzletekből. Néhány év óta a kispolgárok úgy tapasztalják, hogy járadékaik sajátságos módon folytonosan csökkennek... és azok, akik a háború előtt évi húszezer frankból kényelmesen megéltek, ma nyomorognak. Nos, én hat hónap alatt egyharmadával fogom szaporítani tőkéjüket... Ha legalább három kis ezerfrankost befizetnek nekem, akkor már havi járadékot kaphatnak.

— Ezt azonban csak ígérni fogja. . .

— Téved! Az első havi járadékokat a betevek pénzéből fogom fizetni. Igen egyszerű dolog ez... Ön befizet a bankomba háromezer frankot, ennek az összegnek egy részét a járadék fizetésére használom fel, amelyet pontosan fogok folyósítani — egészen addig a napig, amikor elég hatalmas összeg gyűlt össze

a pénztárban. Akkor pedig zaj nélkül gyorsan odébb-
állók. Megértette tehát, hogy miről van szó?

— Tökéletesen. És mi lesz a bank neve?

Kistökések Bankja. Az apró tőkepenzesekhez,
egyszerű közalkalmazottakhoz és állami nyugdíjasok-
hoz fogok fordulni. Tehát holnap megnyitjuk az üz-
letet... de előbb néhány formaságot kellene elintéz-
nem. Nagyon lekötelezne, ha erre a célra most átadna
nekem kétezer frankot.

— Itt van, tessék.

— Köszönöm. Jöjjön értem holnap reggel kilenc
órákor. Addig mindent előkészítek és Ön éppen any-
nyira tisztában lesz mindennel, mint jómagam.

— Meglehetősen elmésnek találom ötletét, csak
azt nem tudom, hogyan fogunk betevőket szerezni...

— Ennél semmi sem egyszerűbb a világon!
Majd meglátja, milyen hamar lépremennek a pa-
lik. Brüsszeli bankomban két héttel a megnyitás
után sort állottak az emberek.

— És nem fél attól, hogy a rendőrség beleüti az
orrát...

— Miért?! Amíg rendesen folyósítjuk a havi
járadékokat, a gyanú árnyéka sem fog reánk vetődni.
Azon a napon, amelyen sor kerülhet a rendőrség be-
avatkozására, már árkon-bokron túl leszünk a zsák-
mánnyal.

Elbúcsúztam Roswelltől. Visszatértem a Colum-
biába, ahol Edith várt reám.

— Nagyon jókedvűnek látszik, Edgar, —
mondta. — Ügylátszik, megy a dolog...

— Mint a karikacsapás, drágám! Társultam
Roswellel: bankot nyitunk. Nemsokára újból millio-
mosok leszünk.

Edith a nyakamba ugrott:

— Drága! Hiszen tudtam, hogy nem fogja cser-
ben hagyni találékonysága...

Örizkedtem attól, hogy emlékezetébe idézzem azokat a szemrehányásokat, amelyekkel Rue Marbeuf-i lakásunkon illetett. Rájöttem már arra, hogy nőkkel másképp kell bánni. Sokkal idegesebbek, nyugtalanabbak, mint a férfiak és nagyon hajlamosak a kishitűségre. Ha férjük gyenge, erélytelen ember, aki képtelen bátorságukat feléleszteni, akkor ebből az ideges nyugtalanságból hamarosan teljes kétségbeesés lesz. Nem tudom már, melyik bölcs mondta: «Ne áruljátok el soha asszonyaitoknak, ha örvénybe kerültetek, mert ezzel csak siettetitek az alámerülést.»

Hát most csakugyan kevés híja volt, hogy én is «alá nem merültem» és ezért elhatároztam, hogy ha egyszer újból bajba jutnék, erről Edithnek nem szólok. El kell kerülnöm azokat a jeleneteket, amelyek könnyen áthidalhatatlan szakadékokat vonhatnak férj és feleség közé.

IV.

Nem csupán nevemet, de külsőmet is el kellett változtatnom. Másnap reggel már új társadalmi állásomhoz illő öltözékben indultam Roswellhez: fekete zsakett, csíkos nadrág és beige-színű kamásni, a párizsi bankárok jellegzetes egyenruhája feszült rajtam.

Amikor szobájának ajtaja elé érkeztem, kopogtam, de választ nem kaptam. Jóval erősebben ismételttem meg a kopogást, de ezúttal is minden eredmény nélkül.

Hátamon végigfutott a hideg...

Csak nem szökött meg társam azzal a kétezer frankkal, amit tegnap az előzetes költségek fedezésére adtam át neki? Nem, ez lehetetlenség... Hiszen, ha be akart csapni, akkor kicsalta volna tőlem az egész összeget... a tizenötezer frankot, amelyet kérésére habozás nélkül átnyújtottam volna.

Mégegyszer megdöngettem az ajtót, majd lementem a házmesterhez.

— Roswell úr elutazott? — kérdeztem.

— Hát... nincsen már itt — válaszolta zavartan a házmesterné.

— Pedig megbeszéltük, hogy ma felkeresem...

— Úgy látszik, akkor még nem sejtette, hogy mi fog vele történni.

— Baleset?

— Hát... nevezhetjük annak is. Nagyon kelle-

metlen dolog az ilyesmi... Pedig milyen becsületes embernek látszott... No, talán csak félreértés az egész... előfordul... a rendőrségen néha tévednek az urak...

— A rendőrségen?... hát letartóztatták?

— Le bizony... ma reggel hétkor. Két úr jött autón, megkérdezték tőlem, hogy melyik emeleten lakik Roswell úr és pár perc múlva már hozták is... Szegény fiú, milyen kétségbeesett arcot vágott, amikor átadta nekem a kulcsokat...! Igazán sajnáltam... kissé keményen bántak vele a detektívek... úgylátszik, nem hagyta magát — és ezért megbilincseltek.

Feleslegesnek találtam minden további kérdézősködést és beugrottam a taxiba, amely a ház előtt várt reám.

— A Columbia szállóba!...

Amikor hazaértem, Edith rögtön észrevette arcomon, hogy valami nincs rendben. Nyugtalan pillantást vetett rám, de nem mert kérdésekkel zavarni. Egy karosszékre rogytam és mozdulatlan arccal meredtem magam elé.

Térdemre ült és hízélgő hangon kérdezte:

— Baj van megint, Bobby?

«Bobby» — a becéző nevem, amelyet Edith csak nagyon meghitt helyzetekben használt.

— Összeomlott minden...

— Máris... és még arra sem volt ideje, hogy a bankját megnyissa?

Egyideig még hallgattam, de nem bírtam ki sokáig, beszélnem kellett, mentegetőzni akartam — és mindent elmondtam Edithnek.

— Borzasztó, — kiáltott fel. — Ki hitte volna ezt Roswellről, hiszen olyan kifogástalan úriembernek látszott! Milyen könnyű csalódní az emberekben, Bobby... de talán jobb, hogy így történt, gyanúba

keverhette volna magát is... Most persze egyedül fogja megcsinálni az üzletet...

— Micsoda üzletet?

— Hát... azt a bankalapítást...

— Erről most már szó sem lehet. Egyedül nem tudom megcsinálni, hiszen pénzügyekhez semmit sem értek...

— Tehát mi lesz velünk?

Bosszantott ez a sok kérdezőgetés:

— Az ördögbe is, — majd meglátja!

Edith elhallgatott. Idegesen kezdett föl és alá járkálni a szobában, majd bement öltözőjébe és hallottam, amint suttopta:

— No, most vége a szép életnek...

Edithet megint elhagyta a bátorsága. De nem is vehettem tőle rossznéven... Csakugyan, mi lesz most velünk?

Rövidesen valamilyen megoldást kell találnom, mielőtt kiadnám azt a párezer frankot, ami még a zsebemben van. Edithnek igaza van, valamilyen «üzletet» kell csinálnom... Roswell ötlete egészen új lehetőségeket tárt fel előttem... Rá kellene akadni valamilyen «kincsesbányára». Persze, bankalapításról szó sem lehet, de ha az embernek nincsenek túlzott skrupulusai, akkor nem lesz nehéz, valamilyen hasonló vállalkozásba fogni...

Odaszóltam Edithnek:

— Csomagolnunk kell.

— Hogyan, hát elmegyünk innen?

— El... nem maradhatunk ilyen drága szállodában...

— Kár... olyan jól éreztük itt magunkat...

Szóval...

— Edith, mától kezdve takarékosan kell élnünk!

— Talán azt akarja ezzel mondani, hogy én tettem tönkre?!

— Nem erről van most szó... Ha azt akarja, hogy kiláboljunk a bajból, akkor egyideig mérsékelnünk kell kiadásainkat...

Nem válaszolt.

Egy óra múlva már egy kis montmartre-i szálloda egyszerű, de aránylag kényelmesen bútorozott szobájában ültünk.

Idővel mindent meg lehet szokni. Egy hét múlva már szinte «aklimatizálódtunk» új környezetünkhöz. Még mindig valamilyen jó üzleten törtem a fejem, amikor egy reggel, újságolvasás közben, hirtelen megakadt a szemem egy apróhirdetésen:

«Amédée Roussin nyugalmazott detektívfelügyelő válási, örökségi és más ügyekben gyors eredménnyel nyomoz, kutat, megfigyel. Teljes diszkréció biztosítva. 315, Rue Vivienne.»

Homlokomra csaptam: Ime a foglalkozás, amelyet keresek!... Hát van valaki, aki nálam alkalmasabb nyomozásra, kutatásra, megfigyelésre?...

Tapasztalataimat én is a rendőrség révén szereztem, hiszen éppen előlük való állandó menekülésem közben tettem szert minden ravaszságomra és fortélyomra. Több mint tíz éve folyik a harc köztem és a detektívek között... Ismerem valamennyi fogásukat, sőt talán jobban mint ők maguk... és most csak a szerepeket kellene felcserélni.

Edgar Pipe, a betörő, átalakul magándetektívvé és gyors eredménnyel nyomoz, kutat, megfigyel. Teljes diszkréció biztosítva....

Persze, az ilyen diszkrét nyomozások folyamán gyakran alakul úgy a helyzet, hogy előnyömre használhatom ki. A felek majd beavatnak családi titkaikba, apró botránnyokba... és ime, itt a kincses-

bánya, az aranyat ontó tárna, amely után eddig hiába kutattam.

Döntöttem. Magánnyomozóirodát nyitok valahol a belvárosban. Csak alkalmas helyiséget kell még találnom és ez, azt hiszem, nem lesz túlságosan nehéz, mert manapság rengeteg olcsó lakás áll üresen. A feleket pedig majd magamhoz édesgetem néhány hatásosan megszövegezett apróhirdetéssel.

— Edith!

Hitvesem, aki fürdőkád híján egy lavórban mosakodott, felémfordult:

— Na, mi az? — kérdezte nem valami gyönyörteljes hangon.

— Megtaláltam!

— Micsodát?

— Az ötletet, amelynek segítségével megint rendbe jöhetünk...

— Csakhogy rájött... na, de ez is csak úgy fog végződni, mint a többi...

S közönyösen folytatta a mosakodást, de ez nem hozott ki sodromból. Tudtam, hogy sorozatos balszerencsém nagyon csökkentette előtte tekintélyemet, de most biztos voltam benne, hogy nemsokára újból a régi Edgar Pipe leszek számára, Edgar Pipe, akinek egykor oly gyakran mondogatta, haját simogatván: «Drága kis Edgaram, micsoda édes gazember vagy te...»

Ez az édes gazember rövidesen újból meg fogja mutatni, hogy mit tud.

V.

Két hét múlva négyszobás berendezett lakásom és irodám volt a Rue Feydeau 154. számú ház félemeletén. Irodának a legnagyobb szobát használtam. A bútorokat az árverési csarnokban vásároltam. Komoly nagy darabok voltak és nagyon illettek komor mesterségemhez. A várószobába egy kis asztalkát állítottam be az irodaszolga számára. Lakásom ajtajára réztáblát szegeztem, amelyen a következő egyszerű szavak voltak olvashatók:

John Reed

detektív

Ügyesen megszövegezett apróhirdetéseim állandóan arra figyelmeztették a nagy francia, angol és amerikai napilapok olvasóit, hogy Mr. John Reed, az angol rendőrség volt felügyelője a legkényesebb nyomozásokat is tökéletes diszkrécióval végzi.

Hamarosan irodaszolgát is találtam egy Coxcomb nevű skót személyében, akinél tökéletesebb barom alig volt a világon. Hat láb magas, irtózatosan széles, hatalmas vörösbajuszú, tétova pillantású ember volt, aki ráadásul még dadogott is. Nekem éppen ilyen kellett, mert nincsen veszedelmesebb, mint a túlságosan okos irodaszolga.

Elmúlt egy hét anélkül, hogy valaki meg-

nyomta volna a csengő gombját ajtómon. Végre egy délután Coxcomb rekedt hangján bejelentette Hugo Chancert, akit előzőleg bebocsátott a várószobába.

Eszembe se jutott azonnal fogadni. Mindig a nagyon elfoglalt embert kell adni, különben nem vesznek komolyan. Tehát egy jó félórát hagytam várakozni Mr. Chancert, pedig már nagyon kíváncsi voltam erre az első kliensre. Végre valahára felkeltem, zajosan hátratoltam karosszékemet, kimentem az előszobába és hangosan így szóltam: «Viszontlátásra, uram, én éppen úgy örülök, mint ön, hogy ilyen hamarosan sikerült eredményre jutnunk», majd a mindebből semmit sem értő Coxcomb meghökken pillantásaitól kísérvé kinyitottam a lépcsőházi ajtót, újból becsaptam, visszasiettem szobámba és parancsolóan csengettem.

Coxcomb bevezette Hugo Chancert.

Kiejtése rögtön elárulta, hogy amerikai. Körülbelül ötvenéves lehetett és kissé mesterkélten elegáns öltözete pénzesemberre vallott. Igyekezett nyugodtnak látszani, de nyugtalanul pislogó szeme és ideges mozdulatai elárulták meglehetősen feldúlt lelkiállapotát.

— Rendelkezésére állok, uram, — szóltam hozzá, amikor helyet foglalt.

— Tehát (köhintett és térde közé vette aranyfogantyús bambuszbotját), egy hónapja annak, hogy megvásároltam az Ecquevilly-i kastélyt, amely a nantesi országút mentén fekszik... Ön talán ismeri is?...

Igenlően bólintottam, pedig soha életemben nem hallottam erről a kastélyról.

— Hát kérem, ott élek feleségemmel, egy elragadó spanyol nővel, akit nemrég vettem el... El kell mondanom önnek, hogy Teréza és én, mielőtt kastélyunkba költöztünk, rengeteget utazgattunk.

De az ember végül mégis csak megúnja a sok óceánjárást, a hotelszobákat, a városok zaját és szeretné kipihenni magát. Nagyon szeretem Párizst, de túlságosan lármás hely és nagyon is csábít a szórakozásra, előkelő éttermek és színházak látogatására... Mindez nagyszerű a húszévesek számára, de az én koromban, különösen, ha valakinek olyan mozgalmas életpályája volt, mint nekem, — az ember békére és nyugalomra vágyik. Azt hittem, hogy ezt a nyugalmat meg fogom találni kastélyomban, de nagyon csalódtam!...

Hugo Chancer itt elhallgatott egy percre, majd újból köhintett egyet és szinte bizalmas hangon így folytatta:

— Képzelve el, uram, éjjelenként egy vakmerő idegen jár a házban... Cselédeim megtalálták lábnyomát a kertben: én magam is láttam. Itt cselekedni kell, mégpedig gyorsan, mert ez az ember még képes bennünket meggyilkolni! Annyi bizonyos, hogy eddig még semmit sem lopott el, és ez arra vall, hogy valami különösképp rosszban tőri a fejét... Az én kedves Terézám minden este kulcsra zárja szobája ajtaját. (Tudniillik a kényelem kedvéért külön alszunk.) Nagyon bátor aszszony, revolvere is van és tudom, hogy adott esetben pillanatig sem habozna használni, de hát nem szeretjük az ilyen izgalmakat...

— Vannak ellenségei?

— Nincsenek. Csak három éve, hogy Franciaországban tartózkodom és kitűnő véleményem van mindenkiről, akivel eddig érintkezésbe kerültem.

— Mégis, kell, hogy valami célja legyen ennek a titokzatos éjszakai látogatónak... valamire készül, ez biztos.

— Én is erre gondoltam.

— Tart magánál pénzt vagy más értéktárgyakat?

— Hogyne... meglehetősen nagy összeg van pénzszekrényemben...

— És melyik szobában áll ez a pénzszekrény?

— Az első emelefen, egy kisebbfajta teremben, amelyet dolgozó- és pihenőszobának használok...

— Megbízik cselédeiben?

— Hát amennyire meg lehet bízni az olyan emberekben, akik csak rövid ideje vannak szolgálatomban. Meg kell azonban jegyezni, hogy nagyon jóhírű cselédszerző iroda ajánlotta őket.

— Hát ez sajnos, nem jelent valami sokat. Uram, ma este bevonulok kastélyába és ha az ismeretlen újból jelentkeznék, kezeskedem róla, hogy látogatását nem fogja megismételni, mert örökre meg fogom szabadítani magukat tőle. Mégis, meglehetősen kényes ügyről van szó... akármilyen csekélység felboríthatja számításaimat. Cselédei hol alszanak?

— A padlásszobákban...

— És ön?

— Az első emeleten, abban a szobában, amely szemben van Terézáéval.

— Felesége egyedül alszik?

— Egyedül... de jól tudja, hogy veszély esetén azonnal segítségére sietnék... különben a házi-telefon útján érintkezésbe is léphetünk egymással...

— Hát figyeljen ide, uram, nekem egy kis előzetes terepszemlére lenne szükségem. Ön elvisz magával, együtt töltjük a napot, este majd színleg búcsút veszek és úgy teszek, mintha eltávoznék. Persze, ott maradok a helyszínen és őrt állok. Természetesen nagyon fontos, hogy cselédei azt higgyék, hogy már elmentem.

— Hogyne... értem, ön azt gyanítja, hogy

valamelyik szolgám cinkosa a titokzatos látogatónak...

— Az ilyesmi mindig lehetséges.

— Tehát rendben van... Még volna néhány elintéznivalóm itt Párizsban, ha nincsen kifogása ellene, akkor négy órákor eljönnek önért.

— Várni fogom.

A látogató elővette pénztárcáját:

— Azt hiszem, ilyenkor előleget is szokás adni...

— Nem, erre nincsen szükség, kedves uram, tudom, hogy kivel van dolgom. Ha sikerül megszabadítanom attól az embertől, aki megzavarta nyugalma, akkor majd megegyezünk a tiszteletdíjban.

Chancer eltette pénztárcáját és felállt.

Kikísértem az előszobáig, kezét szorítottunk és elment.

Ekkor Edith lépett be szobámba.

— Nahát, — mondta — végre akadt hát kliense... Az ajtó mögött mindent kihallgattam... Tudja, hogy meglehetősen komoly ügyről van szó... Azt kockáztatja, hogy meggyilkolják...

— Legyen nyugodt, drágám, óvatos leszek.

— Igaz, sokat kereshet ezen az ügyön. Akinek kastélya van, bizonyára milliomos is. Mennyit fog tőle kérni?

— A lehető legtöbbet, elhiheti.

— Milyen jó volna, ha annyit kereshetne, hogy kivehetnénk egy szebb lakást... azért az irodáját itt hagyhatja...

— Erre már én is gondoltam, de még várnunk kell. Majd csak felveszem magam újból, hiszen látja, az üzlet már megindult!

— Látom, de nagyon veszélyes mesterséget választott...

— Kockázat nélkül semmit sem lehet elérni.

Három óra volt... Magamra kaptam felöltömet és feltettem kalapomat.

— Hova megy, Bobby... hát máris egyedül hagy?

— Egy óra múlva visszajövök.

— És ma éjjel?

— Bizony, ma éjjel kénytelenek leszünk egymás társaságát nélkülözni, ami nagyon rosszul fog esni nekem, mert nem indulok valami kellemes kirándulásra... de remélem, megéri majd a fáradságot, sőt...

Megcsókoltam Edithet és kimentem.

— Coxcomb, — szóltam az irodaszolgámhoz, — ha keresnek, mondja, hogy elutaztam és csak holnapután érkezem vissza.

— Egy pillanat... csak feljegyzem... az ilyesmi könnyen kimegy a fejből... Szóval azt tetszett mondani, hogy holnapután?...

Taxit vettem s kirobogtam a La Chapelle-i zsibvásárra, ahol néhány holmit vásároltam, amelyek kirándulásomhoz szükségesek voltak. Amikor hazahoztam, Coxcomb közölte velem, hogy távollétem alatt egy gyászruhás hölgy keresett. A névjegyét itt hagyta: «de La Tour du Pan grófné...»

— Milyen idősnek látszott ez a hölgy, fiatalnak, öregnek?...

— Hát olyan középkorúnak... és nagyon illatos volt.

— Megmondta neki, hogy holnapután keressen fel újból?

— Meg, de azt mondta, hogy akkor nem ér rá... írni fog önnek.

Úgy látszik kezdenek tódulni hozzám a felek és micsoda előkelő felek! Ne legyen Edgar Pipe a nevem, ha nem sikerül rövidesen megint hatalmas vagyont keresnem!...

Hugo Chancer pontosan négy óraker jött értem hathengeres luxuskocsiján. Néhány perc múlva már Neuilly felé robogtunk.

Útközben még néhány kérdést intéztem hozzá és megtudtam, hogy titokzatos éjszakai látogatója valószínűleg kitűnő álkulccsal rendelkezik, mert egyetlen záron vagy lakaton sem lehetett az erőszak nyomát felfedezni.

Beszélgetésünk további során Chancer elárulta, hogy életpályáját Philadelphiában mint vasúti kocsilajozó kezdte meg és most körülbelül hatvan millió frank vagyona van, amelyet egy csomó szerencsés spekuláció révén sikerült összeharácsolnia.

— Beszéljünk nyíltan, — kérdeztem most, — igazán nincsen ellensége?

— Nincsen...

— Hát akkor valószínűleg csak közönséges betörővel van dolgunk. Csupán azt nem értem, hogy eddig miért nem vitt el semmit... Ha nem tévedek, ennek oka az, hogy tervének végrehajtása előre nem látott akadályokba ütközött... Látogatását egészen biztosan meg fogja ismételni, hanem én majd ellátom a baját.

— Ha megszabadít tőle, százötven dollárral jutalmazom.

Nos, ez nem volt valami bőkezű honorárium egy hatvanszoros milliomos részéről... Szerettem volna megtudni, hogy vajjon a feleségével szemben is ilyen zsugori.

VI.

Megérkeztünk a kastélyhoz. Renaissance stílusú épület volt, de túlságosan vadonatúj és hivalkodó. A kert gyepágyai neveltségesen szimmetrikusak és a virágágyak mindenütt kínosan egyformák voltak, az apró facsemeték pedig úgy sorakoztak egymás mellé, mintha mérőszinórral ültették volna őket. Minden kétségbeejtően egyhangú és parvenűszagú volt.

Felmentünk a vakítóan fehér tornácra, ahol méregzöld cserepekben tükörfényes levelű rhododendronok pompáztak, majd beléptünk az előcsarnokba, amelynek fegyverekből összeállított faldíszé bizonyára valamilyen csödbement színház kelléktárából került ide.

Chancer bevezetett egy aranyozott bútorokkal teletömött terembe, ahol a tizenhatodik Lajos korabeli asztal egy empire-pamlaggal, a modern falállvány pedig egy tizenhatodik századbéli tükörrel kacérkodott. Ez a kirívóan ízléstelen berendezés háttározottan sértette szememet, mégis kénytelen voltam a házigazda kedvéért elragadtatást színlelni.

Cserezsnyepiros selyemmel párnázott karoszékekbe ültünk. Chancer elégedett mosollyal legeltette szemét bútorai vakító aranyozásán, majd hirtelen felém fordult és a legnagyobb hidegvérrel elárulta nekem, hogy ő mindig szerette a szépet. Mintegy igazolásául annak, hogy néha igazat is

mond, hirtelen egy szilfid termetű, mosolygó, fiatal barna nő lépett be. Kurta fejbólintással üdvözölt, majd minden kertelés nélkül Chancer ölébe ült. Csakugyan elragadó volt.

— Kedves Terézám, bemutatom neked Mr. John Reed-et, a híres detektívet, akiről már annyit meséltem neked.

Felálltam és ünnepélyesen meghajoltam.

— Reed úr volt olyan kedves idefáradni és meggyőződésem, hogy hamarosan sikerülnie fog bennünket megszabadítani attól a gonosztevőtől, aki éjjelenként betolakszik. Nyugodtan alhatik tehát, kedvesem.

Teréza nem válaszolt. Úgy nézett rám, mint egy szörnyszülöttre. Valószínűleg most látott életében először detektívet.

Gyors csókot nyomott Chancer kopasz fejére és elsietett, miközben furcsa pillantásokat vetett felém.

Chancer ragyogó arccal kérdezte:

— Hát nem imádni való teremtés?

— Isteni, — válaszoltam.

— Igen, ez a helyes kifejezés... isteni... eltalálta, uram! Ki hinné, hogy olyan vénember mint én...

Nem fejezte be a mondatot, de kitaláltam, hogy mire gondol.

— De hiszen, — kiáltott fel hirtelen, — még nem ismeri a terepet! Jöjjön, körülvezetem a kastélyban.

Chancer belémkarolt (egészen családias lett) és végigvezetett valamennyi szobáján.

A terepszemlét abban a szobában fejeztük be, amelyet Chancer könyvtárának nevezett.

Ez leginkább holmi üzleti irodára hasonlított, pedig volt benne egy kanapé, sőt még egy üvegajtós könyvszekrény is. Az állványain ott sorakoztak

Chancer feketekötésű üzleti könyvei egy telefonkönyv társaságában.

— Feleséggel többnyire ebben a kedves kis szobában tartózkodunk, Teréza tudniillik imádja a könyveket. Egész nap ezen a kereveten fekszik, miközben én papírjaimat rendezem, vagy szundikálok egy kicsit... Idenézzen, itt vannak az állványon a könyvek, amelyeket a múlt héten hozatott Párizsból... Káprázatos, hogy mit olvas...

Rövid pillantást vetettem a címekre: Casanova emlékiratai..., Faublas lovag kalandjai...

Most már tisztában voltam a kis spanyol nő irodalmi ízlésével is...

Miközben Chancer felesége szellemi nagyságát dicsőítette, tekintetem egy pénzszekrényen akadt meg, amely ott állt a fal mellett a két ablak között. Valószínűleg erről a pénzszekrényről mesélte nekem Chancer ma délben, hogy «meglehetősen nagy összeg fekszik benne».

Chancer hirtelen elhallgatott. Rápillantottam..., elszunnyadt... Valószínűleg a hőség fárasztotta ki a derék amerikaiat.

Halkan felkeltem a székről és a pénzszekrény felé közeledtem. Rögtön felismertem, hogy milyen gyártmány... közismert márka... hatbetűs kombinációra és lapos kulcsra nyíló zár... már ennél tökéletesebb modellel is megbirkóztam... Az asztalon, a rendetlenül ide-oda heverő papírdarabok között egy kulcscsomó hevert. Zajtalanul zsebrevágtam, de rögtön ráéreztem arra is, hogy ezzel olyan meggondolatlanságot követtem el, amelyet esetleg drágán kell megfizetnem. Kivettem tehát a kulcscsomót a zsebemből és óvatosan egy kis bronzból készült szüretelő leány kosarába csúsztattam, amely egy mahagóni-asztalkán állott. Egy röpke pillantással

felfedeztem a csomóban a pénzszekrény lapos kulcsát...

Chancer valószínűleg még ma is horkolna, ha a kecses Teréza nem zavarja fel álmából, hogy vacsorához hívjon bennünket. Szívesen nyujtottam volna neki karom, hogy asztalhoz vezessem, de egyszerű detektív létemre nem tehettem.

Az amerikai nyomban inni és zabálni kezdett és a vacsora végéig egy szót sem szólt. Terézával is hiába kíséreltem meg némi társalgást, kérdéseimre csak néma fejbólintásokkal, vagy a legjobb esetben semmitmondó szavakkal válaszolt. Az volt az érzésem, hogy duzzog valamiért.

Amikor a fogpiszkálókra és a feketére került a sor, Chancer végre felélénkült és jókedvűen csapkodni kezdte felesége hátát, majd minden bevezetés nélkül így szólt hozzám:

— Nahát, fogadjunk, Reed úr, hogy maga is sok mindenen ment már keresztül, mi?

— A detektív életpályája, — válaszoltam komoly hangon, — csakugyan mozgalmas és működése közben sok mindent lát és hall, amire azonban emlékeznie nem szabad. Ha valamely ügyet befejeztem, rögtön el is felejttem.

— Ez nagyon helyes... És mondja, régóta van már a szakmában?

— Tizenöt éve.

— Nekem mindig nagyon tetszett ez a mesterség... New-Yorkban alkalmam volt Allan Dicksonnal, a híres angol detektívvel megismerkednem... Ismeri maga is?

— Kitűnően.

— Talán már dolgoztak együtt?

— Hogyne, előfordult ez is.

— Azt hiszem, ő fogta el annakidején azt a gazember Edgar Pipe-t. Bármit mondjanak is az

emberek, nagyszerű fickó volt ez a betörő és ötletes-
 ságban senki sem tudta felülmulni.

— Azt mondják, — szólalt meg most Teréza,
 — hogy nagyon csinos gyerek volt. A nők bolondul-
 tak érte.

Híztam a büszkeségtől. Tehát vannak még em-
 berek, akik becsülik személyemet.

— Mi lett belőle? — kérdezte Chancer.

— Azt hiszem, még mindig él valahol, — vá-
 laszoltam.

— Hátha éppen ő a mi éjszakai látogatónk...

— Hát ezt nagyon szeretném, mert akkor olyan
 fogást csinálnék, amellyel még Allan Dicksont is
 féltékennyé tehetem... De cseppet sem valószínű,
 hogy vele volna dolgunk... Edgar Pipe sosem látó-
 gat el többször ugyanarra a helyre..., ő az első csa-
 pásra szokta elintézni dolgait.

— Milyen kár, hogy az ilyen ember, nem tudja
 képességeit jobban felhasználni. Ha betörések he-
 lyett, mondjuk, üzletekkel foglalkozott volna, akkor
 ma már milliomos lenne.

A normand falióra tizenegyet ütött. Chancer
 még gyorsan felhajtott egy pohár bort, majd felállt:

— Úgy hiszem, elérkezett a pillanat, Reed úr...
 Egy véleményen vagyunk, úgye?... Amíg minden
 fény ki nem alszik a kastélyban, a gonosztévő nem
 fog életjelt adni magáról.

— Elfoglalom őrhelyemet, — válaszoltam. —
 De jól értsük meg egymást, ön nem hagyhatja el
 szobáját... és ön sem, asszonyom. Csak akkor jöj-
 jenek ki, ha meghallják revolverlövésemet, ezzel fo-
 gom jelezni, hogy elcsíptem a gazembert.

— És ha ma éjjel nem jön?

— Nohát, akkor majd várunk rá... akár egy
 hétig is, ha kell...

VII.

Félóra mulva úgy lopózkodtam folyósóról-folyósóra, mint valami betörő. Lehúztam a cipőmet s lépteim nem okoztak több zajt, mint a kísértetek suhanása.

Elhaladtam Chancer szobája előtt. Az öreg már úgy horkolt, mint a repülőgépmotor berregése. Teréza is eloltotta már lámpáját.

Aludt? Ez nem volt valószínű. Szerintem nagyon komoly okai voltak arra, hogy ne aludjék, sőt rendkívül izgatott lelkiállapotban kellett hogy legyen.

Már régen kitaláltam mindent. A férfi, aki ide éjjelenként behatol, egyszerűen nem lehetett más, mint Mr. Chancer «helyettese», vagyis a kis spanyol nő szeretője. Csak az olyan bárgyú ökör, mint ez az amerikai, gyanakodhatott itt betörőre. Hát akad olyan «professzionista», aki elég szamar ahhoz, hogy egymásután többször kíséreljen meg ugyanazon a helyen betörést?

Mindenesetre nagy merészség kellett ahhoz, hogy egy nő, néhány lépésnyire férje szobájától, fogadja éjjelenként barátját. És ez a barát sem lehetett valami mindennapi figura. Egy röpke pásztoróráért megkockáztatni, hogy esetleg puskalövés terítse le, ez szinte heroizmus. Eddig azt hittem, hogy az

ilyesmi manapság legfeljebb regényekben vagy filmen fordul csak elő.

Szegény fiú, valószínűleg nem is sejtette, hogy mi fog vele most történni. Olyan meglepetésben lesz része, amely sorsdöntő fordulatot jelent a férfi életében. Milyen furcsa, hogy néha egész jelentéktelen apróságokon fordul meg minden! Ha Edgar Pipe nem vesztette volna el vagyontát a kártyaklubban, sosem jutott volna eszébe, hogy detektívesdit játsszék és a szép Teréza barátja zavartalanul folytathatná éjszakai látogatásait. Most, sajnos, kénytelen leszek vele csúnyán elbánni. Annyi baj legyen, már leszoktam róla, hogy szánalmat érzek másokkal szemben.

Halkan belopódtam a könyvtárszobába és kihúztam a kis bronzfigura kosarából a kulcsosomót. A holdfényben tisztán kivehettem a hatalmas pénzszekrény körvonalait. Kezemmel kitapogattam a zárat és bedugtam a lapos kulcsot. Feltevésem helyes volt, ez volt a pénzszekrény kulcsa, most csak a betűkombinációra kellett még rájönnöm... Hat betűből áll..., vajjon mi lehet? Rövid ideig gondolkoztam, majd meggyújtottam zseblámpámat és kísérletezni kezdtem. Az első szó, ami eszembe jutott: T-e-r-é-z-a volt, de a lakat bizony nem engedett. Néhány további sikertelen próbálkozás után, már arra gondoltam, hogy kénytelen leszek a La Chapelle-i zsebvásáron szerzett szerszámaim segítségét igénybe venni, amikor eszembe jutott, hogy Chancer bizonyára valamilyen angol szót választott és mivel szerelmes is volt, valamilyen lelkiállapotának megfelelő kifejezést: my love, kiss me, for you, my life... Kísérleteim közben természetesen állandóan figyeltem a parkot az ablakon keresztül.

Most találomra egy francia szóval próbálkoztam: *Chérie*. Micsoda szerencsém volt! A zár kinyílt és csak a fiókot kellett kihúznom. Ujjaim rögtön

megéreztek, hogy bankjegycsomóhoz értek, (ez a különleges tapintóérzék mesterségemhez tartozik), gyorsan kiszedtem a köteget és zsebrevágtam. Újból alaposan összecsavartam a betűs-zárat, becsuktam a pénzszekevény ajtaját és a kulcscsomót visszahelyeztem az asztalra.

Most tehát elvégeztem munkám leglényegesebb részét és nyugodtan vártam arra a titokzatos éjszakai látogatóra. Ha nem jön, még mindig megtehetem, hogy végigrohanok a kerten és revolveremből leadok néhány lövést, hogy azt higyjék, észrevettem és üldözöm.

Kikönyököltem az ablakon és már kezdtem elálmosodni, amikor hirtelen kavicscsikorgás ütötte meg fülemet.

Ő az, kétségtelenül! Láttam, amint egy árnyék surranva megkerüli a kastély jobbszárnyát. Gyorsan felhúztam cipőmet és lerohantam a földszintre. Felrántottam a kertre nyíló üvegajtót és kiléptem, de semmi kedvem nem volt összecsapni vele, (ez veszélyes lett volna), hanem megelégedtem azzal, hogy kétszer egymásután elsütöttem revolveremet... Most lépteket hallottam közeledni, egy magas árnyalak keresztülfutott a pázsiton, megkerülte a házfalat és csakhamar eltűnt. Leadtam még egy lövést, de őrizkedtem attól, hogy a menekülő után vessem magam.

Csak a látszatot akaratom megmenteni, más célom nem volt.

— Nos... megvan? — ordított le hozzám hálószobája ablakából Chancer, akit revolverlövéseim felébresztettek.

— Egészen biztos, hogy megsebesítettem, — válaszoltam és a kertkapu felé rohantam.

Elbújtam egy bokorba és amikor kis idő múlva éppen elszántam magam, hogy visszatérek a kas-

télyba, hirtelen hatalmas ordítózás remegtette meg a levegőt:

— Megvan!... Megvan!...

Kibújtam a bokorból. Alkulcscsommel némi erőlködés után sikerült kinyitnom a kert kapuját és néhány lépésnyire egy férfit láttam, aki kétségbeesetten birkózott két hatalmas, keménymarkú fickóval.

— Eresszenek el! — ordította. — Száz frankot kapnak, ha eleresztenek...

— Vigyék ezt az embert a kastélyba! — szóltam meg most parancsoló hangon. Majd kieszközölöm, hogy tekintélyes jutalomdíjban részesüljenek.

— Komolyan?

— Ha mondom...

— Hát akkor gyerünk!

A két borzalmas külsejű országúti csavargó megragadta az ismeretlent és minden gyengédség nélkül előretaszigálták. Nagyon elegáns fiú volt, lehetett vagy harmincéves és ahhoz a nőiesen szép férfitípushoz tartozott, amellyel manapság tömve vannak a «dancing»-ok és teaszalónok.

Amikor az előcsarnokba értünk, felkiáltottam Chancer-nek.

— Jöjjön le... jöjjön le... elcsíptük!

De a vén amerikai igen óvatos ember volt. Előbb átkémlelt a lépcső karfáján és csak akkor sietett le hozzánk, amikor a saját szemével is meggyőződött arról, hogy valóban ártalmatlanná tettük a «gonosztevőt».

— Ime, a tettes! — szóltam hozzá ünnepélyes hangon.

Chancer tetőtől-talpig végigmérte foglyunkat:

— Hiszen ezt ismerem!... Ugyanabban a champs-elyséesi szállodában lakott, amelyikben mi és gyakran voltunk együtt vendéglőben, színházban,

moziban... Mit keresett itt nálam, maga nyomorult?... Ki akart rabolni?... vagy talán meggyilkolni?

A férfi kétségbeesetten tiltakozott:

— Uram, a látszat ellenem szól... de nem vagyok az, akinek hisz...

— Csak nem akarja azt állítani, hogy holmi sétatérnek nézte parkomat? Gyerünk, ki vele, miért tört be hozzám?

A fogoly hallgatott. Ravasz pillantással, mereven nézett rám, amit kissé különösnek találtam.

— Úgysem szedünk ki belőle semmit, — mondtam Chancernek. — Nem tehetünk egyebet, mint-hogy átadjuk az igazságszolgáltatásnak, az majd csak megbirkózik vele. Telefonálok a csendőrségre.

Negyedóra mulva már ott volt az örvezető a kastélyban. Felvette a «tényállást», majd kikutatta még mindig némán hallgató foglyunk zsebeit. Pénztárcájában össze-vissza százhusz frankot talált és *Stanislas Rigokowski* névre szóló írásokat.

A csendőr érdeklődött az elfogatás körülményei után is és Chancer megmagyarázta, hogy párizsi magánnyomozó vagyok. Gratulált az eredményes munkámhoz, majd így dörmögött:

— Holnap átszállítjuk az ipsét Versaillesba, a vizsgálóbíró elé. Ott majd ellátják a baját... Megyek, megcsinálom a jelentésemet... Majd megidézik az urakat is. Jó estét kívánok. Gyerünk, — rivallt a megbilincselte Rigakowskira és keményen megmarkolva karját, elvezette.

VIII.

Miután a csendőr foglyával eltávozott, odalépett hozzám az egyik csavargó és figyelmeztetett, hogy jutalmat ígértem nekik. Elővettem hát a pénztárcámat, de Chancer karomra tette kezét:

— Ez az én dolgom, kedves Reed úr, — mondotta és egy-egy százfrankost nyomott a csavargók markába. Ezek hálásan odébb álltak s az égből potytyant kereseten érzett örömükben szaporán bökdösték könyökükkel egymás oldalát.

Hajnalodott.

— Kedves Reed, — szólt most hozzám Chancer, — engedje meg, hogy hálás köszönetemet fejezzem ki önnek. Az ön munkájának eredménye, hogy drága Terézám és én végre nyugodtan fogunk aludni. Szerintem ez a betörő azért látogatott el ide többször, mert lenyomatot akart készíteni a zárakról. Fogadjunk, hogy megtaláljuk a pénzszekrényemen a viasz nyomát! Jöjjön, mindjárt meg is nézhetjük.

Felmentünk az első emeletre. A lépcsőházi folyosón a szép Teréza suhant el mellettünk. Bősz pillantásokat lövellt felém és besietett a szobájába. Az ajtót jó hangosan csapta be.

— Ügyet se vessen erre, — mondta Chancer. — Nagyon ideges szegény, hiszen nem csoda... borzasztóan felizgathatta ez a nagy felfordulás. Szegény kicsikém, ez a gazfickó talán meg is gyilkolhatta

volna! Lám, milyen könnyű tévedni az emberekben... Sosem hittem volna erről a jómegjelenésű fiatal-emberről, hogy...

Beléptünk Chancer szobájába. Megvizsgálta a pénzszekrény zárját és csodálkozva kiáltott fel:

— Érdekes! ... nyoma sincs viasznak! Úgy látszik, nem volt már ideje hozzányúlni... No de most rendezni szeretném tartozásomat... Százötven dollárt ígértem önnek, de meggondoltam a dolgot... ez az összeg túlcsekély... Kétszáz dollárral fogom honorálni.

— Igazán nem sürgős... majd visszatérünk erre máskor...

Attól féltem, hogy kinyitja a pénzszekrényt, de csak egy fiókot húzott ki és kivett belőle egy csekkfüzetet... Fellelékzettem.

Leült az íróasztalhoz, majd meggondolta magát és elővette pénztárcáját. Kivett belőle öt darab ezerfrankost és felém nyujtotta:

— Tessék... és még egyszer hálásan köszönöm fáradozását... Parancsol velünk reggelizni?

— Köszönöm, nagyon szívesen, de sajnos, vissza kell sietnem, néhány fontos tárgyalásom van ma...

— Sajnálom én is, de talán máskor is lesz szerencsénk önhöz. Ígérje meg, hogy valamelyik vasárnap meglátogat. Nem szeretném, ha összeköttetéseink most megszakadnának... Ön nagyon rokonszenves ember és szeretnék önnel máskor is találkozni... Nos, ha már nem tudom itt tartani, engedje meg, hogy autómon hazavitessem. De előbb búcsúzzék el az én kedves Terézámától is, aki áldani fogja önt munkájáért...

Teréza azonban bezárkózott szobájába és amikor Chancer bekiáltott hozzá, hogy búcsúzni szeretnék, nem válaszolt.

— Elnézését kérem, — mondta Chancer zavartan. — Szegény, még mindig nagyon izgatott... Tudja kérem, ezek a revolverlövések, ez a hajsza, a letartóztatás... Hiszen olyan fiatal még... és érzékeny mint a gyermek.

Az amerikai kikísért a garázsig. Nagyon szívesen búcsúztunk el egymástól és nemsokára Párizs felé robogott velem Chancer autója.

Bár az éjjel egy percre sem húnytam be szememet, mégsem volt alváshoz kedvem. Örült vágyat éreztem, hogy kivegyem és megolvassam a zsebemben duzzadó bankjegyeket, de attól félttem, hogy a soffőr esetleg hátrafordul. Várnom kellett.

Kilencvenkilométeres sebességgel száguldott a kocsí, de nekem úgy tűnt fel, mintha csigalassúsággal kullognánk előre.

Végre megérkeztünk házam kapuja elé. Ötven frank borraivalót adtam Chancer soffőrijének és felrohantam a lépcsőkön. Nagyon szerettem volna Edithtel is közölni a jó hírt, de miközben a lakáskulccsal bajlódtam, eszembe jutott, hogy az ilyen nagy halom bankjegy látása még követelőbbé tenné. Elhatároztam, hogy takarékoskodni fogok és csak akkor hagyok fel az üzlettel, ha már sikerült titokban néhány milliócskát félreraknom. Szomorú tapasztalataim nagyon óvatossá tettek.

— Hála Istennek, hogy végre megjött, főnök úr! — üdvözölt Coxcomb. — Rengeteg kliens kereste távolléte alatt és micsoda előkelő emberek! Még egy parancsnok is volt köztük, sőt egy úr, akinek óriási piros rendjel volt a gomblyukában!...

Beléptem a dolgozószobámba.

Edith a nyakamba ugrott.

— Jaj, úgy unatkoztam. Nos, sikerült?

— Sikerült.

— És mondja, veszélyes volt a dolog?

— Nem volt valami könnyű munka, de azért sikerült elcsípnem a fickót...

— Tehát most sok pénz jár magának?

— Már meg is kaptam.

— Mennyit?

— Öt ezrest.

— Hogyan, csak ennyit?!

— Hát ez is valami! Ha mindennap ennyit kereshetnék, akkor rövidesen csinos vagyont gyűjthetnék.

— Ez igaz.

— És nézze csak, kis Edith, mivel ez első üzletem... magának ajándékozom azt az ötezer frankot, amit rajta kerestem. Itt van, fogadja el, szerencsét fog hozni...

— Milyen drága kis fiú maga, Edgar! ... Édes ...

— Ne hívjon többé Edgarnak, kedvesem, mert ez a név könnyen gyanúba keverhetne. Hívjon Johnnak, most Mr. John Reed a nevem.

— John, nem ezt a nevet sohasem fogom megszokni, borzasztó ronda... Pincéreknek van ilyen nevük. Egyszerűen Bobbynak fogom szólítani.

Nevettünk és megcsókoltuk egymást.

Szerettem volna, ha már magamra hagyna, de annyira boldoggá tette ajándékom, hogy nem volt hajlandó abbahagyni a csókolódzást.

— Mit fog csinálni a pénzzel? — kérdeztem.

Rámnézett, mosolyogott, majd így szólt:

— Nagyon szeretném megvenni azt a bundát, drágám, amelyet a Rue de la Paix-n láttam... pontosan ötezer frankba kerül.

— Akkor tehát siessen és vegye meg rögtön, mert magánál nem melegszik meg a pénz.

— Esküszöm, igaza van! Felöltözöm és rohanok a Rue de la Paix-re... Jaj, milyen gavallér fiú maga, Ed... azaz Bobby!...

Tehát megint «gavallér fiú» vagyok... Csak azt szeretném tudni, milyen hosszú időre?

Edith sietve magára kapta ruháit s amikor elkészült, megint odajött az íróasztalomhoz.

— Mondja csak, édes, nem adna még egy ötvenfrankost taxira... Tudnillik a bunda éppen ötezerbe kerül és...

— Tessék, itt van egy százas, de most fusson...

Boldogan elrohant és én végre magamra maradtam. Ráfordítottam a kulcsot a szobám ajtaján, kihúztam zsebemből a bankjegyeköteget és megolvastam. Francia pénz volt... pontosan négyszázhuszonegyezer frank. Az első pillanatban arra gondoltam, hogy bankba viszem a pénzt, de meggondoltam magam. Ha az ember úgy él mint én, akkor jobb, ha minden készpénzét magánál tartja. Pillanatnyilag nem kellett félnem semmitől, de ki tudja?... Vész-kijáratról mindig kell gondoskodni.

Ötvenezres csomókba osztottam a bankókat, majd körülnéztem a szobában, hogy alkalmas rejtkehelyet találjak számukra. Eddig még nem jutott eszembe pénzszekrényt vásárolni. Hordjam a pénzt állandóan a zsebemben? Ez rossz ötlet, hiszen Edith hamarosan felfedezné. Hosszas gondolkodás után odaléptem a könyvszekrényhez. Kikerestem a legvastagabb kötetet, a vén Tripier-féle törvénykönyvet és két-két lapja közé betettem egy-egy ezerfrankost. Ez a rejtkehely látszott a legbiztonságosabbnak.

Visszatettem a könyvet a polcra és bezártam a könyvszekrény ajtaját.

Aztán leültem íróasztalomhoz és a távollétemben

jelentkezett felek névjegyeinek áttekintéséhez fogtam. Legelőször de la Tour de Pan grófné névjegye ötlött a szemembe, azé a jószagú gyászruhás hölgyé, akiről Coxcomb is beszámolt már. A többi közül csak egy keltette fel különösebben érdeklődésemet és ez *Stephen Higgins* detektívfelügyelő névjegye volt. Mit akar tőlem ez a rendőrtisztviselő? Talán a közreműködésemet akarja kérni valamilyen bonyolult ügyben, vagy egyszerűen csak azt akarta megtudni, hogy kicsoda az a John Reed, aki most magánnyomozó-irodát nyitott Párizsban?

Csengettem Coxcombnak.

— Mit mondott magának ez az ember? — kérdeztem és az orra elé tartottam a felügyelő névjegyét.

— Semmit, uram. Nem látszott valami bőbeszédűnek... Csak azt kérdezte, mikor találhatná önt itt és már el is ment. Igaz, meglehetősen bosszus arcot vágott, amikor megmondtam neki, hogy el tetstett utazni.

— Rendben van, Coxcomb.

Ki ez a Stephen Higgins? A neve valahogy ismerősnek tűnt fel előttem... Eh! Majd meglátjuk, hogy mit akar...

Másnap alapos meglepetésben volt részem. Az összes napilapok beszámoltak olvasóiknak az ecquevilly-i kastély esetéről és nagyon megdicsérték eredményes munkámért. Ezzel szemben Stanislav Rigokowskit teljesen befeketítették. Azt állították róla egyes jólinformált riporterek, hogy veszélyes visszaeső bűnös, akit különben az ország területéről is kiutasítottak már. Ez csak az én malmomra hajtotta a vizet. Ha majd Chancer rájön, hogy pénzszekrényét felnyitották, biztosan azt fogja hinni, hogy Rigokowski volt a tolvaj és eszébe sem fog jutni, hogy engem gyanúsítson.

Szegény Chancer! Igazán nem volt szerencséje. Örülten szerelmes a feleségébe és ez szeretőt tart, megbízik egy detektívben, akit becsületes embernek hisz és ez négyszázhuszonnégyezer frankjába kerül.

Két nap is elmúlt anélkül, hogy Chancer életjelt adott volna magáról. A harmadik napon feldúlt arccal állított be hozzám.

— Még nem tudja?! — lihegte. — Hát annak a nyomorultnak mégis csak sikerült felnyitni a pénzszekrényemet! Minden pénzemet elvitte, amit benne őriztem!

Megdöbbsent arcot vágtam.

— Ne mondja!...

— De bizony, ez történt! Tegnap némi készpénzre volt szükségem és képzelje, nem tudtam kinyitni a pénzszekrényt. Először azt hittem, hogy én zavartam össze szórakozottságból a zárkombinációt. Lakatost hívtam, valami pénzszekrény-specialistát, aki két teljes óráig bajlódott a zárral és végül mégis kénytelen volt feltörni... és akkor mit látok, uram? A pénz eltűnt! El, bizony!... Mindent elvitt a gazember!

Ránéztem Chancerre:

— Nézze csak, — mondtam, — ...ez lehetetlen-ség! Ezt nem tudom elhinni! Azt állítja, hogy a gonosztevő betörést követett el, mialatt én a kastélyban tartózkodtam!... Itt valami rejtéllyel állunk szemben, amelyet késedelem nélkül tisztáznunk kell ...

— Éppen ezért kerestem fel.

— Biztos benne, hogy azon a napon, amelyen kastélyába vitt, a pénz még a szekrényben volt?

— Hogyne!... legalább is feltételezem...

— De erre nem mer megesküdni, úgy-e?

— Hát nem turkállok mindennap a pénzszekrényemben.

— Várjon csak... próbáljon visszaemlékezni a dolgokra... Melyik napon nyitotta ki utoljára a pénzszekrényt?

— Két nappal az ön látogatása előtt... Ugy van, most már határozottan emlékszem erre... a sofőrömet fizettem ki.

— És a sofőr jelenlétében nyitotta ki a szekrényt?

— Nem, ő kint várt a folyosón...

— De talán belátott a szobába és észrevette, hogy jóltömött pénzszekrénye van.

— Tehát a soffőrömet gyanúsítja?... És az ember, akit elfogtunk?

— Esetleg a cinkosa volt.

— Kezdek belebolondulni ezekbe a bonyolult feltevésekbe, olyan ez mint valami kínai türelemjáték! Szóval azt hiszi, hogy a pénz a sofőrnél van?

— Talán meggondolta magát az utolsó pillanatban és úgy vélte, előnyösebb számára, ha a pénzt nem adja ki a kezéből. Ez a feltevés megmagyarázná Rigokowski gyakori látogatásait is, aki valószínűleg azt akarta megtudni, hogy büntársa milyen eredménnyel hajtotta végre tervüket. Azonnal át kellene kutatni a sofőr szobáját.

— Nem tudom elhinni, hogy ő volna a tettes... Ez a fiú kitűnő ajánlólevelekkel jött hozzám...

— Ez nem bizonyít semmit! Gonosztevőknek mindig kitűnő ajánlóleveleik vannak.

— Tehát azt gyanítja, hogy összejátszott Rigokowskival?

— Miért ne? csak nemrég fordult elő praksziosomban egy nagyon hasonló eset. Egy előkelő család komornyikja tagja volt egy betörőbandának, amelynek feje egyike volt a párizsi társaság legegészségesebb és legkedveltebb tagjainak.

Chancert ügylátszik még mindig nem győzték meg fejtegetéseim...

— Hiszen az is lehetséges, hogy amíg ön örhelyén állott, a betörő olyan zajtalanul dolgozott, hogy ön meg sem hallotta...

— Hát akkor képtelen gyorsasággal kellett, hogy dolgozzék, mert én állandóan ide-oda járkáltam az összes szobákban és a pénzt is meg kellett volna találnunk nála, amikor a csendőr kikutatta a zsebeit.

IX.

Úgy tettem most, mintha bosszúsan elgondolkoznék, majd így folytattam:

— Nézze kérem, ez az ügy nagyon rejtélyes. Legjobb volna, ha mindent újból átvizsgálnék. Kérem vigyen el a kastélyába, talán kideríthetek valamit a helyszínen.

— Ezt szívből kívánom, ... de a bankjegyeimet, azt hiszem, nem fogom többé viszontlátni. Gondolja meg, uram... nyolcszázezer frankról van szó, ... nagy pénz ez!

Chancerből megint kiütközött az amerikai, blöffölt egy kicsit. Egyszerűen megduplázta az összeget.

Amikor megérkeztünk Ecquevillybe, a rendőri bizottság és a vizsgálóbíró már a kastélyban voltak. Chancer távollétében kihallgatták Terézát és az egész cselédséget.

A vizsgálóbíró egy kecskeszakállas, szemüveges kis úr, így szólt Chancerhez:

— Uram, a nyomozás eddig ugyan még nem járt eredménnyel, de meggyőződésem, hogy rövidesen igen érdekes dolgokat fogunk kideríteni.

— Ezt nagyon szeretném — válaszolta Chancer... Gyanakszik talán valakire?

— Egyelőre nem árulhatok el semmit...

A vizsgálóbíró titokzatos viselkedése nagyon

nyugtalanított. Észrevettem, hogy percek óta kint tartóan figyelt... Most odalépett Chancerhez és halk hangon beszélgetni kezdett vele. Időnként felém sandított és én kezdtem megbánni, hogy idejöttem.

A szemüveges kis bácsi hirtelen megfordult és olyan hangon, amely éppen hogy gorombának nem volt nevezhető, magához hívott:

— Ön magándetektív?

— Az vagyok, uram.

— Neve?

— John Reed.

— Amerikai állampolgár?

— Nem... angol vagyok.

— Hm, — és ön Párizsban működik?

— Mint mindenütt, ahol szükség van reám.

— Úgy tudom, ön itt tartózkodott a kastélyban, amikor azt az embert elfogták, sőt segédkezett is ebben...

— Úgy van, vizsgálóbíró úr.

— Mi a véleménye az ügyről?

— Nagyon egyszerű... Rigokowskinál nem találtak semmit és ezért valószínű, hogy bűntársa volt. Ez a cinkos törte fel a pénzszekrényt.

— Szóval az ön véleménye szerint a kastélybeliek között kell keresni a bűntársat?

— Bizony...

— És ön azt hiszi, hogy Rigokowski hivatásos betörő?

— Ehhez nem fér kétség.

— Hát engedje meg uram, hogy tévedésére hívjam fel figyelmét... Rigokowski nem az az ember, akinek ön hiszi...

— Igazán?

— Bizony.

— Hát akkor mit keresett itt éjszaka?

A vizsgálóbíró nem válaszolt.

Megértettem a dolgot. Teréza, hogy barátját megmentse, mindent bevallott neki.

— Szóval, ha Rigokowski nem gonosztevő, amire ugyan még nincsen bizonyíték, akkor véleménye szerint ki a tettes? — kérdeztem.

— Ez majd kiderül a pénzszekrényen talált ujjlenyomatok alapján.

— Nem hiszem.

— És miért?

— Mert túlsokan nyultak már a pénzszekrényhez, azonkívül ne felejtse el, hogy hivatásos kassza-fűró mindig gumikesztyűben dolgozik.

— Igaz, ebben az utóbbi esetben nem fog eredménnyel járni a daktiloszkópiai vizsgálat.

— Mégis van egy körülmény, amelyet nagyon furcsának találok. Nem tudom, hogy önnek is feltűnt-e már...

— Micsoda körülmény, kérem?

— Azt hiszi, vizsgálóbíró úr, hogy olyan könnyű kinyitni egy pénzszekrényt, ha az ember nem tudja, milyen jelszóra nyílik a betűszár?

— Ez csakugyan nagyon nehéz lehet.

— Pedig a betörő nem erőszakkal nyitotta fel a pénzszekrényt és ez azt jelenti, hogy ismerte a jelszót.

A vizsgálóbíró szemüvegét tisztogatta, majd lassú mozdulattal visszacsipentette az orrára és így szólt hozzám:

— A pénzszekrény titkát pedig csak Chancer valamelyik családtagja ismerhette.

— Ez kétségtelen.

Néhány másodpercig hallgatott, de észrevettem, hogy düleedt, rövidlátó szeme felcsillant. Azt hiszem, elég ravaszul sikerült ezt a hatósági embert új nyom felé terelnem.

— Tehát kire gyanakszik? — szólalt meg újból.

— Gondolkozzék csak, uram. Ön itt kihallgatott mindenkit és valószínűleg bizalmas vallomásokat, sőt talán valami beismerésfélét is sikerült kicsikarnia. Ha tehát Rigokowski nem hivatásos tolvaj, akkor mi keresnivalója volt itt a kastélyban olyan órában, amikor tudta, hogy Chancer már lefeküdt?

A vizsgálóbíró mosolygott, de nem adta meg magát. Ugyilatszík, teljes díszkréciót ígért a szép Terézának. Gyakran történik meg, hogy igazságügyi tisztviselők az olyan ügyekben, amelyekben a női becsület forog kockán, egyszerűen nagylelkű álláspontra helyezkednek és — hallgatnak.

A helyszíni szemle befejeződött. A vizsgálóbíró átnyujtotta nekem névjegyét.

— Szeretném önnel a dolgokat megbeszélni, kedves Reed úr. Szíveskedjék majd hozzám kifáradni Versaillesba...

— Nagyon szívesen. Holnapután felkeresem, vizsgálóbíró úr — mondtam és meghajoltam.

Chancer kikísérte a hatósági urakat a kastély kapujáig, ahol hivatalos autó várakozott rájuk.

Amikor az autó elrobogott, én is búcsúzkodni kezdtem az amerikaitól, de hirtelen eszembe jutott valami:

— Meg kellene nézmem mégegyszer azt a pénzszekrényt, — mondtam Chancernek. — Valamit nem értek. Hogyan lehetséges, hogy erőszaknak még nyoma sem látszik rajta?

Felmentünk a könyvtárszobába. Minden oldaláról alaposan megnéztem és főleg végigtapogattam a pénzszekrényt, sőt még a zárral is elbabráltam egy ideig. Közben nagy hévvel magyaráztam Chancernek, hogy micsoda páratlan rejtély ez a betörés. Amikor már sikerült a szekrény minden elképzelhető részét

ujjlenyomatommal ellátnom, szívélyesen elbúcsúztam a fejét vakaró amerikaitól.

Most már nem kellett félnem a daktiloszkoopiai vizsgálat eredményétől. Hiába fogják a szekrényen az én ujjlenyomatomat is felfedezni, ez már nem lehet terhelő adat ellenem, mert hiszen Chancer maga fogja igazolni, hogy az ő jelenlétében tapogattam végig a pénzszekrényt.

Határozottan okos gondolat volt visszatérnem a kastélyba: úgy éreztem, mintha súlyos kő esett volna le szívemről.

Egy óra múlva megint otthon voltam. Felütöttem a vastag törvénykönyvet és meglepégedéssel konstatáltam, hogy még mindig a helyén van valamennyi csinos kis ezerfrankos.

— Még néhány ilyen sikeres üzlet, mondtam magamban és gazdagon nyugalomba vonulhatok...

X.

Két nap múlva, ígéretemhez híven, felkerestem Bompard urat, a szemüveges versaillesi vizsgálóbíró.

A Place de l'Opéra-n autót béreltem, amolyan luxuskocsit, amelyre nem szereltek fel taksamérőt. Az ilyen autóról mindenki azt hiszi, hogy magánember tulajdona.

Versaillesi utamra Edith is elkísért, akinek boldog jókedve volt. Amióta habozás nélkül ötezer frankkal ajándékoztam meg, visszatért optimizmusa. Újból «drága kis Bobbym»-nak becézett, ami — őszintén bevallom — nagyon jólesett. Egész úton vidáman fecsegett és minden pillanatban megcsókolt. A multra fátyol borult és számunkra új mézeshetek kezdődtek.

Amikor autónk a versaillesi igazságügyi palota elé kanyarodott, észrevettem Bombard vizsgálóbíró, aki éppen felment a lépcsőn.

Gyorsan kiugrottam a kocsiból és utána iramodtam:

— Isten hozta, kedves Reed úr! — üdvözölt sugárzó mosollyal. — Nagyon jókor érkezik, mert éppen Rigokowskit készülök kihallgatni. Ha ön is jelen lesz, akkor majd csak kiszedjük belőle az igazságot...

— Van már védőügyvédje?

— Van. Tudja, amolyan kis fiatalember, aki-
nek, úgylátszik, ez az első esete. Nem lesz nehéz vele
megbirkóznunk... Az öné ez a szép autó?

— Az enyém és elhoztam benne a feleségemet
is. Majd körülautózik egy kicsit, amíg itt bent lesz
dolgom.

— De, kérem, miért nem mutat be nejének?

Teljesítettem kívánságát. Bombard nevenségesen
viselkedett, meglátszott rajta, hogy nincsen tisztá-
ban a társasági szokásokkal. Mégis a nagyvilági em-
ber hatását akarta kelteni és kezecskélt Edithnek,
közben persze leesett a csiptető az orráról. Annyira
rövidlátó volt, hogy talán még ma is keresné, ha
Edith nem sietett volna segítségére.

Zavartan köszönetet rebegett és bocsánatot kért
ügyefogyottságáért, majd áradozni kezdett «autóm»
szépségéről.

— Attól félek, hogy nagyon sokáig fog tartani
az a kihallgatás... legalább két óra hosszát... Azt
ajánlanám Madame-nak, hogy ezalatt tegyen egy kis
autótúrát, mondjuk Trappes felé, vagy talán inkább
a versaillesi kastélyt óhajtáná megtekinteni?

Edith nem tudott határozni. Múzeumok nem
érdekelték és a falusi kirándulások sem voltak va-
lami nagyon ínyére...

De itt nem maradhatott a kocsival és ezért oda-
szólt a sofőrnek:

— Induljunk csak... majd meglátom, hová
menjünk...

Bompard levette keménykalapját és mélyen
meghajolt. Tar koponyája fénylett, mint az elefánt-
csont. Az autó elindult és mi beléptünk az igazság-
ügyi palotába. A bíró hivatali szobája a földszinten
volt.

— Foglaljon helyet, uram, — szólt hozzám Bom-

pard. — Csak egy percnyi türelmet kérek, amíg átnézem a postámat.

Feltépett öt-hat borítékot, elolvasta tartalmukat, majd odadobta őket irnokának.

— Most pedig áttérünk Rigokowski kihallgatására, — mondta és felémfordult. — Mondja csak, Lasouche, megérkeztek már az adatok, amelyeket a rendőrségtől kértem?

— Még nem, bíró úr — válaszolta a jegyző. — Hiszen tetszik tudni, ezeknek a párizsiaknak sosem sietős a dolguk.

— Ez bizony igaz...

Bompard megnyomta asztalán a csengőgombot és így szólt a belépő altiszthez:

— Vezessék csak elő azt a vádlottat, aki az előszobában van... ezt a lapot pedig adja oda a börtönőrnek.

Az altiszt kiment.

— Ez a Rigokowski — mondta a bíró — olyan fickó, akinek már sokszor akadt dolga a bírósággal... Valószínűleg nagyon erélyesen fog védekezni, de majd hasznunkra fordítjuk azt, hogy még nem tudott ügyvédjével beszélni... Majd meglátja, milyen ügyesen fogok belőle kihúzni mindent. Van valami különleges módszerem, amely majdnem mindig nagyszerűen beválik.

Ebben a pillanatban kopogtak az ajtón.

— Szabad! — mondta Bompard szárazon.

Egy idősebb úr lépett be a szobába. Körülbelül ötven évesnek látszott és gomblyukában a becsületrend piros rozettája virított. Bemutatkozott.

— Roberty ügyvéd.

Bompard felemelkedett székeről és kérdő pillantást vetett rá.

— Én vagyok Rigokowski védője.

— Úgy?! — kiáltott fel kissé meglepetten a

vizsgálóbíró, aki nem hitte, hogy ilyen jónevű ügyvéddel lesz dolga a Rigokowski-ügyben.

— Rigokowski még nincs itt?

— Rögtön itt lesz, ügyvéd úr, már küldtem érte...

Roberty kíváncsi pillantással mért végig. Bompard megmagyarázta neki, hogy ki vagyok.

— Ennek az úrnak itt semmi dolga nincsen...

— Mégis, kedves ügyvéd úr...

— Majd kihallgatjuk őt később. Most nincsen szükség rá és csodálkozom, vizsgálóbíró úr, hogy ilyen...

Bompard felállt és kezét szorított velem:

— Majd legközelebb viszontlátjuk egymást — búcsúzkodott zavartan.

Nem esett nehezemre elhagyni a vizsgálóbíró szobáját. Nem szeretek túlságosan hosszú ideig tartózkodni az ilyen helyeken, mert meglehetősen kellemetlen emlékeket ébresztenek bennem.

A folyosón Rigokowskival találkoztam. Keze bilincsben volt és börtönőr kísérte. Furcsa pillantásokat lövelt felém és néhány érthetetlen szót mormogott foga közt... Szegény fiú, nagyon rossz állapotban volt. Egyáltalán nem emlékeztetett arra az elegáns világfira, akit tegnapelőtt Chancer kastélyában fogtunk el. Gyűrött ruhában, gallér nélkül, kócos hajjal, zilált arckifejezésével nagyon sajnálatra méltó ember hatását keltette. Hogyan fog kimászni ebből a csávából? Még szerencse, hogy jó ügyvédje van.

Végeredményben mivel vádolhatják? Hogy éjszaka átmászott egy kastély falán, mert a barátnőjét akarta meglátogatni? Ez nem bűncselekmény és a lopást nem tudják rábizonyítani. A motozásnál nem találták meg nála a pénzt és az ujjlenyomatait sem fogják a pénzszekrényen felfedezni. A nyomo-

zás majd egyszerűen «holtpontra» jut.

Föl és alá sétáltam az igazságügyi palota előtt és Edithre vártam.

Előbb érkezett meg, mintsem hittem volna.

Beszálltam hozzá az autóba és utasítottam a sofőrt, hogy vigyen vissza bennünket a Place de l'Opérára.

— Jaj, úgy aggódtam magáért — sóhajtott Edith.

— Nem értem... hiszen nincsen mitől félnem. Legyen csak nyugodt, Edith, az egyetlen ügyem, amelyből még bajom támadhatott volna, — már hat hónapja elévült. Sosem volt még ilyen nyugodt lelkiismeretem, mint éppen most. — De beszéljünk másról. Otthon bizonyára már egy csomó kliens vár rám. Ha nem akarom még sokáig folytatni ezt az üzletet, akkor egy «coup»-ot kellene csinálnom, ahogy a párizsiak mondják... és azután visszavonulhatunk valamilyen szép, csendes vidéki házacskába, ahol békében és nyugalomban fogunk élni...

— Nos, ha csupán erről ábrándozik, kedvesem, akkor igazán nem érdemes ennyit fáradnia... «Szép, csendes vidéki házacská», — nevetséges ember maga, barátom!

— Jó, hát mondjuk, valami kastélyt, szép, vidéki kastélyt fogunk vásárolni...

— Útálom a vidéket! Én csak a nagy városokat szeretem. A vidék elbutít!... És mondja, mihez fogna kastélyában? Lesné, mint nő a fű, vagy rádiót hallgatna egész nap?

— Nem értett meg, Edith. Ha valakinek kastélya van vidéken, ez nem zárja ki azt, hogy Párizsban is legyen lakása. Nyáron az ember visszavonul a kastélyába, a telet pedig Párizsban tölti, ahol nagylábon élhet...

— Nyáron az ember fürdőhelyekre megy, ked-

vesem... a tengerpartra, a Rivierára... Rettenetes, hogy elpolgáriasodott maga, amióta azt a detektív-mesterséget űzi... Az ilyen életmódhoz igazán nem kellene milliók.

Durcásan elhallgatott. Átkaroltam a derekát és hízelt hangon a fülébe súgtam:

— De, édesem, nem kell mindent ilyen sötéten látni... fogunk mi még nagyvilági életet élni... és erre talán nem is kell már olyan sokáig várnunk.

— No, ebben nem bízom valami nagyon, hiszen nem fog minden nap ötezer frankot keresni...

— Gyerek maga, Edith... Csak nem gondolja komolyan, hogy én olyan mesterségre vetem magam, amely nem jövedelmez semmit? Majd meglátja...

— Hát én csak azt látom, hogy még mindig egy ronda, penészes lakásban vagyunk és még cselédem sincsen.

— Holnaptól fogva cselédje lesz és rövidesen kap majd szobaleányt is...

Reám mosolygott:

— Jól van, hiszek magának, Bobby, de iparkodjék, hogy ne kelljen még sokáig várnom arra a szobalányra.

Megérkeztünk. Edith még vacsorát ment vásárolni, én pedig felrohantam az irodámba.

— Uram, — fogadott Coxcomb — megint elszalasztotta a parancsnokot. Éppen most ment el és az a gyászruhás hölgy is, tetszik tudni, aki azt mondta, hogy írni fog. Hát eljött mégegyszer és legalább egy órát várakozott önre itt az előszobában.

— Mondta, hogy visszajön?

— Hogyne, valamelyik délelőtt, úgy tíz óra felé.

Bezárkóztam a szobámba. Leültem az íróasztalhoz, aláírtam néhány levelet, gyorsan rányomtam őket az itatóra és rohantam a könyvszekrényemhez.

Kivettem a vén törvénykönyvet és lázas ujjakkal lapozni kezdtem benne.

Valamennyi bankjegy a helyén volt. Az egyik ezerfrankos kissé összegyűrődött, rátettem az itatóra és néhányszor végigsimítottam rajta a kezemmel. Hirtelen valami érdességet éreztem. Figyelmesen megvizsgáltam a bankjegyet és pontosan azon a helyen, ahol Pasteur képe van, néhány dombornyomású betűt fedeztem fel, amelyeket valószínűleg száraz bélyegző segítségével pecsételtek a bankjegyre. Elolvastam: «H. Chancer». Most lázas gyorsasággal sorra megvizsgáltam a többi bankót is. Valamennyin, pontosan ugyanazon a helyen, rajta volt ez a pecsét! Szóval, az a vén, hülye Chancer lebélyegezte a pénzt... és erről még említést sem tett nekem!... Nem bízott meg bennem, vagy egyszerűen csak megfeledkezett izgalmaiban bankjegyeinek erről a sajátságáról?... Ez most felborította minden tervemet. Ha megkísérlem a pénzt valamelyik bankban felváltani, akkor esetleg le is tartóztathatnak, mert ki tudja, hogy Chancer nem emelt-e óvást mégis.

A pénz mindenképpen súlyosan kompromittáló lett rám nézve!

Néhány percig kábult voltam a dühtől, de hamarosan magamhoz tértem... Eh, majd egyideig aludni hagyom a bankjegyeket, azután egy szép napon kimegyek külföldre. Fontra vagy dollárra váltotom be őket s Hugo Chancer soha többé nem fogja viszontlátni ezreseit.

XI.

Váratlan felfedezésem keresztülhúzta minden számításomat.

A pénz, amelyet bútoraimért kaptam, erősen fogyóban volt már és ahhoz az összeghez, amelyet a vén Tripier-féle codexben rejtegettem, érthető okokból nem nyúlhattam. Tehát sürgősen valamilyen újabb üzletet, pénzforrást kellett volna kifürkészniem, de ez most nem látszott túlságosan könnyűnek.

Tegnap reménykedő hangulatom tűnőben volt máris.

Végre valamelyik reggel Coxcomb bejelentette de la Tour du Pan grófnét, azt a gyászruhás hölgyet, aki már többször keresett irodámban. Mielőtt fogadtam volna, várahoztattam még vagy húsz percre, hogy lássa, milyen elfoglalt ember vagyok.

A grófné nagyon csinos, ébenfekete hajú, negyvenévesnek látszó asszony volt és gyönyörű szeme még egy szentet is elkárhoztatott volna. Gyászruhát viselt ugyan, de meglátszott rajta, hogy bánata nem csökkentette kacérságát, sőt azt állíthatnám, hogy elragadó gyászruhája szinte kihívó volt.

Kicsit selypített is, ami még fokozta báját.

— Uram, — mondta — szerencsétlen asszonyt lát maga előtt... Férjem, Alain de la Tour du Pan grófja, most egy hónapja halt meg baleset következ-

tében, amely őt Tronçais erdejében érte, vadászat közben.

Szeméhez finom batisztzsebkendőt szorított, könnyeit törülgette, majd halkan felsóhajtott és így folytatta:

— Bizony... vadászaton volt barátjával, Saint-Tropez márkival és más meghívott urakkal. Valamelyikük — még nem tudták pontosan megállapítani, hogy kicsoda — előbb sütötte el fegyverét, mint kellett volna és a golyó véletlenül az én szegény Alainom szívébe fúródott... Ó, borzasztó csapás ez, uram!... sosem fogok megvigasztalódni.

— Nem tételezem fel, asszonyom, hogy azért keresett fel, hogy kiderítsem, ki ölte meg férjét... Ez olyan súlyos eset, amellyel csak a rendőrség foglalkozhatik...

— Foglalkozik is vele, uram, de a nyomozás eddig még semmi eredménnyel nem járt... Nem, látogatásomnak egészen más célja van... anyagi kérdéstről van szó... Alain gazdag volt... és....

— Milyen formában kötöttek házasságot?

A szép özvegy kissé habozott, mielőtt kérdésemre válaszolt volna.

— Hát... bevallom önnek, uram... mi nem voltunk házasok. Alain el akart venni, de apja kietartóan ellenezte házasságunkat...

— És így nem örökölt semmit?

— Alain javamra végrendeletkezett.

— Tehát?

— A végrendelet eltűnt... Amikor levették a bírói pecsétet, nem volt többé abban az íróasztal-
fiókban, ahova elzárta.

— Beszéljünk csak őszintén... Biztos abban, hogy a végrendelet az íróasztalban volt?

— Teljesen biztos vagyok benne, uram!

— De nem tudta, hogy mit tartalmaz.

- Bocsánat... Alain felolvasta nekem... Négy milliót hagyott rám... drága barátom.
- Tehát nem volt szándékában kegyedet feleségül venni?
- Ez volt leghőbb vágya, de úgy gondolta és joggal, ha előbb találna meghalni, mint én...
- Persze, értem... Hol tartózkodott, amikor értesítették a gróf haláláról?
- A montluçoni Terminus-Szállodában... mindig itt vártam rá, ha vadászaton volt.
- És ki hozta önnek a halálhírt?
- Saint-Tropez márki.
- Rögtön visszatért Párizsba?
- Nem... olyan voltam, mint a bolond... Szerettem Alaint és ez a rettentő csapás teljesen összetört.
- Közös lakása volt a gróffal?
- Hogyne, az Avenue Malakoff 234. számú házban. Még most is ott lakom.
- És a lakás bírói lepecsételése távollétében történt?
- Persze. A lakás Alain nevéen volt és apja, akit nem tudom, ki értesített a szerencsétlenségről, azonnal felment és...
- Szóval, ő tüntette el a végrendeletet...
- Kétségtelenül. Különben is észrevettem, hogy valaki turkált a fiókokban.
- Felkereste a... a... barátja apját?
- Ehhez nem volt bátorságom, de felküldtem hozzá Saint-Tropez márkit.
- És mit mondott a márkinak?
- Azt felelte, hogy nem tudott erről a végrendeletről, de ha csakugyan létezik és elő tudjuk teremteni, akkor tiszteletben fogja tartani fia rendelkezéseit.
- Biztosra veszem, hogy ez az ember eleinte

semmiről sem akar majd tudni, ha elmegyek hozzá; de a milliók helyett talán mégis sikerülne — különösen, ha botránnyal fenyegetném — párszázezer frankot kicsikarnom belőle... Ha megengedi, asszonyom, holnap felkeresem és majd együtt közelebbről áttanulmányozzuk ezt az ügyet.

— Hány órákor jön?

— Délután két óra felé.

— Rendben van, várni fogom.

Az álgrófné felkelt, kikísértem az előszoba ajtajáig. Amint eltávozott, visszamentem az íróasztalomhoz és megnyomtam a csengőt.

— Vezesse be a következő vendéget — szóltam a belépő Coxcombhoz.

Voranfix parancsnokot tessékelt be. Kis pocakos bácsi volt ez, arca piros, mint a paprika, öltö-zéke ízléstelen és hivalkodó. Mihelyt leült, rögtön ordítózni kezdett:

— Uram, határozottan tudom, hogy a feleségem megcsal...

— Olyan dolog ez, uram, amely a legjobb családokban is előfordul, de szerencsére gyakran megtörténik az is, hogy pusztán képzelődésen alapszik a gyanu... Hány éves a felesége?

— Ötven.

— Régóta házasok?

— Harmincegy éve, uram...

— Hm... és mire alapítja gyanuját?

— Tudom, hogy mit beszélek! Nem akarom, hogy az emberek mulassanak rajtam, nem én, már elegendem volt ebből! Röviden, azt akarom, hogy nyomon kövesse, kutasson, figyelje meg, mert bizonyítékra van szükségem...

— Helyes. Hol laknak?

— Rue Rennequin 123...

— Nejeének személyleírása?

— Igen magastermetű, meglehetősen kövér, szőke (azt hiszem, mondanom sem kell, hogy festi magát), elegáns, sőt túlelegáns asszony...

— Milyen időtájt szokott távollenni hazulról?

— Kettőtől ötig... Ha látná, mennyire kicsípi magát indulás előtt...

— Sosem kérdezte meg, hová megy?

— Azt szokta mondani, hogy a szabónőhöz, vagy a kalaposnőhöz... Rettenetes egy asszony ez, kérem. A legcsekélyebb ok miatt is rögtön óriási jelenetet csap. Ő parancsol a házban. De, ha sikerül rajtacsípnünk, akkor ő lesz az én kezeim között... és kezeskedem arról, hogy nem fogok késlekedni a válókereset beadásával...

— Kérem, még a hét vége előtt pontos információi lesznek a felesége önagysága hűségéről. Már holnaptól fogva meg fogják figyelni minden lépését. Szabad valami előleget kérnem...

— Mennyit?

— Ezer frankot.

— Tyűh... ez egy kicsit sok.

— Hát akkor ne beszéljünk többé a dologról.

Felálltam és ezzel jeleztem, hogy tárgyalásunkat befejezettnek tekintem.

— No, rendben van, — gondolta meg magát Voranfix parancsnok. — Tessék az ezer frank. Remélem, több fizetni valóm nem lesz?

— Nem lesz, uram.

— Hát akkor megegyeztünk. Mikor jöhetek érdeklődni?

— Ma hétfő van, ... — mondjuk a hét vége felé.

Alighogy az öregúr kitette a lábát, kitört belőlem a nevetés. Igazán fontosabb dolgom is volt, mint

Madame Voranfix után futkosni... Felőlem továbbra is nyugodtan felkeresheti barátját kettő és öt óra között, én semmiesetre nem fogom zavarni benne... Ilyen közönséges «spiclikedéssel» nem foglalkozom. Különben is kegyetlenség lett volna tőlem megzavarni egy jóra való hölgy pásztoróráit, aki bizonyára nem találta meg otthonában azt a ki-elégülést, amelyhez kétségtelenül joga volt.

XII.

Másnap délután pontosan abban az időben, amelyben a kikapós Voranfixnét kellett volna nyomon követnem, felkerestem «de la Tour du Pan grófnét». Nem tudom miért, — talán ösztönös megérzésből, — valami nagyobb üzletet szimatoltam, olyan üzletet, amelyen óriási összeget lehet keresni. Alaposan megfontoltam a lehetőségeket és fejemben csak úgy nyúzsögtek a különböző kombinációk.

A grófné a második emeleten lakott.

Igéző pongyolában fogadott és nyomban az összefüggéstelen szavak, kétségbeesett és jajveszékélő felkiáltások özönét zúdította rám. Komolyan megdöbbsentett ez a fogadás. A grófné, aki első összejövetelünknel annyira nyugodtnak látszott, most olyan kétségbeesett jelenetet rögtönzött, hogy egyenesen furcsának találtam. Ismétlem, ez a viselkedése annyira meghökkentett, hogy azt sem tudtam, milyen magatartást tanusítsak vele szemben. Borzasztó együgyűnek tűnhettem fel ezelőtt az elragadó teremtés előtt, aki elárasztott, elkábított, némává tett kikapadhatatlan szóözönével.

— Micsoda szerencsétlenség! Jaj, milyen retentő csapás — ismételte szünet nélkül. — Alain olyan jó volt hozzám, annyira szeretett. Jaj, mi lesz most belőlem! Istenem, mi lesz velem! Olyan szerencsétlen vagyok!...

Valahányszor meg akartam szólalni, mindannyiszor rögtön félbeszakított. Tehát hallgattam és a szoba berendezését kezdtem tanulmányozni. Szép lakásban voltam, amelyet azzal a bizonyos modern fényüzéssel rendeztek be, amely minden józansága ellenére is, nagyon mutatós.

Pillantásom most a ház úrnőjére tévedt, aki oly színpadias lendülettel ecsetelte bánatát. Homályos irodámban nem vehettem olyan jól szemügyre, mint itt. Most sokkal fiatalabbnak és csábítóbbnak tünt fel előttem. Haja gesztenyebarna volt, szeme sötétkék és bőre hamvas. Japánselyem pongyolája sejtetni engedte testének izgató bájait.

Alain de la Tour du Pannak nagyszerű ízlése volt. Honnan szerezte magának ezt az imádnivaló szeretőt? Milyen élete lehetett ennek a nőnek, mielőtt a gróffal megismerkedett? Egészen biztos, hogy nem tartozott születésétől fogva a magasabb körökhöz, mert bármennyire vigyázott is magára, gyakran szaladt ki a száján egy-egy durvább kifejezés, amely elárulta alacsony származását.

Végre én is szóhoz jutottam egy kicsit:

— Megértem fájdalmát, asszonyom... Valóban súlyos csapás, ha ilyen tragikus módon veszítjük el azt, akit szeretünk.

— Bizony, nagyon súlyos csapás... Sosem fogok megvigasztalódni, sőt kételkedem abban, hogy lesz-e erőm túlélni...

— Bele kell törődni még az ilyen súlyos csapásba is, asszonyom. Talán még nem veszett el minden. Azonnal kezembe veszem az Ön ügyét, de fel kell hogy világosítson néhány részletkérdés felől, mielőtt munkámhoz látnék. Mindenekelőtt mesélje el, hogy milyen körülmények között határozta el magát de la Tour du Pan gróf, hogy az Ön javára készítse végrendeletet. Ez saját elhatározására történt,

vagy ellenkezőleg, Ön volt az, aki ezt tőle követelte? Kérem, beszéljen nyíltan.

— Elmondok mindent. Alain nagyon szeretett... Két év óta ismertük egymást... Egy hónappal ezelőtt hirtelen megbetegedett... Valami máj-baja volt, amelyet a gyarmatokon szerzett, ahol mint katonatiszt szolgált... Már lábbadozott, amikor valamelyik este itt ültünk a szobában és beszélgettünk. Elmondtam neki, hogy milyen rettenetes órákat éltem át betegsége alatt, mennyire aggódtam életéért és ő erre csendes mosollyal megkérdezte: «Mi lett volna belőled, kis Mimi, ha véletlenül meghaltam volna?» «Jaj, ne beszéljünk ilyen csúnya dolgokról, — könyörögtem és megcsókoltam, — hála Istennek, meggyógyultál és többé nem fenyeget veszély». Néhány percig elgondolkozott, majd így szólt: «Előrelátónak kell lennem... Apám sosem bocsátotta meg nekem viszonyunkat és ha véletlenül meghalnék, ... idejön és téged kitesz az ajtó elé... Még holnap végrendeletet csinállok és majd gondoskodni fogok benne arról, hogy soha szükségét ne kelljen szenvedned, ha meghalnék, mielőtt házasságot köthetnénk.»

— Csakugyan szándéka volt, hogy önt feleségül vegye?

— Persze, de attól félt, hogy ezzel magára haragítja apját, aki már nagyon öreg ember. Képzelve, ... majdnem kilencvenéves!... Tehát vártunk...

— Hogyne, értem — és mondja, hány éves volt Alain gróf? Ő sem lehetett valami fiatalember?

— Nem, ... több mint hatvanéves volt.

— És azt a végrendeletet rögtön az előbb elmondott beszélgetésük után készítette?

— Még másnap...

— Felolvasta magának?

— Hogyne, sőt még tisztán emlékszem a kifejezésekre, amelyeket használt.

— Ha jól emlékszem, azt mondta, hogy négy-milliót hagyott magára a gróf?

— Annyit, ... ez volt minden vagyona.

— Nem voltak közeli rokonai?

— Nem... utolsó sarjadéka volt a de la Tour du Pan-családnak.

— Az apja kétségtelenül szintén gazdag ember?

— Rettentő gazdag, de egyúttal irtózatosan fősvény is... Elhiszi, hogy csak azért lakik teljesen egyedül a Rue St. Dominique-i házában, mert nem akar cselédet fizetni? Pedig így van, — egymaga jár a piacra bevásárolni és alig eszik valamit. Vén zsu-gori ember az öreg, aki szívtelenségével szerencsétlenné tenné feleségét és fiát...

A grófné megint mellékes dolgokról kezdett áradozni, de gyorsan közbevágtam:

— Miért nem helyezte barátja a végrendeletet valamilyen közjegyzőnél letétbe?

— Éppen erre készült, amikor az a borzasztó szerencsétlenség történt vele...

— No, lássuk csak, beszéljen velem úgy, mintha gyóntatója volnék... Csak a tiszta igazat mondja, ne hallgasson el semmit!... Csakugyan volt ilyen végrendelet? Látta? Olvasta?

— Alain maga olvasta fel, majd átadta nekem és én magam zártam be annak a kis íróasztalnak a fiókjába, amely ott van a háta mögött.

— Távollétében senki sem lépett be ebbe a szobába az öreg de la Tour du Pan grófon kívül?

— Senki, ez egészen bizonyos... de a vén zsu-gori rögtön azután, hogy értesült fia haláláról, idejött és mindent feltúrt... Nyugodt lehet, ő vitte el a végrendeletet...

— Van még egy kis pénz magánál? Bocsássa meg ezt a kérdésemet.

— Ékszereim vannak és körülbelül öt-hatezer frank készpénzem.

— Tehát várhat... Különben azt hiszem, hamarosan sikerülni fog eredményt elérnem.

— Felkeresi Alain apját?

— Fel.

— És ha nem is fogadja?

— Esetleg közjegyző kíséretében megyek fel hozzá. No, majd meglátom. A fődolog, hogy eredményt érjünk el, ... úgy-e? — és nem fontos, hogy milyen eszközökkel...

A grófné csodálkozva nézett rám.

— Bizony, — mondtam mosolyogva, — ha egyszer a kezembe veszek valamilyen ügyet, akkor nem riadok vissza semilyen akadálytól.

Ebben a pillanatban belépett a komorna és közölte úrnőjével, hogy valaki kéreti. Vissza akartam vonulni, de a grófné intett, hogy csak maradjak. Gyorsan kisietett és megnyugtatót, hogy csak pár percig lesz kint dolga.

Amikor magamra maradtam, odaléptem a kis szekrény-íróasztalhoz, zajtalanul felemeltem a fedelét és megpillantottam a levelet, amelyet kliensnőm belépésemkor odarejtett. A borítékon a következő címet olvastam: «Monsieur de Saint-Tropez, 116, Rue Mogador» kihúztam még egy apró fiókot, amelyben egy levelet fedeztem fel, amely a következő megszólítással kezdődött: «Szerelmem!...» Gyorsan zsebrevágtam. Ha valaki detektív, akkor a keze ügyében kell, hogy legyen minden, ami a nyomozásban segítségére lehet.

Amikor a grófné visszajött, már rég egy kényelmes karosszékből ültem.

— A barátnőm volt itt, — mondta, — érdeklődött, hogy mi ujság.

Most hazudott. Az én fülem nem csal. Amikor a cseléd ajtót nyitott, férfi hangot hallottam az előszobából.

— Asszonyom — csupán egy kérdésem volna még... Hol van letéve Alain de la Tour du Plan vagyona?

— Egyik bankár-barátjánál...

— Megvan ennek a címe?

— Hogyne...

— Azt hiszem, a leghelyesebben cselekszik, ha még ma letiltatja a boldogult gróf letétjét... Rögtön keressen fel valamilyen ügyvédet és intéztesse el vele a dolgot a lehető legrövidebb idő alatt.

— Köszönöm a tanácsát, követni fogom. Mikor látom önt viszont?

— Mihelyt közölnivalóm lesz az ön számára.

— Azt hiszi, hogy kényszeríteni tudja apóso-mat a végrendelet visszaadására?

— Nem ígérhetek semmit, de remélje a legjobbat...

— Ki sem mondhatom, milyen hálás leszek önnek, ha sikerül...

— Jól van, jól van, erről majd később beszélünk... Hogy is hívják Alain gróf közjegyzőjét?

— Feurtrier, Rue Richelieu 120.

— És apósának címe?

— Rue St. Dominique 378.

— Köszönöm.

Elbúcsúztam a grófnétól.

Odahaza már három új kliens várakozott rám: két asszony, aki csapodár férjét akarta megfigyeltetni és egy idősebb úr, aki a barátnője hűségében kételkedett. Gyorsan elintézttem ezeket, gyors ered-

ményt ígértem és persze előlegeket is fizettettem magamnak.

Amikor megszabadultam ezektől a tolakodóktól, leültem és gondolkodni kezdtem a de la Tour du Pan-eseten. Szokásos szimatommal és nagy tapasztalatommal rögtön megsejtettem, hogy van valami gyanús ebben az ügyben. A grófné íróasztalában talált levél igazolta ezt a feltevésemet. Csupán néhány sorból állott, de ezek sokmindent elárultak:

«Szerelmem! Holnap feljövök Hozzád! Ne félj, légy hidegvérű és meglátod, minden jól fog menni. Ezer csók!... L.»

Nem kellett törnöm a fejemet, hogy ki volt a levél aláírója, az íróasztalon talált borítékból csak Saint-Tropezre következtethettem...

Hát úgylátszik ez a Saint-Tropez a grófné szeretője volt. Igazán nem kellett valami nagy bölcsnek lennem ahhoz, hogy kitaláljam, miért ajánlott «hidegvérűséget» barátnőjének.

Tisztán láttam mindent. Alain de la Tour du Pan gróf, ez a kissé naiv, hatvanéves öregúr, valamilyen szórakozóhelyen megismerkedik egy szép, fiatal nővel, akibe rögtön örülten beleszeret. Lakást rendez be neki és hozzá költözik. De a szép nőnek barátja is van, amolyan munkától irtózó előkelő léhűtő, aki soha pénzzel nem fizetett még. Barátnője bőkezűen támogatja, de az előkelő származással dicsekedő lovag telhetetlen... Noblesse oblige!... Azonkívül sok a fantáziája és kevés a lelkiismerete. Valamilyen gondosan előkészített «véletlen találkozás» alkalmával bemutatják Alain de la Tour du Pan grófnak... A nagy korkülönbség ellenére összebarátkoznak és Saint-Tropez márkí gyakori vendég a háznál. Amikor a gróf nincs odahaza, a szép Mimivel szerelmeskedik és hasznos tanácsokkal látja el.

Egészen bizonyos, hogy az ő fejében született

meg a végrendelet ötlete és elkészülte után egyszerűen siettette a dolgokat. Valamilyen vadászat alkalmával azután egy «eltévedt» golyó, amely minden bizonnyal Saint-Tropez márki fegyveréből eredt, elhárítja az akadályt a szerelmesek útjából. Az igazságszolgáltatás emberei kihallgatják a vadászat résztvevőit... Többen löttek egyszerre. Senki sem tudja, hogy ki volt a szerencsétlenség okozója, csak Saint-Tropez. Mindent pontosan kigondoltak, nagyszerűen készítettek elő, csupán egy dolgról feledkeztek meg: a végrendeletnek közjegyzőnél való letétbehelyezéséről. Az apa, akinek volt gyakorlati érzéke, most szépen elvitte. Nem kételkedtem abban, hogy Alain gróf csakugyan készített ilyen végrendeletet, hiszen enélkül nem történt volna meg a «baleset», — de hogyan szerezzem azt vissza? És ha az öreg gróf már megsemmisítette? Szükség volt utánjárásra és én erre hajlandó is voltam, de eszem ágában sem volt, hogy közvetlenül a szegény Alain gróf apjához forduljak.

Szerencsére egyedül lakott és ha legközelebb felkeresem, látogatásomat valószínűleg senki sem fogja észrevenni.

XIII.

Sajnos, ezt a látogatást kénytelen voltam előre nem látott események miatt későbbre halasztani.

Másnap ugyanis idézést kaptam Bompard vizsgálóbírótól, aki felszólított, hogy még aznap délután keressem fel. Már egészen megfeledkeztem a Chan- cer-ügyről, de úgylátszik, a vizsgálóbíró nem sietett annyira az eltemetésével, mint én.

— Edith, — szóltam a feleségemhez, — megint Versaillesba megyek. Nem volna kedve velem jönni?

— Köszönöm... hogy megint úgy unatkozzam, mint multkor... Autón megy?

— Nem... vonaton.

— Egy okkal több, hogy itthon maradjak, különben dolgom is van. Át kell alakítanom a zöld ruhámat, amely teljesen a divatját múlta. Igazán, nincs már mit felvennem...

— Rövid idő múlva több ruhája lesz, mint amennyiről valaha is álmodott.

— Hogyne... ismerem már ezt a nótát... megint valamilyen káprázatos üzletről van szó, amelyen milliókat lehet keresni, de addig csak folytassuk szépen a nyomorgást...

Edithtel kár volt vitatkozni...

— Vizontlátásra!

— Vizontlátásra... tehát elmegy, anélkül, hogy nekem pénzt hagyna. Nagyon jól tudja, hogy a gázművek pénzbeszedője tegnap itt volt és újból visszajön ma délután.

Kivettem a pénztárcámból két százfrankost és az asztalra helyeztem...

Edith rántott egyet a vállán és duzzogó arccal az ablakhoz ült kézimunkájával.

Gyorsan odébbálltam, mert vihart szimatoltam.

Azt hiszem, ha nem sikerül rövidesen nagyobb összeghez jutnom, akkor házasságunk pokollá válik.

Beugrottam egy taxiba és a St. Lazare-pályaudvarra vitettem magam. Egy óra tíz percet mutatott az óra, igazán nem volt veszíteni való időm.

Húsz percnyi késéssel érkeztem meg Versaillesba. Bompard kétségbeesett arccal fogadott.

— Jaj, kedves uram, éppen sürgönyt akartam önnek küldeni, hogy ne fáradjon hiába... Azért idéztem meg, hogy szembesíthessem Rigokowskival, de hát erről most már nem lehet szó... Rigokowski ugyanis ma hajnali három órakor megszökött.

— Lehetetlen!

— De bizony, így történt... Nem tudom, hogyan sikerülhetett neki cellája ajtaját kinyitni és a fogház falát megmászni... Mindezt nagyon különösnek találom. Már elrendeltem a nyomozást a szökés ügyében és remélem, hogy nemsokára eredmény is lesz. Azt hiszem, ennek a Rigokowskinak már nagy gyakorlata van az ilyesmiben, megležitostesen siralmas felvilágosításokat kaptam az előéletéről. Ült már Ausztriában, Németországban és Angliában is... Nemzetközi szélhámos ez az ember... Tegnap a védője jelenlétében újból kihallgattam, hihetetlen, hogy milyen ügyesen védekezik... szinte megdöbbenő... és tudja, mit állít?... Azt állítja, hogy ön rabolta ki Hugo Chancert...

— Micsoda?!

— Bizony... ezt mondta és hozzá milyen határozottan... Csaknem félóra hosszat beszélt erről... Azt állította, hogy önnek nem John Reed az

igazi neve, hanem Edgar Pipe, együtt ültek fegyházban és ezt mindenáron be akarta bizonyítani.

— Örültség!...

— Persze, hogy az, de ügyvédje, úgylátszik, komolyan vette a meséit, sőt követelte, hogy Rigokowskit szembesítsék önnel. Ezért küldtem önnek idézést.

— Hát nagyon sajnálom, hogy megszökött... Szeretném tudni, hogy lett volna-e mersze fülem hallatára is fenntartani ezeket a képtelen meséket... De ha nem tévedek, Edgar Pipe még mindig a readingi fegyházban ül!

— Ismeri talán?

— Hát hogyan ismerném, — hiszen én csíptem el! Különben kénytelen vagyok beismerni, hogy tényleg hasonlít rám egy keveset.. Ezt már sokan mondták.

Bompard harsogó hahótára fakadt:

— Egy detektív, aki a hírhedt betörőre hasonlít! — hát ez igazán nem mindennapi véletlen... hiszen ez valóságos bohózattema. Tudja, uram, szabad időmben színműírással is foglalkozom... két darabomat adták elő Romorantinben... Hát azt hiszem, ez nagyszerű téma... Kedvem volna belőle egy háromfelvonásos bohózatot csinálni... Mit szól az ötletemhez?

— Nem rossz gondolat...

Bompard arca ragyogott a boldogságtól, ám én meglehetősen nyugtalansággal latolgattam magamban a várható fejleményeket... Ez a Rigokowski kétségtelenül bosszút akar majd állni rajtam és esetleg névtelen levelet küld a rendőrségnek, amelyben bejelenti, hogy John Reed álnév alatt magánnyomozó irodát nyitottam Párizsban. Nem attól féltem, hogy le fognak csukni, hiszen minden büntetésemet leültem már, de nem valószínű, hogy csak úgy egy-

szerűen beletörődnek majd abba, hogy egy volt be-
törőből magándetektív lett.

Nagyon gondterhes arcot vághattam. Bompard
vállamra csapott:

— Min gondolkozott el, Reed? Talán azon,
hogy hol lehetne a darabomat elhelyezni? Mondja
csak, nem volna kedve velem együtt megírni ezt a
darabot?

Nagyon váratlanul ért ez az ajánlat és nem tud-
tam mosolyomat elfojtani...

— Sajnos, színműíráshoz semmit sem értek...
csak elrontanék mindent...

— Ó... ön túlságosan szerény... Fogadni mer-
nék, hogy nagy képzelőtehetsége van és sok nagy-
szerű ötlettel fűszerezhetné a darabomat. Nos, gon-
dolkodják egy kicsit a dolgon... Majd visszatérünk
még erre.

Szerettem volna már megszabadulni ettől a de-
rék embertől, de, sajnos, aznap semmi dolga nem
volt és ezért egészen öt óráig terhelt fecsegésével,
sőt még a pályaudvarra is kikísért.

Amikor végre a vonatban ültem, megkíséreltem
rendezni gondolataimat. A helyzet most már nagyon
is bonyolódott és a nyugalomnak, amelyet egy idő óta
zavartalanul élvezhettem, egyik napról a másikra
véget vethetett valamilyen váratlan esemény. Mi-
helyt elintéztem a de la Tour du Pan-ügyet, eluta-
zom, mert Párizs éghajlata kezd ártalmas lenni
az egészségemre. Lehetséges, hogy a rendőrség
figyelni fog, tehát elhatároztam, hogy mihelyt ve-
szélyt szimatolok, kiszököm külföldre. Magammal
viszem Chancer bankjegyeit, ezeket ügyesen bevál-
tom majd a nagyobb áruházak, bankok pénztárai-
ban és utána letelepedek valamilyen távoli ország-
ban. Négyszázhuszonnégyezer frankból nyugodtan
élhetek, amíg sikerül valamilyen újabb nagy üzletet

találnom. Most csak arra kellett vigyáznom, hogy ne teríthessenek le váratlanul.

Amikor hazaértem, várószobám már tele volt felekkel. Egymásután gyorsan elintéztem őket. Nem volt köztük egy érdekes eset sem. Ha férfi volt a kliens, akkor azzal bízott meg, hogy nyomozzam ki, mivel tölti idejét a felesége vagy a szeretője, ha pedig asszony volt, akkor viszont azt akarta, hogy derítsem ki, vajjon csakugyan megcsalja-e a férje, illetőleg a barátja és kivel. Valamennyi félnek elkértem a nevét, címét és mindegyikükből kivásaltam ezer frank előleget. Alig tették ki a lábukat irodámból, rögtön leültem és megírtam a jelentéseimet, amelyek természetesen kivétel nélkül a megfigyelt személyek eszményi házastársi hűségéről számoltak be.

Bizony, egész csomó férj és feleség nekem köszönheti, hogy nyugodtan folytathatta mindennapi ballépéseit. Ha minden magánnyomozó ilyen tökéletes titoktartással dolgozott volna, akkor erősen megcsappant volna a válások és egyéb tragikusan végződő házasságok és viszonyok száma.

Már nyolc óra felé haladt az idő, amikor megszólalt a csengő az előszobában. Coxcomb hangját hallottam, amint a látogatóval tárgyalt, majd berobogott és átadta nekem a névjegyét. Rápillantottam: Angelo del Horta gróf. Valami újabb óriási üzletet szimatoltam, de csalódtam. Del Horta gróf dúsgazdag rio-de-janeiroi braziliánus volt és egyszerűen bejelentette nekem, hogy a felesége eltűnt. Megkért, hogy nyomozzak utána és tízezer frank jutalmat ígért, ha megtalálom. Kétezer frank előleget vasaltam ki belőle és megígértem neki, hogy már holnap nekilátok a munkának. A szegény ember egészen kétségbeesett volt, szinte sajnáltam. Úgy látszik, nagyon szerette a feleségét. Ha lett volna

időm, minden erőmet latba vetettem volna, hogy megtaláljam az asszonyt, de most ennél fontosabb dolgom is volt... Éreztem a vihar közeledését és menedéket kellett találnom, mielőtt kitör. Del Horta gróf odaadta nekem hitvese fényképét — szavamra nagyszerű nő volt — és megkért, hogy értesítsem azonnal, ha nyomára akadnék.

Nem is volt olyan rossz napom: hat darab ezerfrankos és egy kétezer frankos kliens járt ma nálam. Hirdetéseim eredménye felülmúlta reményeimet és igazán kár volna, ha amiatt a gazfickó Rigo-kowski miatt kénytelen lennék a boltot idő előtt becsukni. Miért is nem őrzik jobban a versaillesi fogházat? Ez a fickó itt kószál valahol Párizsban és talán már föl is adott a rendőrségen.

Este vendéglőben vacsoráztam Edithtel, de előbb lehajtottunk egy-egy pohár apéritifet az egyik nagy boulevard-kávéházban. Utána moziba mentünk. A film rossz volt. Éjfél tájt elindultunk a Montmartre-ra és végiglátogattuk az éjjeli mulatóhelyeket, mint egykor, gazdagságunk idején. Edithnek kicsapongó jókedve volt: észrevette az ezres bankókat a tárcámban, amelyeket feleim gavallérságának köszönhettem és valószínűleg túlbecsülte számukat. Meg voltam róla győződve, hogy másnap odaáll majd elélem hízalgő kis mosolyával és kérni fog valamit, amit egészen bizonyosan nem fogok tőle megtagadni tudni. Így nyugtom lesz majd egy hétig és erre a nyugalomra nagy szükségem volt, mert nehéz és veszélyes munka várt rám. Olyan vállalkozásba akartam fogni, amely nemcsak óriási ravasz-ságot, hanem bámulatos hidegvérűséget is kíván az embertől. Néhány órára ismét vissza kellett vedlenem Edgar Pipe-pé, a vakmerő betörővé, akinek mes-teri ügyességéről régen annyiszor írtak a lapok.

XIV.

Az ember életének vannak kritikus órái, amikor a körülmények szeszélye folytán kénytelen mindent megkockáztatni, hogy kibujhasson a csávából. A kényszerűség hihetetlenül vakmerővé teszi az embert. Valamilyen parancsoló belső erő ragadja magával és viszi néha a — lejtő felé, anélkül, hogy meggondolásra hagyna neki időt. Ennek a szinte beteges önsugalmazásnak engedelmeskedni kell, automata lesz az emberből, holdkóros, aki a háztetőn mászkál, anélkül, hogy a ráleselkedő veszéllyel törődne. Én is képes vagyok olyan cselekedetre elszánni magam, amelyet akár heroikusnak is nevezhetnék (noha ez a jelző általában csak szép és nemes tetteket illet meg) és akkor nem gondolok semmi másra, mint kitűzött célomra.

Karriérem kezdetén meglehetősen habozó, sőt félénk természetű ember voltam, de idővel főleg akaraterőm segítségével megjött a bátorságom. Állítom, hogy erős akarattal bárki képes jellemét megváltoztatni. Azon a napon, amelyen ki tudja mondani, hogy «akarom», és meg is tartja a szavát, az ember megérett a legszebb vagy a legrosszabb tettekre. Én a legrosszabbakat választottam és sajnos, olyan drágán fizettem meg érte, hogy csakugyan megérdemelnék némi megértést is. Ne gondolja senki, hogy most «enyhítő körülményeket» akarok

felsorolni, szó sincs róla. Tudom, hogy sötét alak vagyok, de ismerek azok között, akik követ vetnek rám, olyanokat is, akik alig érnek valamivel többet nálam. A különbség közöttünk csupán az, hogy ők illedelmesebben járnak el és olyan fogásaik vannak, amelyeket én nem ismerek. Ezeknek sikerült rászedni az embereket és mint társadalmunk kimagasló alakjai szerepelnek. Minden viszonylagos és nem merném állítani, hogy van tiszta, feddhetetlen ember. «A körülmények teszik az embert», mondta nagy Dickensünk, aki alaposan ismerte az emberi természetet.

De úgy veszem észre, filozofálni kezdtem... Térjünk inkább a tárgyra. Valóságos Damokleskardot éreztem függni a fejem felett. Haladéktalanul cselekvéshez kellett látnom.

Másnap délután taxiba ültem és a Rue St. Dominique 378. szám alá vittem magam.

Valami kisebbfajta ház állott itten, amelyet valamikor főúri palotának nevezhettek, de most hihetetlenül elhanyagolt állapotban volt. Homlokzata repedezett volt, az ablakok lehúzott redőnyeinek színét régen lemosta az eső és általában az egész épület már évtizedek óta alapos tatarozásra szorult volna. Pedig az, aki ebben a házban lakott, többszörös milliomos volt, de annyira fukar, hogy még cselédet sem tartott... Az utcára csak nagy ritkán ment ki, legfeljebb némi élelmiszerért. Olyan rongyos ruhában járt, mint valami koldus és előkelő származása nem gátolta de la Tour du Pan grófot abban, hogy ádáz csatát vívjon szerencsétlen, nyomorgó emberekkel a nagycsarnok kövezetén szerteszét heverő zöldség hulladékokért... Mindezeket a részleteket, amelyek tulajdonképpen nem is érdekelték túlságosan, egy jóra való házmestertől tudtam meg, akinek azt mondtam, hogy szeretném bérbe-

venni a házat. De megtudtam érdekesebb dolgokat is, például azt, hogy a szomszédos utca felőli omladozó falban egy kis szúrágta ajtó van.

Amikor a terepszemlét befejeztem, újból taxiba vágtam magam és a soffőrnek a következő címet vettem oda: Rue de Mogador 116.

Mielőtt valamilyen súlyos következményekkel járható vállalkozásba fognék, szükségesnek találtam előzetesen alaposan tájékozódni mindenről.

Az öreg de la Tour du Pan gróf palotáját már láttam és most Saint-Tropez márki házára voltam kíváncsi... Hát palotában lakott ez az úr is, — szálloda-palotában. Úgylátszik, sejtelmeim nem csalak. Ez a Saint-Tropez márki (ha ugyan ez az igazi neve) nem volt egyéb, közönséges selyemfiúnál, aki a szép Mimi nyakán élösködött. A nő bolondult utána, fájt, hogy különváltan kell élniök és ezért rendezték meg azt a vadászatot, amely oly szomorúan végződött a szegény Alain de la Tour du Pan gróf számára. De gondoskodtak jövőjükéről is, végrendelet készítésére ösztönözték Alain grófot, amely gondtalan és valószínűleg lelkiismeretfurdalásoktól is mentes életet biztosított volna számukra.

Kezemben tartottam az ügy összes szálaít és ha sikerül megtalálnom a végrendeletet, akkor majd részt kérek én is abból az örökségből, sőt... És ha Saint-Tropez úr akadémikuskodni találna, akkor csak egy szót kell szólnom... és az életfogytiglani kényszermunka helyett inkább a békés megegyezést fogja választani...

Mialatt ezt a kis nyomozást végeztem, a várószobám ismét megtelt kliensekkel.

Egészen hasznos mesterség ez az íróasztal melletti detektíveskedés: ajánlom mindazoknak, akik jelentősebb tőkebefektetés nélkül akarnak virágzó üzletet alapítani.

Edith, akinek ismét jó napjai voltak, nagyszerű vacsorát készített. Étkezésünk alatt vidáman fecsegett, ami most sajnos, kissé zavart. Gondterhes arckifejezésem meg is lepte őt.

Nyakam köré fonta gyönyörű karját:

— Mi baja, Bobby?... Olyan rosszkedvű ma este... Talán megharagítottam valamivel?

— Nem, Edith, maga nagyon aranyos ma hozzám... Bocsásson meg nekem... nagy terveket forgatok a fejemben. Ma éjjel hadjáratra indulok... ha sikerül, holnap kétmillió frankot érő papíros lesz a zsebemben...

— Kétmillió..., hát lehetséges ez?! Hiszen ez egész vagyon!

— No, csak amolyan szerény polgári jólétet biztosító összegecske. Ne felejtse el, hogy kétmillió frank tőke alig kamatozik százezer frankot évente...

— Csinos összeg már ez is,... de remélem, ezúttal vége a bakkarának, mi?

— Természetesen! Soha többé nem nyúlok kártyához,... túlságosan sokba került már nekem.

— És micsoda hadjáratról beszélt az imént?

— Kérem, Edith, ne kérdezzen; holnap reggel mindent megmondok...

— Jaj, ne ijesztgessen... csak nem akar?...

Olyan mozdulatot tett, mintha ajtót akarna kinyitni.

— Eltalálta...

— Vigyázzon magára, Bobby, amióta nem «dolgozik» többé, kijött a gyakorlatból.

— Ne féljen, hamarosan belejövök újból...

— Tudom, hogy nagyon ügyes... de mondja csak, ma éjszaka indul arra az útra?

— Úgy van.

— Szent Isten, nem fogom kibírni a várakozást...és mi lesz belőlem, ha nem tér vissza?

— Emiatt ne aggódjék, egészen bizonyosan visszatérek, de talán — üres kézzel.

— Annyi baj legyen, majd megpróbálkozik valami mással, hiszen maga olyan ötletes.

— De a jó ötlethez megfelelő alkalom is kell.

— És ezt most megtalálta?

— Azt hiszem.

Elhallgatott.

— Nézze csak, Bobby, — szólalt meg néhány pillanat múlva — szeretném, ha sok pénzt keresne, de nem ilyen kockázatos módon... Jólmenő üzlete van, ma is egész sereg kliens járt az irodájában, miért akar tehát olyan veszélyes vállalkozásba fogni, amely könnyen rosszul végződhetik? Azok között az emberek között, akik ide feljönnek, talál majd olyanokat is, akiket alaposan megkopaszthat és ha egyszer már jól megszedtük magunkat, egyszerűen odébb állhatunk.

Milyen derék kis asszony ez az Edith! Tanult tőlem és tökéletesen megértett. Én voltam az, aki őt eddig félreismertem. Hiszen egészen egyformán gondolkodtunk... miért is kellett éppen annak az átkozott pénzkérdésnek oly gyakori vizsályt okozni közöttünk.

— Hát vegye tudomásul, kedvesem, hogy éppen az egyik klienseimet készülök most megkopasztani... Az eset nem valami bonyolult, sokkal nehezebbel is volt már dolgom. Csak egy dologtól félek, attól, hogy nem fogom megtalálni azt, amit keresek.

— A pénzt?

— Nem... egy végrendeletet.

Edith nagyot nézett:

— Hát ez valami újfajta dolog, — csak meg ne csalják, akiknek a végrendeletet át kell adnia...

— Ne féljen, kezemben tartom őket... Vagy fizetnek, vagy...

— Orruk előtt tépi darabokra a végrendeletet..

— Dehogy... sokkal erősebb eszköz lesz a kezemben... Azt fogom tenni velük, amit akarok — de ha parancsolja, beszéljünk most másról...

— Jól van, de ismétlem, nagyon aggódom magáért... nyilvánvaló, hogy azt a végrendeletet csak úgy tudja megszerezni, hogy belopózik valamilyen házba és feltöri a pénzszekrényt...

— Bizony, a sültgalamb nem repül az ember szájába.

— És mikor lesz megint itthon?

— Hajnali négy-öt óra felé.

— Rendben van, megvárom.

— Nem, Edith, — feküdjék csak le, jobb így.

— És azt hiszi, Bobby, hogy én tudok aludni, amikor maga tudjaisten, milyen veszélyben forog! Lássa, jobban tette volna, ha nem is szólt volna nekem erről a dologról...

— És maga nem tudta volna mire vélni éjszakai kimaradásomat, — válaszoltam mosolyogva, — rémképeket látott volna és reggel óriási jelenettel fogadott volna. Sokkal jobb, ha előzetesen tájékoztatom mindenről... De most hagyjon egy keveset aludni, hogy pihent idegekkel láthassak munkához. Ébresszen fel pontosan éjfélkor.

Letelepedtem a karosszékbe és csakhamar elaludtam. Szerencsére azokhoz az emberekhez tartozom, akik akkor tudnak elaludni, amikor akarnak. Szerintem ez a képesség vagyont ér és nélküle a magamfajta ember nem is boldogulhat.

Edith, utasításomhoz híven, pontosan éjfélkor ébresztett fel. Megdörzsöltem a szememet és felálltam. Most arról volt szó, hogy gyorsan előkészítsem magam éjszakai kirándulásomhoz. Levetettem

szürke öltönyömet és ócska sportruhamba bújtam. Lábamra gumitalpú szandált húztam és fejemre sapkát tettem. Egyik zsebembe tolvajlámpát csúsztattam és azokat a szerszámokat, amelyeket akkor vásároltam, amikor Chancerékhez készültem.

— Nézzen csak ki az utcára, — szóltam Edithnek — nem jár-e valaki a ház előtt...

Kinyitotta az ablakot, kihajolt, néhány percig mozdulatlanul figyelt, majd hátrafordult:

— Senki... Az előbb valami rendőr állott a Rue Vivienne sarkán, de már elment.

Olyan gyengéden öleltem meg Edithet, mint a csatába induló harcos, aki nem tudja, hogy visszatér-e még — de elejét akartam venni a mindig kínos ömlengéseknek és ezért hirtelen kisiettem...

Viszontlátásra, drágám! Reggelre itthon leszek...

XV.

Eleinte úgy terveztem, hogy csak hajnali négy óra felé kísérlem meg kirándulásomat, de meggondoltam a dolgot, mert ilyen időtájt rongyszedők járhatnak az utcán, akik esetleg rendőrt hívnak, ha észreveszik, hogy valaki éppen betörni készül. Úgy gondoltam, hogy munkám elvégzésére éjjeli egy és két óra között legalkalmasabb az idő. Gyalog szándékoztam a Rue St. Dominiqueba menni, mégis kénytelen voltam taxit venni, amelyet a Quai d'Orsay-n állítottam meg, a Pont des Invalides fejénél. Itt néhány percig várakoztam, majd besurrantam a még fényes nappal is teljesen elhagyatott Rue Surcoufba.

De la Tour du Pan gróf palotája a Rue Surcouf és a Rue St. Dominique sarkán állott. A kis cselédkapuhoz lopódtam és álkulcsommal kipróbáltam a zárát. Nagyon rozsdás volt, de néhány másodpernyi próbálkozás után mégis csak sikerült aránylag kevés zajjal felnyitnom. Gyorsan körülnéztem, majd benyomtam az ajtót, amely halkán nyikorgott. Besurrantam, az ajtót becsuktam és meghúzódtam a sötétben. Néhány pillanatig éber füllel hallgatóztam, majd meggyújtottam a zseblámpámat, amelynek fényénél egy csigalépcsőt vettem észre. Felmásztam rajta és valami rozzant erkélyre jutottam. Itt megint egy kis ajtót fedeztem fel, de ez ellent-

allt tolvajkulcsom cirógatásának és tíz percembe került, amíg sikerült feltörnöm.

Most egy rotundaszerű helyiségbe jutottam, amelybe folyosó torkollott. Megcsapott a hideg... Úgy éreztem, mintha sírboltba léptem volna. A dohos falak émelyítő szagot árasztottak... Visszafojtott lélekzettel surrantam tovább és hirtelen egy nagy kőlépcső előtt állottam. Mielőtt tovább mentem volna, körüljártattam zseblámpám fényét. Két ajtó nyílt a folyosóra.

Találomra kinyitottam az egyiket és örömmel alapítottam meg, hogy éppen a vén de la Tour du Pan gróf dolgozószobájába jutottam. Nagyon tágas helyiség volt, bizonyára fogadóteremnek használták valamikor. A szalón túlsó végén a fegyverekből összeállított falidisz alatt (amely határozottan értékesebb volt annál, amit Chanceréknál láttam) két hatalmas lovagi páncélöltözet állt.

Az egyik sarokban bronztalapzaton kis szekrénykét pillantottam meg, a két bíborfüggönyös ablak között pedig egy íróasztalt. Kétségtelen, hogy ebben őrizte papírjait a gróf, a pénzt és az értéket pedig a kis szekrényben. Először az íróasztalt törtem fel, ami nagyon könnyű munkának bizonyult. Tele volt elsárgult pergamenekkel, nemesi okiratokkal, diplomákkal, uradalmi bérelszámolásokkal... mindez nem érdekelt valami túlságosan. Egymásután visszaraktam a papirokat a fiókokba.

Alaposan átkutattam az íróasztalt, de nem találtam meg benne a keresett okmányt... Úgylátszik, a réztalapzaton álló szekrénykében kell keresnem...

Előszedtem a zsebemből szerszámaimat és dolgozni kezdtem. A szekrényen nem volt ugyan kombinációs lakat, de mégis meglehetősen bonyolultnak látszott a régimódi zár szerkezete. Nem estem két-

ségbe, türelmes ember vagyok és sosem idegenkedem «munka» közben.

Hirtelen eloltottam a lámpámat. A hátam mögött halk recsegést hallottam. Gyorsan megfordultam, fülelni kezdtem és csakhamar rájöttem, hogy mi okozta a zajt. Hát patkányok — óriási, kiéhezett patkányok futkároztak a padlón; egészne közel merészkedtek hozzám és némelyikük még a lábamat is súrolta undorító testével.

Rájuk fordítottam a lámpámat, először megijedtek a fénytől, szerte futottak, de később megszokták és újból csak ott mászkáltak a cipőmön. Kénytelen voltam legyőzni undoromat és újból munkához látni.

Múlt az idő és az átkozott zár még mindig ellentállt. Többször előfordult, hogy halk kattanást hallottam, már örültem, azt hittem, hogy végre enged a zár, amikor kiderült, hogy csalódtam.

Noha a szobában nagyon hideg volt, csurgott arcomról a verejték és életemben először úgy éreztem, hogy le kell mondanom megkezdett munkám bevégzéséről.

Módszert változtattam, sorra kipróbáltam valamennyi szerszámomat — de a zár nem engedett.

Hirtelen összerezzenem. A redőnyök lécei között homályos tejszerű fény szűrődött be a szobába... Hajnalodott! Egy perccel sem maradhatam tovább a szalónban, menekülnöm kellett azonnal, aztán holnap éjszaka visszajönni és folytatni a munkát... Gyorsan zsebreraktam a szerszámokat és az ajtóhoz közeledtem, amikor hirtelen recsegést hallottam a mennyezet felől. Valaki járt az emeleten! Csakhamar a lépcsőház felől papucscsoszogás hallatszott... De la Tour du Pan gróf, aki koránkelő volt, mint a legtöbb vénember, elhagyta hálószobáját és most kétségtelenül ide a szalónba akar

lejönni... Mit tegyek? Visszavonulásom útját elzárta, a szobát nem hagyhatom el. Egy másodpercig arra gondoltam, hogy a vastag függönyök mögé bujok... de mi történjék, ha az öregnek eszébe jut az ablakokat kinyitni? Már a folyosón csoszogott. Könnyen végezhetnék ezzel az aggastyánnal — egy jól irányzott ökölcsapással leüthetném és odébb állhatnék...

Már-már e mellett döntöttem, noha az erőszakos megoldásnak nem vagyok híve, amikor hirtelen nagyszerű ötletem támadt.

Egy ugrással az egyik lovagi páncéltözet mögé surrantam és — belebujtam.

Ennek is legfőbb ideje volt már. Az öreg gróf benyitott a szalónba. Lassan az ablak felé togyogott, két kezét a mellére szorítva köhécselt, felhúzta a redőnyt és kitérte az ablakot.

Most megfordult és leült az íróasztalhoz. Két lépésnyire volt tőlem. Sisakom rostélyán keresztül láttam, amint kis, kopasz, vénemberesen reszketős feje az iratok fölé hajol, amelyeket az íróasztal fiókjából szedett elő.

Munkám közben megfáztam és orromat bizonytalan érzés csiklandozta. Remegtem attól, hogy eltüsszentem magam. Elképzelhető, hogy micsoda réműlet szállná meg a vén de la Tour du Pan grófot, ha ősei lovagi páncéltözetének belsejéből hirtelen tüsszentést hallana!

Reméltem, hogy az öreg nem fog sokáig a szobában maradni, de kínosan csalódnom kellett. Úgy ült a széken, mintha odasrófolták volna és lankadatlan érdeklődéssel tanulmányozta az iratokat. A nap bevilágította a porlepte szalón minden sarkát, áthatolt a sisakrostélyon és annyira vakított, hogy be kellett hunynom a szemem. Borzasztó kényelmetlenül

éreztem magam a páncéltokban, alig jutottam levegőhöz és karom, lábam, nyakam elzsibbadt.

A gróf egészen délig fel sem kelt az íróasztaltól. Amikor a közeli templom tornyában tizenkettőt ütöttek, nehézkesen, szuszogva felkászálódott és kitotyogott. Amint kitette lábát a szobából, boldogan kinyújtózkodtam, már amennyire szűk páncélbörtönöm ezt megengedte. Hirtelen úgy hallottam, mintha nehéz kapu csapódott volna be. Felcsillant bennem a remény, mert azt hittem, hogy a gróf végre sétára indult, de megint csalódtam, — pár perc múlva az öreg újból ott motoszkált a szomszéd szobában... Egy óra múltán ismét bejött, letelepedett karosszékébe és csendesen horkolni kezdett. Amikor felébredt, megint a papírjai között kezdett turkálni. Délután négy óra tájt odalépett a réztalapzaton álló szekrénykéhez, felnyitotta az óraláncán függő kis kulccsal. Egyideig motozott az iratok között, valami aranycsörgést is hallottam, majd újból becsapta a szekrény nehéz ajtaját és tompa kattanással ráfordította a kulcsot.

XVI.

Késő estig össze-vissza kóborolt a házban. Amikor teljesen besötétedett, gyertyát gyújtott (ebben a középkori épületben nem volt villanyvilágítás) és nehézkes léptekkel felkecmergett a lépcsőkön. De la Tour du Pan gróf visszavonult lakosztályába. Megkönnyebbülten fellelegzettem. Csakhamar elcsendesedett minden, kibújtam fémvázamból és buzgón látlam félbeszakított munkám folytatásához.

Az a bizonyos jótékony tündér, aki néha a betörőket is megsegíti, úgylátszik most rajtam is megkönyörült, mert a szekrényke eddig oly csökönyös zárja, a legelső nyomásra engedett és ajtaja oly könnyen tárult ki, mintha varázslat történt volna. Ennek talán az volt az oka, hogy a gróf elfelejtette kétszer ráfordítani a kulcsot. Most azonban nem volt kedvem ilyen problémákon törni a fejemet, hanem lázas sietséggel kutatgatni kezdtem a rengeteg okmány között, amelyek kis acélkosarakban feküdtek. Óriási halom volt ezekből az ákombákomokkal teleírt lapokból, nagy fáradságomba került kibetűzésük, mindent felforgattam, elolvastam és már nagyon közel voltam a teljes kétségbeeséshez, amikor végre egy vékony kartontokban egy hivatalos okmányra akadtam, amely a következő sorokkal kezdődött:

«Ma, október hó tizenhatodik napján, alulírott Alain de la Tour du Pan gróf, testi és szellemi ké-

pességeim teljes birtokában 4,000.000, azaz négy-millió frankot hagyományozok Lucie Frochot-ra...»

Nem kellett tovább olvasnom. Zsebrevágtam a végrendeletet. Éppen be akartam csukni a szekrényke ajtaját, amikor az egyik rekeszben körülbelül húsz kis zacskót vettem észre. Kioldoztam az egyiket, tele volt Lajos-aranyakkal. Úgy látszik, a vén Harpagon nem akart túladni ezeken a régi érmeiken, a velük való játszadozás bizonyára titkos gyönyört jelentett számára. Egy-két zacskó tartalmával ugyan minden nehézség nélkül megtölthettem volna zsebeimet, de egy ilyen meggondolatlan cselekedet esetleg mindent elronthat, azonkívül, ha akarok, más alkalommal újból ellátogathatok ide... Fődolog, hogy végre megtaláltam, amit kerestem és elhagyhattam ezt a szomorú helyet, ahol oly fárasztó helyzetben voltam kénytelen órák hosszat de la Tour du Pan gróf fénylő koponyáját szemlélni.

Ugyanazon az úton kerültem ki az utcára, amelyen a házba belopóztam. Úgy éreztem, mintha súlyos ólomtömbök estek volna le vállamról. Szükségem volt egy kis levegőszippantásra, elhatároztam tehát, hogy gyalog megyek haza. Útközben vidáman fütyörésztem vallami régi angol dalocskát, amely még az oxfordi egyetemen töltött éveim óta maradt meg fejemben.

Majdnem tíz óra volt, mire hazaértem. Edith még nem volt ágyban, sőt, úgy látszik, várt rám, mert felrántotta előttem az ajtót, mielőtt bedughattam volna kulcsomat a zárba.

— Jaj, Bobby, — kiáltott — maga az végre!... Majd meghaltam az izgalomtól... Már azt hittem, hogy letartóztatták.

— Amint látja, itt állok ép bőrrel!

— De hiszen már reggelre kellett volna hazatérnie...

— Jaj, fiacskám, ha üzleti ügyekről van szó, az ember sosem tudhatja, hogy mikor szabadul... Nem hittem volna, hogy ilyen sokáig fognak tartóztatni...

— És sikerült?...

— Hogyne!

— Annál jobb... de Istenem, milyen rossz színben van, Bobby, ...maga nem aludt az éjjel!

— Nem, ...egy percig sem. Majd mindent elmesélek magának, mulatni fog rajta, de most adjon gyorsan valamit ennem, mert éhenhalok... Mi ujság különben? Jártak itt kliensek?...

— Rengetegen, de Coxcomb valamennyiüket elküldte azzal, hogy maga üzleti úton van.

— Levél jött?

— Hogyne, kettő is... Az egyiket az a híres de la Tour du Pan grófné küldte, a másikat pedig a versaillesi vizsgálóbíró.

— Az ördögbe is, — mit akar ez megint tőlem?

— Látni óhajtja...

— És nem írta meg, hogy miért?

— Nem...

— És a grófné?

— Holnap délután két órára várja magát... ügylátszik, nagyon ragaszkodik magához ez a nő és...

— Legyen nyugodt, Edith... és áldja őt, mert neki köszönhetjük, hogy újból milliomosok leszünk...

— Ez igaz?

— Bizony... végre zsebemben van az a végrendelet és egészen biztos vagyok a dolgomban...

Részletesen elmeséltem Edithnek kalandomat, aki felváltva rémüldözött és mulatott elbeszélésemen.

— De mit fog szólni a gróf, ha észreveszi, hogy

eltűnt a végrendelet? — kérdezte. — Magára fognak gyanakodni rögtön?

— Énrám egészen biztosan nem fognak gyanakodni.

— Hát kire?

— Egy bizonyos Saint-Tropez márkira, aki még nálam is haszontalanabb ember, amolyan seiyemfiú és a grófné kitartottja.

— Ne mondja! Hát barátja van?

— Persze, — melyik asszonynak nincsen?

— Bobby!

— Rendben van, maga kivétel, Edith, ... én csak az olyanfajta asszonyokról beszéltem, mint ez a grófné...

— Maga néha nagyon furcsa dolgokat mondogat... és ha érzékeny természetű volnék...

— De szerencsére nem az, — szóltam nevetve és megcsókoltam. — Maga a legdrágább asszonyka a világon, akinek nemsokára meglesz a saját autója, soffőrje, gyönyörű lakása, ruhái, ékszerei...

— Jaj, ez túlságosan is szép...

— Semmi sem túlságosan szép a maga számára... my darling...

— Tudja jól, hogy nem ezt akartam mondani.

— Értem. Ne féljen, a milliók úgyszólván már a zsebemben vannak.

Felhajtottam egy utolsó pohár pale-alet és felálltam.

— Most jó volna kicsit megfeledkezni az üzletekről, — mondtam... — rettentő álmos vagyok.

Lefekvés előtt még átfutottam Bompard levelét. Ezt a váratlan idézést meglehetősen nyugtalanítónak talláltam. Mi mondanivalója van még számomra?

Hirtelen eszembe jutott valami... Hátha elfogták a megszökött Rigokowskit? Ez kész szerencsétlenség lenne! Szembesítenének ezzel az alakkal, aki

addig fog erősködni, hogy nem John Reed, hanem Edgar Pipe a nevem, amíg végül is sikerülni fog gyanút kelteni ellenem. Ebben az esetben elvesztem, mert ha akármilyen kis nyomozást rendelnek is el, ennek eredménye nem lehetne kétséges számomra. Kiderülne, hogy Rigokowski igazat mondott, nekem pedig ott kellene hagynom virágzó boltomat, sőt még a végrendeletüzet sikeres lebonyolításáról is le kellene mondanom.

Nagyon rosszul aludtam az éjjel, de reggelre mentőötletem támadt.

Számomra az volt a legfontosabb, hogy időt nyerjek és minél hamarább befejezzem az álgrófné ügyét, akiről most megtudtam, hogy tulajdonképpen Lucie Frochot-nak hívják. Tehát levelet irattam Edithtel Bompard vizsgálóbírónak, amelyben közli vele, hogy «férje halaszthatatlan üzleti ügyek miatt kénytelen volt két hétre Angliába utazni». Coxcomb-nak is megmondtam, hogy a jelentkező feleknek ilyen értelemben adjon felvilágosítást. Nem tételeztem fel Bompardról, hogy személyesen fog idefáradni az irodámba, hogy távollétemről meggyőződjék.

XVII.

Két óraker elmentem de la Tour du Pan grófné-
hoz az Avenue Malakoffra. Rendkívül ideges, sőt
feldúlt állapotban fogadott. Ott volt nála Saint-
Tropez márki is, akit mint boldogult férje legjobb
barátját mutatott be.

— Kedves Reed úr, — szolt hozzám — azért
kérettem ide, mert szeretném önnek előadni Saint-
Tropez márki tervét, amelyet nagyon merésznek, de
egyúttal rendkívül ötletesnek és sikerrel kecsegtető-
nek tartok. Megtudtuk ugyanis, hogy az öreg de la
Tour du Pan gróf alaposan belekeverődött a «Bakui
Foszfát» körül felvert botrányba és csak magas
összeköttetéseinek köszönheti, hogy eddig sikerült
a jogi következmények alól kibújni... Saint-Tropez
úr, aki már igen gyakran adott nekem hasznos taná-
csokat, arra gondolt, hogy ezt a körülményt ja-
vunkra fordíthatnánk... Ön felkeresné a gróft és
egyszerűen közölné vele, hogy ha nem hajlandó azon-
nal visszaadni a végrendeletet, akkor gondoskodni
fog arról, hogy valamelyik ujság leleplezze üzelmeit
és a letartóztatását is követelje... Higyje el, ő erre
annyira meg fog ijedni, hogy mindent megkaphat
tőle, amit akar.

— Ez az ötlet csakugyan nem rossz... De
előbb szeretnék egy kérdést tisztázni, amelyről eddig
még nem volt szó közöttünk. Milyen jutalékban ré-

szesít, asszonyom, ha sikerül visszaszereznem a végrendeletet és hozzájuttatom a négymilliós örökséghez?

A grófné és Saint-Tropez összenézett.

— Ezt önnek kell megállapítania, — mondta a nő és felémfordult.

De most megszólalt Saint-Tropez márki is:

— Azt hiszem, tízsázalék...

Ironikusan mosolyogtam:

— Tízsázalékot általában kis hirdetési ügynököknek szokás adni, ... én viszont nem fárasztom magam ilyen semmiségért...

— De gondolja meg, miről van szó...! Tízsázalék négymillió után igazán nem csekélység... sőt nagyon is csinos összeg.

— Az ön szemében, de nem az enyémben.

— Önnek túlnagy igényei vannak, uram...

— Csupán ragaszkodom az áraimhoz...

— Hát, ha így folytatja, akkor hamarosan meggazdagodik.

— Ez a céloom.

— No, lássuk csak... próbáljunk megegyezni... — mondta Saint-Tropez. — Öméltóságra talán hajlandó tizenöt százalékot is fizetni...

— Szó sincs róla, nem fogadom el!

— Hát végeredményben mennyit akar?

— A felét vagy semmit...

Ez a feleletem úgy hatott a két szerelmesre, mint a mennykőcsapás.

— Nem... lehetetlenséget kíván, — dadogta Saint-Tropez — ilyen körülmények között nem egyezhetünk meg.

— Hát akkor ne beszéljünk a dologról többé...

— De gondolja meg, uram... óriási összeget kíván!

— Vagy belemennek a dologba, vagy nem, de

jegyezzék meg jól, hogy nélkülem egy fillérhez sem fognak hozzájutni és kétmilliót nem lehet mindennap az utcán találni...

A grófné most könyörgésre fogta a dolgot:

— Kérem, Reed úr, legyen méltányos velem szemben... Hajlandó vagyok egészen huszonöt százaléig is felmenni...

Tagadóan ráztam meg a fejemet:

— A felét vagy semmit!

— Micsoda falánk ember maga!... Nem hiszem, hogy ilyen feltételek mellett sok üzletet tud csinálni.

— Most ne foglalkozzunk ezzel. Igen bonyolult ügygel állunk szemben. Arról van szó, hogy valami rendkívül nyakas embertől egy négymilliós végrendeletet erőszakoljunk ki... Ha nem tévedek, önök már megkísérelték a dolgot egyszer, persze minden eredmény nélkül és nem valószínű, hogy második próbálkozásuk több eredménnyel fog járni.

— Hát azt hiszi, hogy magának sikere lesz? — kérdezte a grófné.

— Úgy van.

— Hogyan csinálja ezt?

— Ez az én dolgom.

— Úgy látom, ön előre iszik a medve bőrére.

— Mit szólna hozzá, ha holnap elhoznám a végrendeletet?

— Hát egyelőre még nincsen a kezében, most csak a levegőbe beszélünk. Ha elhozza, akkor majd meglátjuk...

— Nekem viszont nem szokásom bizonytalan ígéretekért dolgozni... ragaszkodom a pontos megállapodáshoz... Holnapra meglesz a végrendelet...

— Holnapra?!

— Úgy van.

— De bizonyos ez?

— Bizonyos.

— Tehát már beszélt az öreg de la Tour du Pan gróffal?

— Talán...

— Jaj, Reed úr, nagyon kérem, beszéljen világosan. Beszéljen, beszéljen!

— Mit beszéljek, asszonyom?

— Mondja el nekünk, hogyan akarja megszerezni a végrendeletet?

— Csak nem hiszik, hogy elárulom az üzleti titkaimat?... Hát ennyire ostobának tartanak? Vegyék tudomásul, hogy nagyon magas összeköttetésekkel rendelkezem és majdnem mindig megkapom azt, amire szükségem van... De kár a szót vesztegetnünk... Látom, sosem fogunk megegyezni... Sajnálom, hogy ilyen ügyre pazaroltam drága időmet...

Felkeltem és már az ajtó felé indultam, amikor a grófné utánam jött, megfogta a karomat és visszavezetett a karosszékemhez.

— Ide figyeljen, nem vagyok olyan zsugori, mint amilyennek hisz... Hajlandó vagyok önnek az összeg felét átengedni...

Saint-Tropez közbevágott:

— Lássuk csak, drága barátnőm... ne veszítse el a fejét... gondolja meg jól a dolgot...

— Hát meggondoltam, — így legalább kapunk... kapok kétmilliót, ez bizonyos, ezzel szemben...

— A méltóságos asszonynak van igaza, — mondtam ravaszul — kétmillióval nagyszerű életük lehet... Ha kívánják, üzleti tanácsokkal is szolgálhatok és egészen bizonyos, hogy találok valamilyen nyolc- vagy kilencszázalékos tőkeelhelyezési lehetőséget.

— Hialotta ezt, Léon...

— Hogyne, asszonyom, hallottam.

— Tehát elfogadom a feltételeit, — mondta most a grófné — ... felezni fogunk...

— Rendben van, — bólintottam — ebben az esetben megcsináljuk a szerződést...

— Micsoda szerződést?

— Hát a szerződést, amelyben elismeri, hogy kétmillió frankkal tartozik nekem...

— Nem, előbb adja át a végrendeletet! — kiáltott fel Saint-Tropez.

— Legyen csak nyugodt, uram, a szerződést csak akkor kell aláírni, ha már minden rendben van.

— Nos, akkor készítse el azt a szerződést és hozza majd el a végrendelettel együtt... ha meg tudja szerezni...

— Kérem, holnap ilyen időtájt feljövök és kezdek arról, hogy munkám eredményével meglesznek elégedve.

Határozottságom meglepte. A márki rövid fejbólintással búcsúzott el tőlem, a grófné pedig kikísért az előszobáig.

— Meg kell értenie, — mondta — Saint-Tropez az én szegény Alainom legjobb barátja volt és ezért nagyon a szívéen fekszik az én sorsom is...

— Ezt megértem, — válaszoltam mosolyogva. Elbúcsúztunk.

A madarak léprementek, de a nehézségeken még korántsem voltam túl. A szerződés végett még közjegyzőhöz kellett mennem s attól is félnem kellett, hogy az öreg la Tour du Pan óvást emel a végrendelet ellen. A dolog elhúzódhatott hónapokig is.

Ösztönösen éreztem, hogy a hurok egyre szorosabbra fonódik körülöttem. A vizsgálóbíró látogatásomat várja s ebből az egész idézésből nem származ-

hatik semmi jó. Rigokowski bizonyosan ellenem dolgozik s ha a bíró kezdetben nem is hisz neki, az ügyvéd vizsgálatot fog követelni s ez könnyen romlásomat okozhatja.

..a kiderítik, hogy csakugyan Edgar Pipe vagyok, elvesztem... Hogyan is hihetnék, hogy Edgar Pipe, a betörőkirály, hasztalanul töltött egy egész éjszakát az amerikai kastélyában?

XVIII.

Hazatérésem után rögtön elővettem a pénzszekrényül is szolgáló törvénykönyvet és utánanézttem, hogy milyenek is jogi alapjai az olyan szerződésnek, amelyet holnap a grófnénak és barátjának akarok bemutatni. Előbb piszkozatot készítettem, majd elküldtem Edithet okmánypapirosokért. Körülbelül félóra múlva tért vissza, — rémült arccal.

— Mi baja van? — kérdeztem ijedten.

— Jaj, Bobby, úgy félek, hogy megint valami téglá esik a fejünkre...

— Nem értem, beszéljen, mi történt?!

— Visszatérőben benyitottam a házmesternéhez, hogy megnézzem, jött-e levél számunkra. Nagyan társalgott éppen egy eléggé rosszul öltözött emberrel. Amikor észrevettek, azonnal elhallgattak. Megéreztem, hogy rólunk beszéltek, mert nagyon zavartan viselkedtek... Amikor kimentem, tisztán hallottam, hogy a házmesterné azt mondja: «Igen, ez a felesége.»

Tehát bekövetkezett az, amitől féltem... nyomoztak utánam.

— Kérem, ne izgassa fel magát, Edith... üzletemet hamarosan lebonyolítom és akkor más helyre költözünk.

Ebben a pillanatban óriási lárma hallatszott az előszobából és Coxcomb berohant.

— Valami irtó dühös kliens van itt... azonnal be akar jönni... olyan goromba, hogy legszívesebben kidobnám...

Megkértem Edithet, hogy vonuljon vissza.

— Küldje be azt az embert, — szoltam nyugodt hangon.

Rákvörös arcú, kövér ember rontott be az irodámba.

Voranfix parancsnok!

Rettentő dühösnek látszott és hangja olyan volt, mint valami rekedt kakasé.

— Uram, — kukorékolta — ön szemtelenül becsapott... nyomorult csirkefogó... csaló... gazember... fel fogom jelenteni magát! Mégis csak sok, amit ön tesz!

— Uram, az ilyen hangnemet nem tűröm!... Ha nem hajlandó abbahagyni ezt az ordítózást, akkor kérem, távozzék azonnal!

— Micsoda? Ki akar dobni?! Hát próbálja csak meg! Azt állítottam, hogy ön csaló és ezt fenntartom! Ezer frankot fizettetett velem... a feleségemet kellett volna megfigyelnie, de nem csinált semmit... A jelentés, amit nekem küldött, hamis... megértette? Kitalált mese... elejétől végig! Mindjárt gyanús volt előttem a dolog, én magam kezdtem figyelni az asszonyt és sikerült megállapítanom, hogy ön nem csinált semmit, hazudott, becsapott! Én voltam az, én magam, aki tettenértem feleségemet a barátjával... és ön most vagy visszafizeti azonnal az ezer frankomat, vagy...

— Tessék, itt van... Igazán nem tehetek róla, hogy neje éppen akkor nem volt hajlandó önt felszarvazni, amikor megfigyeltette. De remélem, most meg van elégedve, úgy-e?

A parancsnok meghökkent pillantást vetett rám.

— Azonnal beadom a válókeresetet, — hebegte.

— Ezt nagyon helyesen teszi és remélem, kedves neje önagysága is nagyon fog örülni ennek... viszontlátásra, uram!...

Megfogtam szegényt és gyengéden kitudszkoltam az ajtón.

Most még csak az hiányzott, hogy többi klien-seim is, akik hasonló nyomozással bíztak meg, mind ide jöjjenek botránnyt csapni.

Amiko relkészültem a szerződés leírásával, lapozgatni kezdtem az íróasztalomon heverő esti lapokban. Hirtelen megdobbant a szívem. Az egyik lap második oldalán néhány soros cikk ötlött a szemembe, amelynek címe a következő volt:

«Az ecquevilly-i kastély rejtélye.» Gyorsan átfutottam a cikket, amelyet kétségtelenül a lap rendőri tudósítója írt:

«Az ecquevilly-i Chancer-kastélyban a napokban elkövetett rejtélyes betörés ügye újabb szenzációs fordulat előtt áll... Egy hirhedt nemzetközi betörőre gyanakszanak, aki ritka ügyességgel hajtott végre a büntettet s aki most álnéven Párizsban él. Pillanatnyilag a nyomozás érdekében nem áll módunkban közelebbi részleteket közölni, csupán annyit jegyzünk meg, hogy a gyanúsított ellen terhelő vallomás hangzott már el és a közeljövőben szembe-sítést terveznek, amelynek eredménye szenzációsnak ígérkezik.»

Behívtam Edithet.

— Azonnal el kell tűnnünk innen!

— Komolyan? — kérdezte Edith.

— Sőt!

— Itt hagyja az irodáját?

— Itt.

— Csak nem örökre?

— Talán.

— De hova megyünk most?

— Még nem tudok semmit, de higgye el, Edith, bárhova is megyünk, biztosabb helyen leszünk, mint ebben a lakásban. Mégis nagyon fontos, hogy mindenki azt higgye, hogy egyszerűen elutaztam... Coxcombnak csak annyit mondunk, hogy két hétre Angliába utazom és te ezalatt a húgodnál fogsz lakni. Ő csak fogadja tovább a feleket, küldje el őket azzal, hogy külföldön vagyok és egy szép napon majd megúnja a várakozást rám... és odébb áll ő is.

Csomagoltunk. Coxcombnak pontos utasításokat adtam és kétheti bérét kifizettem előre. Nem kérdezett sokat, mintaképe volt a kitűnő irodaszolgának.

Amikor egyedül maradtam a szobában, elővettem a vén törvénykönyvet, kiszedtem belőle Chancer négyszázhuszonnégyezer frankját, két kötegbe osztottam a bankjegyeket és kabátom zsebébe gyűrtem őket.

Elégettem még néhány levelet, majd megkerestem Edithet. Nagyon vidám kedvében volt, úgy látszik, örült, hogy otthagyhajta a lakást, amelyben olyan kevés volt a napsugár... Én, a magam részéről, sajnáltam dolgozószobámat, amelyben végeredményben nem csináltam rossz üzleteket.

XIX.

Még aznap este Rue St. Didier egyik csinos hoteljében szálltunk meg, két lépésnyire az Avenue Malakofftól. Így egészen közel laktam a grófnéhez és elhatároztam, hogy amint sikerül vele lebonyolítanom az üzletet, rögtön külföldre szököm.

Hogy hova? Azt még nem tudtam. Talán Olaszországot választom, jövődő tartózkodási helyemül, de egyelőre ez sem bizonyos még. Fődolog, hogy sikerült észrevétlenül elhagynom az irodámat, ennél többet pillanatnyilag nem kívántam elérni.

Másnap éppen a grófnéhez készültem, amikor Edith megállított az előszobában:

— Jaj, várjon amíg kikefélem egy kicsit a ruháját, hiszen tele van porral... Nini, mi van itt a kabátja zsebében?... Valami papiros. Vegye ki gyorsan, hiszen olyan mintha púpos volna.

Benyúlt a zsebembe és kivette Chancer bankjegyeit...

— Nahát Bobby, micsoda titkolódzó ember maga... Lám, már megkapta a grófné kétmillióját és nekem egy szót sem szólt erről.

— Nem, Edith... ez a pénz más forrásból ered és olyan, mintha meg sem volna...

— Hát hogyan lehetséges ez?

— Egyszerűen nem használhatom, legalább is egyelőre nem.

— Miért?

— Mert aki megpróbálná felhasználni egyet is ezek közül a bankjegyek közül, azt nyomban letartóztatnák.

— Nem értem...

— Nézzen ide...

— Chancer... no és mit jelent ez?

— Ez a vén amerikai neve, akiről beszéltem.

— Az a vén kecske, akinek a felesége...

— Az...

— Micsoda barbár ötlet így elrontani a bankjegyeket!... Most hát annyi, mintha meg se volna, sohase vehetjük hasznát... És mennyi pontosan?

— Négyszázhuszonnégyezer frank.

— Ha sikeresen bonyolítja le azt az üzletet, amelyen most dolgozik, — mondotta Edith felvilágosított szemmel — akkor pontosan kétfélmilliónégyezer frankunk lesz... ezzel a pénzzel nyugodtan élhetünk és remélem, nem fog több boldogságot elkövetni, Bobby.

— Megfogadom magának.

Megcsókoltam Edithet és már a kilincsen volt a kezem, amikor még egyszer visszahívott:

— Jöjjön csak ide, Bobby, nevetségessé teszi magát ezekkel a dagadó zsebekkel. A kabátja amúgy is elég szűk, így meg olyan, mint valami bohóc. Adja csak ide a pénzt, remélem, nem fél attól, hogy megszököm vele?

— Szó sincs róla, de hova fogja rejteni?

— Az utitáskánkba.

— Rendben van, de vigyázzon rá...

Átadtam a bankjegyeket Edithnek, aki gondosan elhelyezte őket táskánk egyik rekeszébe.

— Vizontlátásra, Edith.

— Sok szerencsét, Bobby!

Öt perc múlva már a grófnénál voltam. Nála volt Saint-Tropez is.

— Nos? — támadtak rám mindketten egyszerre. — Sikerült?

Bólintottam és kihúztam a zsebemből a szerződést.

— Pardon, — vetette közbe Saint-Tropez — mutassa előbb a végrendeletet!

— Bocsánat, de én rendszerető ember vagyok. Előbb olvassuk el a szerződést, ha rendben találjuk és aláírták, akkor majd én is átadom a végrendeletet.

Saint-Tropez mint a ketrecbe zárt vadállat rohant fel és alá a szobában. Hátat fordítottam neki és felolvastam a grófnének a szerződést.

— Van valami megjegyezni valója? — kérdeztem az asszonytól, amikor befejeztem.

— Nincsen.

— És önnek, márkí úr?

— Nekem, — felelte Saint-Tropez — nekem semmi beleszólásom sincs a dologba. A grófné azt teszi, amit helyesnek talál.

Kinyitottam a pénztárcámat:

— Tessék, itt a végrendelet.

A grófné és Saint-Tropez mohón hajoltak a papírlap fölé. A márkí hirtelen ki akarta tépni a kezemből.

— Bocsánat uram, önnek semmi beleszólása nincsen a dologba... Kérem, asszonyom, szíveskedjék a szerződést aláírni és én ennek ellenében át fogom adni a végrendeletet.

— De előbb meg kell állapítanunk, hogy valódi-e, — kiáltott fel Saint-Tropez.

— Megismerem, ez az eredeti, — mondta a grófné.

És minden habozás nélkül aláírta a szerződést. Zsebrevágtam és odaadtam a végrendeletet.

Ebben a pillanatban Saint-Tropez nekemugrott és le akart teperni, de egy ügyes dzsiú-dzsitszu fogással sikerült őt leráznom magamról. Egy szempillantás alatt kirántottam kis Browning-pisztolyomat és a mellének szegeztem:

— Saint-Tropez márki, ha önt most látnák az ősei, akkor nagyon szégyenkeznének, hogy ilyen érdemtelen ivadékuk van... El akarta rabolni tőlem a kötelezvényt, amelyet a grófné az imént átadott?... Hát most mit gondoljak önről? Szerencsére tudok védekezni, — velem nem fog úgy elbánni, mint azzal a szerencsétlen Alain gróffal... Nagyon jól tudja, hogy mit akarok ezzel mondani... Pontos adataim vannak erről az ügyről is. Elhiheti nekem, mert ebben az irányban is nyomoztam egy keveset...

Saint-Tropez megdöbbenve nézett rám, a grófné arca pedig halásápadt lett.

— Bizony nyomoztam és ha kinyitnám a számat, akkor maga valószínűleg nem hálna ma éjszaka Lucie Frochot ágyában. Vigyázzanak magukra, a kezemben vannak mind a ketten! Nos, látják, énelöttem nem lehet semmit eltitkolni...

— Oh, Reed úr... — sóhajtott a szép Lucie. — Szeretett volna még valamit mondani, de Saint-Tropez nem engedte.

Dühösen odalépett hozzám:

— Uram, amit ön itt összebeszél...

— Amit én mondtam, az színtiszta igazság! Pontosan tudom, mi történt Tronçais erdejében... Jobban tette volna, ha már régen külföldre szökött volna. Figyelmeztetem, az ön neve már elhangzott a vizsgálóbíró szobájában. Nehogy eszébe jusson majd Lucie asszonyt a közjegyzőhöz elkísérni,

amikor az örökség átadására kerül a sor! Az ön jelenléte csak gyanús lehet. Ne felejtse el, uram és ön sem asszonyom, azt a régi jogi sarkigazságot, hogy: Is fecit qui prodest... Megértették?

Majd megváltozott hangon így folytattam:

— Asszonyom, még a holnapi nap folyamán letétbe kell helyeznie a végrendeletet Feutrier közjegyzőnél, a Rue Richelieu-n. Megértettük egymást?

Köszöntem és — óvatosan kihátráltam a szobából.

Amint leértem az uccára, rögtön elindultam egy közelben lakó közjegyzőt keresni. Csakhamar találtam is egyet a szomszéd uccában. Bemutattam neki Lucie Frochot kötelezvényét és megkértem, hogy azonnal tiltassa le Alain de la Tour du Pan gróf hagyatékát a nekem járó összeg erejéig. A közjegyző megígérte, hogy már másnap megteszi a szükséges lépéseket.

Most tehát minden rendben volt, csak éppen a Chancer-ügy nyugtalanított. Bizony, ha valaha is sejtettem volna, hogy egyszer Alain de La Tour du Pan gróf örököse leszek, akkor sohasem nyúltam volna a vén amerikai átkozott bankóihoz.

Hirtelen olyan ötletem támadt, amely csak olyan ember agyában születhetik meg, akit minden oldalról veszély környékeztet... Esztelen, bolond gondolat volt, sőt aljas is. Igaz viszont, hogy megvalósítása is csupán aljas embereknek okozhat bajt...

Mi történnék, ha visszacsempészném a négy-százhuszonnégyezer frankot Chancer kastélyába?

Természetesen arról szó sem lehet, hogy a pénzszekrénybe helyezzem a bankókat vissza, de elrejtethném valamelyik cseléd, vagy ami még jobb ötlet — Teréza szobájában! Semmi okom nem volt arra, hogy kíméljem ezt a kis nőt, aki olyan

arcátlanul szarvazta fel az öreg Chancert azzal a ronda kis selyemfiúval.

A nehézség csak az volt, hogyan hatoljak be észrevétlenül a kastélyba. Nehéz a játszma — de érdemes megkockáztatni.

Ha sikerül a tervet végrehajtanom, akkor hiába állítja majd Rigokowski, hogy Edgar Pipe vagyok, — senki sem fogja elhinni és ha mégis, hát akkor sem hozhatnak fel ellenem semmit... Kiszabadult fegyencnek talán nincsen joga, becsületes munkával keresni kenyerét? Hiszen, ha megtiltanák mindenkinek, akinek valaha is dolga akadt a bírósággal, hogy új exisztenciát alapítson, akkor felborulna egész gazdasági életünk.

XX.

Visszatértem a szállodába, ahol ideiglenesen tanyát ütöttünk. Leültem, tenyerembe hajtottam a fejemet és elkezdtem gondolkozni. Úgylátszik arc-kifejezésem elárulta, hogy nagyon tépelődöm valamin, mert Edith odajött hozzám és a térdemre ült:

— Valami nagyon csúnya gondolat gyötri magát, úgy-e Bobby? — kérdezte aggódó hangon. — Baj van megint? Talán az a végrendelet-história...

— Dehogy, a dolog rendben van és remélem, nemsokára megkapom a pénzt is.

— Hát akkor mi a baj?

— Azokon az átkozott bankjegyeken tépelődöm, amelyeket az útításkába rejtettünk.

— Talán fel akar váltani belőlük egyet-kettőt?

— Dehogy... sőt ellenkezőleg — vissza akarom őket adni.

— Micsoda?! Csak nem állíthat be ahhoz a vén amerikaihoz azzal, hogy «Uram, nagyon furdalt a lelkiismeret és ezért visszahoztam a pénzt, amit öntől elvittem»?

— Nem ért meg engem, Edith... Úgy akarom visszadni a bankjegyeket, hogy azt senki se vegye észre.

— És azután? Mi célja volna ennek a komédiának?

— Hogy mi célja volna? Hát egyrészt könnyítene a lelkiismeretemen, másrészt pedig szabadon járhatnék-kelhetnék bárhol anélkül, hogy félnem kellene valamilyen váratlan leleplezéstől. Sőt visszatérhetnék az irodámba is, nyugodtan megvárhatnám, amíg megkapom az Alain gróf hagyatékából rámeső részt és ezalatt folytathatnám a detektíves-dit is. Eddig sem ment valami rosszul a bolt és lehetséges, hogy sikerül még egy-két újabb érdekes üzletet csinálnom. Kétmillió csinos összegecske ugyan, de mégsem komoly vagyon. Nézzük csak, mennyit is kamatozhat: legfeljebb száz-százharmincezer frankot évenként. Százharminc darab nagybankóval nem lehet valami sok bolondságot elkövetni, különösen, ha az ember szeret nagylábon élni. Ahhoz az életmódhoz, amelyet folytatni kívánok, manapság legalább négy-ötmillió frank tőke kell.

— Igaz, de komolyan gondolja, hogy ennyi pénzt tud majd keresni?

— Miért ne? Nincsen ebben semmi lehetetlen. Különben, ha majd látom, hogy a játék kezd veszélyessé válni, bármelyik pillanatban abban hagyhatom.

— Igaza van, Bobby.

— Talán nem is sejti, Edith, mennyire nyugtalankodom... Szokott ujságot olvasni mostanában? Én minden reggel elolvasom a lapokat és mondhatom, alaposan felizgatott az a kis napihír, amelyet tegnap fedeztem fel. Gyanakszanak rám és a gyanútól a vádig csak egy lépés az út. Ha letartóztatnak és házkutatást tartanak nálam, elveszett ember vagyok. Mi lesz magából, Edith, ha börtönbe kerülök?

— Jaj, ne is beszéljen ilyen rémes dolgokról!...

— Sőt ellenkezőleg, most kell erről beszélni, amikor még van idő megfontolásra.

Hallgattunk.

— Nem fél attól, hogy éppen a bankjegyek visszacsempészése keverhetné gyanúba magát? — kérdezte Edith néhány másodpercnyi gondolkodás után.

— Dehogy! Ha sikerül észrevétlenül a kastélyba lopóznom, akkor örökre megszabadultam minden gyanútól.

— De ez nem valami könnyű dolog.

— Elismerem, de úgy hiszem, elég ügyes játékos vagyok ahhoz, hogy ezt a sakkhúzást megkísérelhessem. Már ennél nehezebb vállalkozásaim is sikerültek.

— Nem tagadom, de akkor fiatalabb ember volt.

— Hát azt hiszi, hogy most már nem állnám meg a helyemet?

— Dehogy, csak attól félek, hogy az önbizalma csökkent.

— Hát a végrendelet megkaparintása nem volt mesterfogás? Nem bizonyítja, hogy még mindig a régi Edgar Pipe vagyok?

— Nem erről van most szó. Elismerem, csodálatos hidegvérrel dolgozott multkor, de ne felejtse el, hogy akkor kilencvenéves nyomorék és félig süket emberrel volt dolga, ezzel szemben a vén amerikai kastélyában sok a cseléd, könnyen észrevehetik...

— Éppen ettől félek én is. Azt hiszem, csupán egy alkalmas időpont van a tervem végrehajtására, — amikor vacsoráznak. Szerencsére hat órára már egészen besötétedik és Chancerék fél nyolckor szoktak asztalhoz ülni. Nézze, Edith, döntenünk kell, ezt a lehetetlen helyzetet amúgy sem bírom már sokáig folytatni. Minél többet gondolkozom a dolgon, annál

egyszerűbbnek látom a megoldást. Különben is óvatos leszek és csak akkor bocsátkozom kalandokba, ha ez elkerülhetetlenül szükséges. Ha sikerül a dolog, akkor majd elhalmozhatjuk egymást szerencsekívánatokkal, mert újra levegőhöz jutottunk. Az az életmód, amelyet immár huszonnégy órája folytattunk, előbb vagy utóbb amúgy is lehetetlenné válnék számunkra.

Órára pillantottam. Háromnegyed öt volt. Vonaton nem mehettem Ecquevillybe, mert ennek a falunak vasútállomása nem volt. Autót kellett volna bérelnem, de hol állítottam volna meg a kocsit?

Arról persze szó sem lehetett, hogy Mr. Hugó Chancer kastélya előtt szálljak ki, ha pedig a falu határában hagyom az autót, ezt viszont a sofőr talán gyanúsna. Útitáskámban volt valami térképem Páris környékéről. Elkezdtem tanulmányozni és rájöttem, hogy legcélszerűbb, ha vonaton kimegyek egészen Mureaux-ig és innen a mezei ösvényen begyalogolok Ecquevillybe. Ez legfeljebb háromkilométeres út. Ma már késő volt és ezért elhatároztam, hogy holnapig várok.

Különben is tetszett nekem, hogy még huszonnégy óra gondolkodási időm van. Ha az ember túlgyorsan veti rá magát a munkára, akkor gyakran előfordul, hogy nem jár sikerrel. Sosem szabad megfeledkezni az előkészületekről.

Este hideg felvágottat vacsoráztunk a szobánkban és nagyon korán bújtunk az ágyba. Pihentetni akartam az idegeimet, de sajnos nem tudtam rögtön elaludni. Kínzó gondok gyötörtek. Csak hajnaltájt nyomott el az álom és tizenegy óra felé járt már az idő, amikor felébredtem.

Edith már régen fent volt és lábujjhegyen járt-kelt a szobában, mintha betegre vigyázna.

Alig nyitottam ki a szememet, máris eszembe jutott az Ecquevillybe tervezett kirándulásom és mondhatom, szörnyűségesnek találtam a tegnapi ötletemet. Jó félóra volt szükségem, amíg újból rendbeszedtem a gondolataimat és visszanyertem az akaraterőmet. Az ilyen felébredés éppen olyan kínos, mint a halálraítélteké a siralomházban. Az ember este nagy munkakedvvel, mindenre elszántan fekszik le, de amikor kikecmereg a puha ágyból, rendszerint egészen másképpen ítéli meg a dolgokat. Ilyenkor újból meg kell birkóznia minden gátlással és lelkesítenie önmagát. Néhány órai hímezés-hámózás, halasztgatás után, miközben majdnem lemondtam merész tervemről, hirtelen beláttam, hogy a végrehajtása égetően sürgős. Ettől a pillanattól fogva elhatároztam, hogy átkelek a Rubikonon.

Ebédután felöltöztem és a tükör előtt kimaszkiroztam magam. Arcomra ragasztottam az álszakállt, amelyet bőröndöm egyik titkos rekeszében őrzök mindig és szemem közé okkerfestéssel néhány ráncot rajzoltam. Amikor ezzel a művelettel elkészültem odaálltam Edith elé. Alaposan megnézett és csakhamar észrevette, hogy az álszakáll a fülem tájékán nem tapad a bőrömrre. Ezt a kis hibát sikerült némi enyv segítségével kiküszöbölnöm és a feleségem kijelentette, hogy most már bátran lemerészkedhetem az uccára anélkül, hogy feltűnést keltenék. Edithnek nagyszerű szeme van, valóságos szakértő az ilyen dolgokban. Fejemre semleges színű golfsapkát tettem és azt az átmeneti kabátomat vettem fel, amelyet «A Transzformátor»-nak kereszteltem el. Ez amolyan bő sötétszürke felöltő volt, amelyet minden nehézség nélkül lehetett kifordítani és ilyenkor csíkos, rikitószínű raglánná változott.

Aki az én mesterségemet űzi, mindig hasznát veheti az ilyen kitűnő ruhadarabnak, mert ha üldö-

zik, bármely pillanatban ördögi gyorsasággal megváltoztathatja külsejét. Csak ki kell fordítani, a golf-sapkát zsebrevágni és helyette svájcit feltenni. Az üldöző detektív, akinek már amúgy is roppant nehéz a rengeteg járókelő között szemmeltartani emberét, a hirtelen elváltozás következtében megzavarodik és elveszti a nyomát. Zsebrevágtam Chancer bankóit és a revolveremet is magamhoz vettem. Nem mintha használni akartam volna (hiszen nem szeretek erőszakos eszközökkel élni), csak óvatosságból, hogy megfélemlíthessem azt, aki esetleg váratlanul zavarni találna munkámban.

Négy óraker elbúcsúztam Edith-től és lementem a lépcsőn. Szerencsére a szállodatulajdonos nem vett észre, mert ott szundikált hatalmas karosszékében, miközben a rádió hangszórója valamelyik protestáns lelkész prédikációját közvetítette. Amikor leértem az uccára, taxiba vágtam magam és kirobogtam a St. Lazare pályaudvarra.

Amikor odaértem a mureaux-i vonat már indulófélben volt. Csak éppen arra volt időm, hogy a jegyemet megválthassam. Gyorsan a legelső kocsiszakaszba ugrottam, amelyet egy szerelmespár foglalt el. Dühös pillantásokat löveltek felém és borzasztó kényelmetlenül éreztem magam. Nem szerettem megzavarni az olyan embereket, akiknek bizalmas közölnivalójuk van egymás számára...

A legelső állomáson kiszálltam és a legközelebb eső dohányzó szakaszba menekültem. Itt olyan sűrű volt a pipa- és cigarettafüst, hogy alig tudtam kivenni útítársaim arcát. Amikor végre eszébe jutott valakinek az egyik ablakot kinyitni, szemügyre vehettem szomszédaimat. Hirtelen összerezentem: A fülke egyik sarkában éppen az a csendőr ült, aki két héttel azelőtt Rigokowski elfogatásánál segédkezett.

Micsoda szerencse, hogy álszakállt viseltem! Enélkül okvetlenül felismert volna és a kirándulásom is meghiúsult volna.

Mureaux-ban kiszálltam. Alkonyodott. Attól féltem, hogy a csendőr is ugyanazt az utat fogja választani mint én, de szerencsére betért a söntésbe két útitársával. Most hat óra volt, tehát még jó másfél óra időm volt. Nem kellett sietnem.

Csakhamar teljesen besötétedett és ezért némi fáradságomba került, amíg sikerült az Ecquevillybe vivő ösvényt megtalálnom. Amikor körülbelül két kilométernyire voltam a vasútállomástól, két ember árnyékát vettem észre, akik felém közeledtek. Rögön kihúztam zsebemből a revolveremet. Attól féltem, hogy útonállókkal lesz dolgom (Páris környéke ma nem valami biztonságos) és elhatároztam, hogy az utolsó csepp véremig védelmezni fogom a zsebemben duzzadó négyszázhuszonnégyezer frankot. Most igazán nem engedhettem meg magamnak a fényűzést, hogy kiraboljanak.

Vastag fatörzs mögé bújtam és a két ember elhaladt mellettem anélkül, hogy észrevett volna. Folytattam utamat és nemsokára feltűntek előttem Ecquevilly lámpái, de ahelyett, hogy egyenesen a faluba mentem volna, átvágtam a szántóföldeken, hogy közvetlenül a kastélyhoz juthassak. Ezt óvatosságból tettem. Csakhamar hatalmas szürke fal mellett haladtam el, majd elértem a sövényt, amely a Chancer-kastély parkját kerítette körül.

Leshelyemről tisztán kivehettem a vén amerikai kivilágított kedvenc szobáját, ahol oly szívesen töltötte napjait szép Terézája társaságában. Valamennyi többi ablak sötét volt, csak a konyhában égett a villany. Majd hirtelen kigyulladtak a földszinti ebédlő lámpái is. Az inas teríteni kezdte az

asztalt. Körülbelül húsz perc múlva lépések csikorogtak meg a park kavicsos fasorában. Ez a főkomornyik volt, aki meghúzta a vacsorához hívó hangot. Csakhamar visszasietett a kastélyba és néhány pillanat múlva Chancer és felesége árnyékát láttam lerajzolódni az ebédlő függönyén.

Szokatlan izgalom fogott el. Minden elszántságom ellenére is örülten dobogni kezdett a szívem és homlokomról csurgott a verejték. Átbújtam a sövényen. Tüskéi össze-vissza horzsolták az arcomat és a kezemet.

Amikor bejutottam a parkba, egy bokor mögé bújtam és hallgatózni kezdtem. A konyha ablakát figyeltem és hallottam a poharak és tányérok csörögését. Emlékeztem arra, hogy amikor Chanceréknál voltam a főkomornyik vacsora közben valami kis helyiségben tartózkodott, amely az ételfelvonó segítségével összeköttetésben volt a konyhával. Tehát nem kellett attól félnem, hogy találkozom vele a folyosón.

Nem volt vesztegetni való időm, ez a pillanat látszott a legalkalmasabbnak... Átvágtam a pázsiton és ott állottam a kastély nagy kertrenyíló kapujával szemben. Gyorsan lehúztam a cipőmet, a kezembe vettem és besurrantam a házba. Hamarosan elértem a folyosót, felfutottam a lépcsőkön és minden keresgélés nélkül megtaláltam Teréza szobáját. Tárva-nyitva volt az ajtó.

Beléptem a szobába, kihúztam zsebemből a két bankjegyköteget és feldobtam őket a tükrösszekrény tetejére. Amikor ezzel végeztem, gyorsan takarodót fújtam és sikerült a kastélyt elhagynom anélkül, hogy észrevették volna. Néhány perc múlva már útban voltam Mureaux elé. Amit az imént elkövettem meglehetősen aljas dolog volt. Ezzel tisztában is vol-

tam, de hát mindenki úgy igyekszik megmenteni a bőrét, ahogy tudja...

Bompard úr, Versailles derék vizsgálóbírája nemsokára nyugodt lelkiismerettel állíthatja, hogy ő az egyetlen, aki tisztán lát ebben az ügyben. Chancer annyira naiv lélek, hogy sosem fog kiokosodni a dolgon. Visszakapja elveszettnek hitt pénzét és ennél többet igazán nem kívánhat magának.

XXI.

Az ecquevilly-i kirándulással azonban még nem fejeződött be a munkám. A bankjegyek már a tük-rös szekrény tetején voltak ugyan, de ki tudja mi-kor találják meg őket? Számomra nagyon fontos volt, hogy Chancer minél előbb visszakapja a pénzét.

Másnap így szóltam Edithez:

— Vegyen elő tollat, tintát és papírost!

Meglepett arccal nézett rám, de mégis szó nél-kül engedelmeskedett, mert már régóta megtanulta, hogy Edgar Pipe semmit sem tesz határozott ok és cél nélkül.

— Üljön le, — mondtam neki — és írja meg a levelet, amelyet most tollbamondani fogok a lehető legcsúnyább, elferdített írással.

Nem kértem, hogy helyesírási hibákat is csi-náljon, ez Edithnél teljesen felesleges volt.

Diktáltam:

A Vizsgálóbíró úrnak

Versailles.

«Uram, úgy hiszem, kötelességem Önnel tu-datni, hogy a Chancer úrtól ellopott pénz a nagy-ságos asszony szobájában van a szekrény tetején. Egyelőre nem közölhetek többet, de ha szükség lesz rá, felfedem kilétemet is. Bizonyos érthető okokból nem volt bátorságom Chancer úrnak a dolgot el-mondani. Kiváló tisztelettel †††.»

Edith átnyujtotta nekem a megírt levelet.

— Nagyszerű — dicsértem, — de most írja meg a borítékot is.

Megtette.

— Rendben van... és most felöltözik, felül a vonatra, kimegy Mureaux-ba és ott feladja ezt a levelet.

— Mondja, nem veszélyes a dolog egy kicsit? Hátha nyomon fognak követni?

— Megnyugtatózásul el fogom kísérni egészen a St. Lazare pályaudvarig.

— Éppen erre akartam kérni. Magának jobb szeme van, mint nekem és nagyszerűen tud el-
tűnni a detektívek elől.

— De azt hiszem, ebben a vonatkozásban maga is elég szép gyakorlatra tett szert Londonban?

— Hogyne, de most már régóta nem volt ilyen kalandom és félek, hogy kijöttem a gyakorlathól. De ha szükséges, újból megtanulhatok mindent.

— Felesleges, Edith... Legkésőbb holnap délután újból elkezdhetjük a nyugodt életet.

— Jaj, Bobby, ha ez igaz...

— Egészen bizonyos, hogy rendbe fog jönni minden. Most sikerült végre megszabadulnom azoktól az átkozott bankjegyeektől és kicseréltem a szerepeket. Minden baj most Teréza asszony nyakába zúdult.

— Tehát le fogják őt tartóztatni?

— Dehogy... nem szokták a feleséget letartóztatni, aki férjét meglopta. Rendben lesz minden. Chancer visszakapja a pénzét, Rigokowskival szemben majd valószínűleg elejtik a vádat, mert Teréza is kénytelen lesz bevallani, miért hatolt be barátja a kastélyba. A vizsgálóbíró persze nem fogja Chan-
cernek elárulni, hogy a felesége megcsalta. A sze-

relmes vénember továbbra is azt fogja hinni, hogy valamelyik cselédje volt a tolvaj, akit lelkiismeretfurdalások gyötörtek és ezért csempészte vissza a bankjegyeket. Ami pedig engem illet, — rám senki sem fog gyanakodni.

— Ez valószínű, de ne felejtse el, hogy Rigo-kowski állítólag ismeri magát...

— Ha szembesítenek vele, akkor majd a szemébe nézek... Drága kis Edith, ettől én nem félek és mondhatom, tegnap óta súlyos kő esett le a szívemről. De most nincsen vesztegetni való időnk, gyerünk..., minél előbb kapja meg a vizsgálóbíró a levelet, annál jobb!

Taxiba ültünk, Edithet letettem a pályaudvaron és újból hazavittem magam. Negyvennyolc óra letelte előtt nem volt ajánlatos az uccán sétálgatnom.

Határozottan ügyesen dolgoztam, de Istenem, micsoda izgalmakat kellett átélnem! Megint a régi Edgar Pipe lett belőlem. Eltökéltem magamban, hogy soha többé nem fogok olyan sorozatos kalandokba bocsátkozni, mint ahogy az utóbbi időben tettem. Minden baj nélkül sikerült behatolnom de La Tour du Pan gróf palotájába és Mr. Hugó Chancernél is tettem egy eredményes látogatást, de kétséges, hogy harmadszorra is sikerülne az ilyenfajta vállalkozás. Mától fogva csupán csendesebb üzletekkel fogok foglalkozni, vagyis amolyan apróbb csalásokkal, amelyek nem kényszerítenek veszélyes éjszakai kirándulásokra. Ha megkapom a grófnétól a kétmilliót, biztos helyre rakom a pénzt és folytatom kis üzelveimet... Egészen bizonyos, hogy előbb-utóbb valami újabb hagyatéki ügy vagy egyéb megkopasztási lehetőség tűnik majd fel a láthatáron.

Határozott elégtételt éreztem, amikor arra gondoltam, hogy nemsokára újból elfoglalhatom a rue

feydeau-i irodámat. Csupán egy sötét pontot láttam még: a Rigottowskival való szembesítésemet. No, ez sem lesz valami roppant veszélyes dolog! Mi van abban különös, ha egy ember hasonlít egy másik emberre? És ha mégis lelepleznének, — mi történhetik? Legfeljebb elveszteném a tisztességes (és a magukat annak nevező) emberek bizalmát, de ez nem volna akadály a annak, hogy az irodámat fenntartsam, sőt... Minden büntetésemet leültem, tehát nem kellett félnem semmitől. Bizonyos, hogy a rendőrség figyelni fog, de én is vigyázni fogok magamra, és ördög legyen, aki majd rajtakap valamin.

Miközben Edithre vártam, végigfeküdtem az ágyon és csakhamar elnyomott az álom. Fényes üzletekről álmodtam, részvénytársaságokról, fantasztikus tőkebefektetésekről... Roswell volt a társam, ... a felek tolongtak a pénztáraink előtt, ... az asztalokon bankjegykötegek tornyosultak, ... egészen fel a mennyezetig...

Hazatérő feleségem riasztott fel ebből a gyönyörű álomból.

— Nos, megtörtént, — mondta, miközben levette kabátját. — A levelet a mureaux-i postahivatalban adtam fel, így biztosabban érkezik meg. Nem gondolja, Bobby, hogy kicsit mulatni mehetnénk ma este?

— Nem, Edith, még negyvennyolc órát kell várunk... és csak akkor kezdődhetik el újból a szép élet.

Nem ellenkezett.

Két napig ki sem mozdultunk a szállodából. A harmadik nap reggelén kifizettem a számlámat és visszatértünk a Rue Feydeau-ra. Coxcomb még mindig a helyén volt, de rögtön észrevettem, hogy távollétünket arra használta fel, hogy dédelgetett

szenvedélyének hódoljon. Tökrészeg volt. Az első pillanatban meg sem ismert. Tántorgó léptekkel közeledett felém és nekem akart ugrani.

— Coxcomb, — szóltam hozzá — menjen aludni!

— Bo... bocsánatot kérek, — dadogta — m... m... megint lázrohamot kaptam, de...

Képtelen volt folytatni, visszaesett a székre és fejét az asztalra hajtotta.

Beléptem Edittel a dolgozószobámba. Nagy halom levél feküdt az íróasztalon. A versaillesi ügyészségtől is volt idézés közte. Határozottan fenyegető hangja volt. Ez nem volt többé amolyan udvarias kis meghívás a vizsgálóbíró részéről. Megnéztem a kelteztést, október 16-ára voltam beidézve. Tehát két nap időm van még. Nagyszerű! Ki fogok menni Versaillesba, de vissza is térek majd onnan! (Negyvenyolc órával azelőtt nem lettem volna annyira biztos ebben.)

De La Tour du Pan grófnétól is jött levél. Semmi baj, csak azt üzente, hogy a végrendeletet közjegyzői letétbe helyezte. A többi pedig csupa olyan levél volt, amelyben a felek találkozózt kértek tőlem, vagy jelentést a nyomozás eredményéről. Már éppen el akartam menni az íróasztaltól, amikor kis mályvaszínű levélborítékot fedeztem fel, amely az ujságok közé csúszott. Felbontottam és a következő sorok ötlöttek a szemembe:

«Uram, anyám, aki ma negyvenötéves, újból házasságot szándékozik kötni valakivel, akit hugom és én közönséges kalandornak tartunk. Nem tudna pontos adatokat szerezni nekünk erről az emberről? Ha igen, szíveskedjék bennünket a következő címen értesíteni: S. C. Poste restante. Rue Singer. 16. kerület.»

— Megint új üzlet! — kiáltottam fel és megmutattam a levelet Edithnek is.

— Azt hiszem, lehet ezen néhány ezrest keresni, — mondta, miután elolvasta a levelet.

— Látja, milyen kár lett volna itthagyni ezt az irodát! Csinálok én itt még pár jó boltot...

— De feltételezem, hogy más lakást veszünk ki, ha megkapja azt a kétmilliót?

— Hiszen megígértem magának, ... sőt nagyszerű ötletem van! Ide figyeljen, a Champs Elyséesre fogunk költözni... Mr. John Reed english detective... nos, hogy tetszik ez magának? Csupá külföldi kliensem lesz és úszni fogunk a pénzben. Mert pénzből lesz a pénz. Az embereket el kell szédfíteni és az a magándetektív, akinek kétmilliós vagyona van, játszva legázolhatja összes konkurrensseit.

— Csak vigyázzon Bobby! Ezek a versenytársak valamelyik szép napon összefoghatnak maga ellen és leleplezhetik a kliensei előtt...

— Na és? Kétszerannyi ember fog felkeresni, mert mind azt fogja gondolni magában:

«Ez az Edgar Pipe, aki olyan agyafurt betörő volt, bámulatosan működhetik, mint detektív is». És tódulni fognak hozzám a felek, ezt elhiheti nekem... Ami pedig a rágalmazó kollegákat illeti, — majd olyan pert szólok a nyakukba, hogy a falra fognak mászni tőle tehetetlen dühükben.

— Jó, jó, de mindez sok bajjal és izgalommal jár. Jobb volna, ha egy-két zsíros üzlet után szépen nyugdíjba vonulnánk. Ez a kalandos életmód, a magáért való állandó remegés nem tesz jót nekem... Soha semmi szórakozás, örökké itt ülni ebben a förtelmes lakásban...

— No, majd ha megkapom a grófné milliót,

többet engedhetünk meg magunknak. Majd eljárunk vacsorázni, színházakba... autónk lesz soffőrrel...

— Csak ne túlozzunk, Bobby, ha így költekezünk, akkor hamarosan nyakára hágunk a két milliónak.

— De drágám, én nem fogok hozzányúlni ehhez a pénzhez... Tartalékolni fogjuk. Csak abból fogunk élni, amit az irodámon keresek. Ha pedig várakozásom ellenére ez nem menne olyan jól, akkor még mindig módunkban lesz más megoldáshoz folyamodni.

— Azt hiszem, Bobby, túlságosan nagyigényű emberek lettünk... Amikor annakidején ölünkbe hullottak azok a milliók, amelyeket maga eljátszott...

— Bocsánat, de elfelejti, hogy ezekből már előzetesen kiadtunk háromszázezer frankot...

— És mégis borzasztó gazdagnak éreztük magunkat.

— Ez akkor volt, amikor három évig távol éltem a világ zajától és nem sejtettem, hogy ennyire megdrágult az élet. De minek törjük a fejünket az ilyesmin, Edith? Pillanatnyilag nagyszerűek a kilátásaink. Ez az «S. C. — Poste restante, Rue Singer» szerencsét fog hozni nekünk. Hiszen tudja, hogy babonás ember vagyok és ösztönös megérzéseim vannak. «S. C.» annyit jelent, hogy «succés certain», biztos siker! Csakugyan legfőbb ideje már, hogy pénzszekrétényt vásároljak magamnak.

— Jaj Bobby, csak nem akarja ezt komolyan megtenni? Hát az olyan okos ember, mint maga, — pénzszekréténybe rakja azt, amit félt? Hiszen maga tudja a legjobban, hogy ennél nincsen veszélyesebb...

— Igaza van, — válaszoltam nevetve, de az üzletembernek mindig szüksége van pénzszekrétényre, legalább is bizalomkeltés céljából. Ha az ember nem is rak bele pénzt, még mindig használható irat-, vagy

mit bánom, akár ruhaszekrénynek is... Gyerünk, Edith, pici kis Edithkém, ma este elmegyünk mulatni. Hopp, majd elfelejtettem... mielőtt elmegyünk, még válaszolnom kell annak az S. C.-nek. Majd meghívom ide holnapután délelőttre.

— Hát nem Versaillesba akart menni holnapután?

— De csak délután, délelőtt szabad vagyok.

Edith öltözni ment. Egy óra múlva elkészült és bejött értem a dolgozószobámba. Gyönyörű volt a crépe romain impriméből készült estélyi ruhájában és elragadónak találtam az ezüstróka-prémmel szegélyezett kabátját is.

— Megyünk? — kérdezte.

— Hogyne, drágám... gyerünk!

Alig léptünk ki a kapun, máris nyomunkba szegődött egy titkosrendőr külsejű ember. Ez a detektív annyira ügyetlen volt, hogy csak kezdő vagy hülye lehetett.

— Észrevette? — kérdezte tőlem Edith suttogó hangon.

— Persze, de legyen csak nyugodt, majd «kitolok» vele...

Megállítottam egy taxit és jó hangosan odavetettem a soffőrnek:

— A Reginába az Avenue des Champs Elysées-n.

A titkosrendőr meghallotta. Az autó hátulsó kis ablakán át láttam, hogy taxit keres, de mielőtt még találhatott volna, már nagyon messze jártunk. Odszóltam a soffőrnek:

— Halló, mégse menjünk a Reginába. Vigyen a Montmartre-ra!

XXII.

Nagyszerűen mulattunk és csak hajnali két óra felé tértünk haza. Edith kissé mámoros volt a sok italtól és gyengédebb, mint valaha. Egyszerre mindent rózsaszínű szemüvegen keresztül láttam, gondjaim kiszálltak a fejemből és nem tudtam megérteni, hogy miért riadtam meg annyira a nehézségek láttán.

Másnap reggel elhatároztam, hogy nem várok egy napig sem, hanem rögtön felkeresem Bompard vizsgálóbíróát. Amikor kiléptem a kapun, észrevettem, hogy még mindig ott leselkedik rám a detektív. Odamentem hozzá és megveregettem a vállát:

— Barátom, most Versaillesbe megyek a vizsgálóbíróhoz. Nem volna kedve elkísérni?

A szegény titkosrendőr irtózatosan bárgyú arcot vágott:

— De... uram...

— Hát nem akar velem jönni? Jól van, akkor viszontlátásra! Csak öt óra felé fogok visszatérni. Teljesen felesleges tehát, hogy őrt álljon itt a kapu előtt... Nagyon hideg van, megfázhatnak. Menjen a kávéházba és igyék valami meleget.

— Uram... én... szolgálatban vagyok.

— Úgy látom ön igen buzgón végzi szolgálá-

tát. Ha egyszer panasza lesz a főnökei ellen, akkor keressen fel, alkalmazni fogom.

Soha életemben bambább embert még nem láttam. Továbbmentem, de nem mert követni. Érezte, hogy «leégett», hogy nevetségessé tettem és nem tudta, hogyan viselkedjék. Amikor hátrafordultam, még mindig ugyanazon a helyen állt.

Egy óra múlva a versaillesi igazságügyi palotában voltam. Bompard vizsgálóbíró ragyogó arc-cal fogadott:

— Jónapot, kedves Reed uram... bátran eldicsekedhetik nagyszerű szimatjával... és magam is. Mi ketten már az első pillanatban kibogoztuk a rejtélyt. Tisztára a helyes szimat kérdése az egész... Csak az okos vizsgálóbírók vagy az olyan nagyszerű detektívek, mint ön, tudnak rögtön a helyes nyomra bukkanni. Mind a ketten a nagy Allan Dickson iskolájába tartozunk, aki Sherlock Holmes legméltóbb vetélytársa... Nos, mit szól hozzá: Megvan a döntő bizonyíték!

Csodálkozó arcot vágtam.

— Bizony, kedves barátom, a döntő bizonyíték — diadalmaskodott a vizsgálóbíró. — Itt van ebben az iratcsomóban. Várjon, mindjárt megmutatom magának!

És a derék Bompard az orrom elé tartotta Edith levelét.

— Nos, mit szól hozzá?! — kérdezte.

— Hát ez igazán váratlan fordulat! És milyen intézkedéseket tett, amikor megkapta ezt a levelet?

— Azonnal autóba vágtam magam a jegyzőmmel és egy rendőrfelügyelővel. Kirobogtunk Ecquevillebe. Chancer Párisban volt, de otthon találtuk a feleségét. Nagyon meglepte hirtelen betoppánásunk, de mégis igen szívélyesen fogadott bennünket. Ör-

dögien szép ez a kis nő, de micsoda ravasz perszóna!

— Amikor tudattuk vele, hogy újból házkutatást fogunk tartani, nem mutatott valami nagyon meglepett arcot. Sosem hittem volna, hogy ilyen ügyesen tudja tettetni magát. Otthagytuk a szalónban és felmentünk az első emeletre. Itt eltoltunk a helyéről néhány bútordarabot, hogy azt higgyék, tényleg keresgélünk, majd bementem Chancerné szobájába. Felmásztam a székre és végigsimogattam a szekrény tetejét. Csakhamar két hatalmas köteg bankjegyet találtam. A névtelen levél írója igazat mondott. Zsebrevágtam a bankókat, miután előzetesen megolvastam őket a jegyzőm és a kíséretemben levő rendőrfelügyelő előtt, majd lementem Chancernéhez. Amikor az orra elé tartottam a bankjegyeket és megmondtam neki, hogy a szobájában, a szekrény tetején találtam meg őket, cseppet sem lepődött meg. A világ legjámborabb hangján csak annyit mondott, hogy: «Ah, bizonyára odatette valaki.» Erre erősen a szemébe néztem és kimondtam Rigokowski nevét.

— A hatás leírhatatlan volt. Teljesen kijött a sodrából. «Legyen csak nyugodt, mondtam neki, a férje semmit sem fog megtudni, de vallja be, aszszonyom, hogy rossz fát tett a tűzre.»

— Ezt elismerte, de amikor megkérdeztem tőle, hogy mit akart kezdeni ezekkel a bankókkal, amelyeket nem tudott barátjának átadni, dühös tiltakozásba csapott át. Állhatatosan tagadta, hogy Rigokowskinek valaha is egy fillért adott volna és kijelentette, hogy nem ért semmit az egész ügyből. Nyilvánvalóan szégyelte bevaliani, hogy kitartotta barátját.

— Nem faggattam tovább... Nem volt ennek semmi célja, hiszen amúgyis biztos voltam már a

dolgomban. Amikor azután Chancer féltizenkettő felé visszaérkezett autóján, nagyon csodálkozott ő is, hogy kastélyában talált bennünket, de látta volna csak, micsoda szemeket meresztett, amikor közöltem vele, hogy megtaláltuk a pénzt és átadtam a bankjegycsomót! Alig hitt a szemének. Természetesen nem árultam el neki, hogy a felesége szobájában akadtam rá a pénzre.

— Ezt nagyon helyesen tette.

— Talán... Megígértettem még Chancerrel, hogy a jövőben jobban fog vigyázni a pénzére, mert a felesége igazán túl bőkezű a barátjaival szemben. Ha ön nem fogta volna el Rigokowskit, akkor Chancerné átadta volna neki a bankjegyeket és a vén amerikai még ma is kereshetné a négyszázhuszonnégyezer frankját. Annyira örült, hogy visszakapta az elveszettnek hitt pénzt, hogy mindenáron tekintélyes jutalmat akart rámtukmálni. Persze megmagyaráztam neki, hogy vizsgálóbíró ilyesmit nem fogadhat el, csak a kötelességét teljesíti és semmi mást. Chancer ezen nagyon csodálkozott, — úgy látszik Amerikában a közhivatalnokok kevésbé érdektelenek, mint nálunk...

— És mit fog most tenni?

— Hát, egyszerűen megszüntetem az eljárást. A pénzt megtaláltuk, a tolvajt, illetőleg a tolvajnt ismerjük, károsodás senkit sem ért. Ilyen körülmények között a leghelyesebb, ha ad acta tesszük az egész ügyet.

— De kérem, még nem mondta el nekem, hogy miért idézett meg kétszer egymásután. Ha nem lettem volna úton, rögtön felkerestem volna.

— Eh! Jobb, hogy nem jött el.

— Miért?

Bompard habozni látszott.

— No lássuk csak, beszéljen nyíltan!...

— Hát kérem, az történt, hogy a rendőrségről átküldtek nekem valami jelentést, amely önre vonatkozott...

— Ne mondja!... és mi volt benne?

— Valami egészen nevetséges história. Névtelen levelet kaptak, amelyben valaki bejelenti, hogy ön tényleg Edgar Pipe-pel azonos és detektívnek adta ki magát, hogy kirabolhassa Hugo Chancert.

A vállamat vonogattam:

— Azt hiszem, könnyű kitalálni, hogy ki ennek a levélnek a szerzője?

— Rigokowski?

— Hát persze! A semmirekellő nem tudja megbocsátani nekem, hogy elfogtam. Valószínűleg személyesen ismerte Edgar Pipe-et, rájött, hogy sajnos, nagyon hasonlítok erre a csirkefogóra és gonoszul meg akart tréfálni. De nem hinném, hogy akadt volna valaki, aki bedőlt meséinek.

— Senki, erről kezeskedem! — mondta a vizsgálóbíró nevetve.

— És válaszolt már a rendőrség átíratára?

— Még nem írtam meg a választ... Hm... ez meglehetősen kellemetlen dolog... Mondja csak, kedves Reed barátom, nem volna kedve velem együtt megszerkeszteni ezt a kis jelentést?

— Ha parancsolja...

Azt hiszem, mondanom sem kell, hogy Bompard vizsgálóbíró átíratása a legkitünőbb véleményt nyilvánította rólam. Éles elméjű, tisztességes embernek jellemzett, aki a Chancer-ügyben igen jelentékenyen támogatta a hivatalos nyomozást.

Már négy óra felé járt az idő és szerettem volna hazatérni Párizsba, de Bompard, aki mindenáron beakarta bizonyítani, hogy barátjának tekint — elvitt a Café du Palais-ba. Ott bemutatott néhány kartársának, akikkel leültünk tarokkozni.

XXIII.

Másnap egy fiatalember és egy leány kerestek fel irodámban. Testvérek voltak és nagyon előkelő, rokonszenves embereknek látszottak.

A fiatalember vitte a szót:

— Uram, — mondta — néhány nappal ezelőtt írtunk önnek, hogy segítségét kérjük bizonyos családi ügyben, amely ránk nézve igen súlyos következményekkel járhat. Levelemben már közöltem, hogy anyánk házasságáról van szó...

— Tudom... Ön az «S. C. Poste Restante, rue Singer.»

— Úgy van, uram. Anyánk negyvenöt éves és még mindig nagyon szép asszony. Fiatalságát minden vonatkozásban megőrizte... Apánk, Savary bankár halála óta nem gondolt arra, hogy újból férjhezmenjen. Körülbelül két hónapja annak, hogy Deauvilleban megismerkedett valami de Pierre-latte báróval és azóta teljesen megváltozott. Egészen belebolondult ebbe az emberbe. Eddig ugyan még nem mondta nekünk, hogy feleségül akar menni hozzá, de amióta hugom véletlenül kihallgatta egyik beszélgetésüket, határozottan tudjuk, hogy ez a szándéka.

— Anyjuk vagyonos?

— Igen... Körülbelül negyvenmillió frankja van, de ha feleségül megy ahhoz a Pierrelatte-hoz,

aki többek között szenvedélyes kártyás is, nem valószínű, hogy valami nagy vagyont fogunk örökölni utána.

— Persze, értem... Hm, önök azt óhajtják, hogy információkat szerezzek be erről a Pierrelatte báróról? De mi történjék, ha kiderül, hogy kifogástalan úriember?

— Nos, ezen nagyon csodálkoznék. Valaki, aki még azokból az időkből ismeri, amikor Marseilleben lakott, azt állítja róla, hogy rendkívül kétes egzisztencia... Első felesége meglehetősen rejtélyes körülmények között halt meg.

— Most Párizsban lakik?

— Hogyne. Címe, avenue des Champs-Élysées
285...

— Hány éves ez az ember?

— Körülbelül negyven lehet...

— Jó, tegyük fel, hogy a leggyászosabb dolgok derülnek ki róla, gondolják, hogy anyjuk ebben az esetben lemond a házasságról?

— Hogyne... mert nagybátyám, aki mindig nagy hatással volt rá, rögtön felkeresné, észretéríteni és lebeszelné tervéről. Tehát számíthatunk a segítségére, uram?

— Nem bánom, megpróbálom a dolgot, de ne felejtsek el, hogyha egy asszony negyvenöt éves korában belebolondul valakibe, akkor nagyon nehéz észretéríteni. — Kérem, keressenek fel újból nyolc nap múlva és akkor majd megmondom, hogy milyen eredményre jutottam.

— Előre is köszönjük fáradozását, uram... Parancsol talán valami előleget?

— Felesleges, kérem. Majd később bemutatom a költségszámlámat. Szeretnék azonban még valamit kérdezni. Milyen helyeken szokott megfordulni ez a Pierrelatte báró?

— Ezt nem tudnám pontosan megmondani. Úgy hiszem gyakran látható a Derby-ben és a Regent's Barban...

— És önök hol laknak?

— Rue de la Pompe 320 alatt, Passyban.

— Ez a Pierrelatte volt már maguknál, illetőleg anyjuknál?

— Még nem és reméljük, ez nem is fog megtörténni soha, mert azon a napon hugom és én elhagyjuk a szülői házat.

— Úgy hiszem, erre nem kerül sor.

Felálltunk. Kikísértem a két fiatalembert az előszobáig. Könyörögtek, hogy vegyem kezembe a dolgot minél előbb. Megígértem.

Szegény gyermekek!... Igazán kedvesek voltak mind a ketten, de anyagi érdekeim esetleg kényszeríteni fognak, hogy ellenük dolgozzam. Nem vagyok érzelgős ember és nálam legelsősorban a pénz számít.

Ez az ügy kitűnő üzleti lehetőségekkel kecsegtetett. Itt nem volt szabad tétováznom, hanem egyenesen a cél felé kellett haladnom. Annyit már tudtam, hogy ez a Pierrelatte báró ügynevezett «kétes elem» és felesége gyanús körülmények között halt meg. Ezek ugyan használható, de sajnos, csak hézagok adatok. Elhatároztam, hogy alaposan kipuhatok mindent, ami erre az emberre vonatkozik.

Délután elmentem az Avenue des Champs-Elysées 285. számú házba és kikérdeztem a házmesternét, akinek mint detektív mutatkoztam be. Megtudtam, hogy a báró úr az autógarázs fölötti szerény kis lakásban tanyázik, a házbért nagyon pontatlanul fizeti és gyakran fogad feltűnően öltözött nőket. Ettől eltekintve, nem volt semmi panasz ellene. Állítólag kedves ember, csak meg lehet

érezni rajta, hogy állandóan százfrankos kölcsönök után futkos.

Többre nem voltam kíváncsi. Pierrelatte báró pontosan olyanfajta ember lehet, mint Rigokowski vagy Saint-Tropez.

Elhatároztam, hogy telefonálok neki (a házmestertől megtudtam, hogy van telefonja) és felhívom irodámba. Két eredménytelen kísérlet után végre sikerült őt otthon találnom. Először csodálkozott, majd sértődött hangon kérdezte, hogy milyen jogon merészelem őt zavarni és végül, amikor közöltem vele, hogy valami rendkívül fontos ügyről van szó, szárazon így felelt:

— Nem tudom, hogy ez mit jelent, de úgy látom, kénytelen leszek önt ma délután három órakor felkeresni.

Fel is jött hozzám, félórával a kitűzött idő előtt. Úgy látszik, szerette volna minél előbb megtudni, hogy mit akarok tőle.

Meglehetősen szép ember volt. Negyven év körüli, őszülő halántékú, angolbajuszos, filmszínész-külsejű férfi, akin elsőrangú szabó műhelyéből kikerült öltöny feszült.

— Uram, — mondta, miközben selyemzsinóron függő monoklijával játszadozott — bevallom, kissé meglepett a meghívása.

— Bizony, beszélni akarok magával és azt hiszem, nem fogja megbánni, hogy felkeresett.

Feltette monokliját:

— Nos?

— Elolvasta azt a kis réztáblácskát, amely az ajtómra van szegezve?

— Szavamra, — elfelejtettem.

— Kár, mert akkor húsz perccel előbb tudta volna meg, hogy detektív vagyok.

— Semmi dolgom a detektívekkel, uram.

— Majd lesz.

— Ne tréfálkozzunk! Ki vele, miért hívott ide?!...

Látszott rajta, hogy alig tudja elfojtani izgal-
mát.

— Hát ide figyeljen uram... Ön házasodni
készül.

— Honann tudja ezt?

— A magamfajta detektív mindenről értesül.
Ön feleségül akar venni egy bájos asszonyt, aki
amellett roppant gazdag is! De ennek a nőnek két
gyermeke van, akik rossz szemmel nézik a terve-
zett házasságot. Hiszen ez érthető és azon sincsen
csodálkozni való, hogy pontos információkat szeret-
nének kapni jövődöbeli mostohaapjukról.

— Uram, feltételezem, hogy nem hisz holmi
hozományvadásznak. Olivier de Pierrelatte a nevem,
ősrégi nemesi családból származom. Atyám tábor-
nok volt és...

— Mindezt nagyon jól tudom, uram. Alaposan
tájékozódttam az ön vagyoni és egyéb körülményei-
ről is. Többek között tudom azt is, hogy jelenleg
súlyos anyagi zavarokkal küzd, szegényes kis la-
kása van, amelynek bérét alig tudja kifizetni...

— De becsületes ember vagyok és nincsenek
adósságaim.

— Nem erről van most szó!

— Hát miről?

— Ön eléggé eszes ahhoz, hogy kitalálja...
Nem titkolom, hogy a legsiralmasabb adataim van-
nak az ön életmódjáról... Mondja, mit szólna Sa-
varyné ahhoz, ha megtudná, hogy maga bizonyos
nőszemélyeket fogad a lakásán?... Bizonyára ala-
posan megváltoztatná a kérőjéről alkotott vélemé-
nyét.

— Már látom, ön egész egyszerűen csak zsa-

rolni akar, de az ilyesmi rajtam nem fog és figyelmeztetem, hogy amint kitettem innen a lábamat, azonnal a rendőrséghez fordulok.

— Nem, uram, ezt nem fogja megtenni, mert ezzel felhívna magára a rendőrség figyelmét, ami pedig könnyen veszélyessé válhatnék magára nézve... Egyik napról a másikra felszínre vetődhetnék egy bizonyos ügye, amelyet eddig még nem sikerült tisztázni... Nagyon jól tudja, hogy mire célzok...

— Most meg akar félemlíteni, de ezzel nem ér célt nálam... Nemsokára hallani fog rólam...

— Ön is én rólam, de mondja csak... valamikor házas ember volt, ugyebár?

Olivier de Pierrelatte kijött a sodrából.

— No, belátja már most, hogy mindent tudok?... De higgye el, uram, kétségbeejtőnek találom, ha kénytelen volnék radikális eszközökhöz folyamodni... Olyan ember vagyok, akit talán nem is olyan nehéz kibékíteni. Utálok a bonyodalmakat. Megbízta, hogy nyomozzam ki az ön előéletét... az eredmény sajnos, cseppet sem kedvező önre mérve... Erről igazán nem tehetek. Egészen bizonyos, hogy Savaryné, ha elolvasta a jelentésemet, le fog mondani a tervezett házasságáról.

— És mikor szándékozik Savarynének a jelentést átadni?

— Holnapután, uram... Még egy kiegészítő adatra van szükségem, amelyet ma vagy holnap meg fogok kapni.

Pierrelatte homlokáról csurgott a verejték.

— Halljuk a feltételeit, — mondta rekedt hangon.

— Hát ezek bizony meglehetősen szigorúak, mert az én kockázatom is nagy.

— Nos, beszéljen világosan! Mennyit akar?

— Egymilliót, amely a házassági szerződés aláírása napján válik esedékessé.

— Ez lehetetlenség! Csak nem vallhatom be a feleségemnek, hogy milliós adóssággal léptem vele házasságra!

— Ha tényleg szeréti magát, akkor fizetni fog...

— Ide hallgasson, — talán az volna a legcélszerűbb, ha háromhavonként esedékes váltókat adnék önnek...

— Nem, váltókról én hallani sem akarok. Ön azt mondhatja majd, hogy uzsorás vagyok, hogy megloptam, hogy a váltókom szereplő összegnek csupán a felét kapta meg tőlem... A bíróság pedig manapság nagyon keményen bánik az uzsorásokkal. Könnyen megtörténhetik, hogy a követelésemnek csupán töredékét kapom meg és azonkívül a jóhírnevemet is tönkreteszik.

— Hát hogyan akarja valószínűvé tenni, hogy önnek egymillióval tartozom?

— Majd elosztjuk a tartozást több évre.

— Szóval kölcsönadott pénznek tekintjük?

— Mondjuk... de ez lényegtelen. Ön majd aláír nekem két elismervényt, az egyiket hatszáz-ezer, a másikat négyszázezer frankról.

— És ezért a kis ajándékért, maga olyan jelentést fog készíteni rólam...

— ...amelynél ragyogóbb nincsen! Különben is közösen fogjuk megszerkeszteni...

— Vallja be, uram, hogy ön nagy gazember!

— Azt hiszem, kezét nyujthatunk egymásnak, Pierrelatte úr... Sőt, ha nem tévedek, ön még nálam is hitványabb...

— És mi történne, ha most feljeleném zsarolási kísérletért?

— Ezt nem fogja megtenni. Ebben biztos vagyok.

— És ha mégis megtenném?

— Nos, akkor megkérem majd a rendőrséget, hogy foglalkozzék egy keveset első felesége halálával is. Szegény asszony, nagyon váratlanul halt meg, pedig makkegészséges volt... Errevonatkozóan rendkívül érdekes adatokat kaptam Marseilleből... Ha érdekli, valamelyik nap meg is mutathatom magának...

— Elég, — vágott közbe Pierrelatte — elfogadom a feltételeit. Csinálja meg azt a jelentést, én majd átnézem és ha rendben találok, aláírom a kötelezvényt.

— Természetesen előrekeltezzük. Ez nagyon fontos.

— Ha úgy kívánja...

— Azt hiszem, ma több mondanivalónk nincsen egymás számára.

— Én is így gondolom. Mikor keressem fel megint?

— Holnap, ilyen időtájt, ha önnek is megfelel.

— Rendben van. Holnap feljövök.

És de Pierrelatte báró kiment. Elfelejtett köszönni nekem és én sem keltem fel, hogy kikísérem.

XXIV.

Irodám igazán fejlődőben volt: kétmillió innen, egymillió onnan, — ha ez így megy tovább, nemso-kára visszavonulhatok.

De hát egyelőre még nem volt kezemben a hárommillió. Mit lehet tudni? A pénz csak akkor lesz biztos helyen, ha már a zsebemben érzem...

Három nap óta semmi hír a grófnőről. Itt az ideje, hogy utánanézzek a dolognak... Saint-Tropez már odaköltözött hozzá, amit nem is igyekeztek titkolni előttem, — hiszen «a ház barátja» voltam.

A grófnő pongyolában fogadott. Kedvesen nyujtotta felém a kezét:

— Mi ujság, Reed úr? Rég nem láttam.

— Mi ujság önöknél? Elintézték a formaságo-kat úgy, amint mondtam?

— Igen, de még semmi hírt nem kaptam a köz-jegyzőtől.

— Van telefonjuk?

— Van. De nem lenne jobb, ha személyesen menne el Feutrier-hez?

— Nem. A közjegyzővel mindig csak az örökös érintkezzék. Én a hitelező vagyok.

Saint-Tropez beleszólt:

— Ne várjunk inkább? Nem kell azt hinniök, hogy sietős a dolog...

— Igaza van. De érdeklődni azért lehet. Úgy-

látszik, mégis legjobb lesz, ha telefonálok neki és azt mondom, hogy én vagyok a meghatalmazottjuk...

Feutrier úr nem volt otthon. Helyettese beszélt: «Igen, igen... A la Tour du Pan-örökség... Tudom, kérem... Nehézségek vannak... éppen tegnap írtunk Madame Lucie Frochot-nak az avenue Malakoff-ra...»

Szerettem volna megtudni, hogy mik a nehézségek, de a közjegyző helyettese már letette a kagylót.

— Mi történt? — kérdezte a grófné.

— Nem tudom, — feleltem — tegnap írtak önnek. Nem kapta még meg a levelet?

A márkfi felelt:

— Még nem... De sajnos, közben rájöttem valamire... A gróf vagyona négymillió, de mivel Lucie nem volt a felesége, a kincstár adóba elviszi a felét... ötven percent... Borzasztóan csekély lesz a részünk... Kell, hogy újból megfogalmazzuk azt az adósságlevelet... Milyen csapás! Hol volt a fejünk, hogy erre nem gondoltunk?

— Csakugyan. Ez nagy csapás volt mindhárunk részére. Az örökség felét elviszi az állam — kicsit sok!

A grófnő zokogott és Saint-Tropez karjába vette magát.

— Mi lesz velünk? — kiáltotta. — Úgy kellett volna az a pénz!

— Majd Reed úr is kiveszi részét a veszteségből, — vigasztalta a márkfi. — Adunk neki ötszáz-ezret, marad nekünk másfélmillió.

— Bocsánat! Nem így egyeztünk meg. Nekem az adók levonása után egymillió jár.

— Nem foszthatjuk meg magunkat mindentől a maga kedvéért!

— Én pedig nem engedek. Zsebemben van a kétmillió adósságlevél.

— És azt hiszi, hogy beváltjuk?

— Muszáj, mert különben...

Saint-Tropez felkelt és fenyegetően közeledett felém. Megértettem szándékát és figyelmeztettem:

— Ne fáradjon. Az adósságlevél otthon van a pénzszekrényemben.

Kopogtak. A szobalány bejött és átadott a grófnénak egy levelet. Az feltépte, elolvasta az első pár sort és elsápadva rebegte:

— Nem. Ez már több a soknál... Rettenetes!

Saint-Tropez kivette kezéből a levelet, elolvasta és átnyujtotta nekem.

A közjegyző azt írta benne, hogy a Rooth-bank, ahol Alain gróf pénze feküdt, egy hét előtt csődbe ment. Sokmillió passzíva, semmi aktíva, — a betevők pénze elveszett.

Megdermedtem. Pár percig mindenki gondolataiba merülten hallgatott. Saint-Tropez törte meg végül a csendet:

— Micsoda ostobaság! Ilyen zugbankba tenni milliókat, mikor annyi megbízható bank van a világon... Mit szól ehhez, Reed úr?

— Világos, hogy az a Rooth közönséges gazember és megszökött vállalata vagyonával. Majd elfogják és akkor...

— És akkor kijelenti majd, hogy elvesztette a tőzsdén...

— Mi lesz velünk? — jajveszékelt a grófné.

— Eh! Dolgozni fogok! — felelte Saint-Tropez. — Talán Reed úr szerezhet nekem magas összeköttetései révén valami munkát.

Nagyszerű ötletem támadt. Ez a márki szép fiú és noha talán csak urasági inas volt azelőtt... mégis...

— Jöjjön fel a hét végén hozzám, — feleltem. Elbúcsúztam és egyenesen a Rooth-bankba siettem. A csódtömeggondnok fogadott és mikor megtudta, hogy én is kétmillióval úszom az üzletben, sajnálkozó arccal közölte velem, hogy lemondhatok minden reményről. Rooth megszökött és Baden-Badenban a játékkaszinóban elvesztette az egész pénzt, amit magával vitt, azután agyonlőtte magát.

— Még megkérdeztem, van-e remény arra, hogy vagyonomnak legalább egy töredéke megtérüljön. A reménytelenül hangzó válasz után elhagytam a helyiséget.

Ez a Roth tehetséges fráter lehetett, hiszen hatvanhárom milliót sikerült zsebrevágnia. Ha akad megfelelő társam, egyszer én is mepróbálkozom ezzel az üzlettel.

XXV.

Nem túlzok, ha azt állítom, hogy súlyos veszteség ért. Kétfmillió, amelyre biztosan számítottam, az orrom előtt úszott el.

Most már csak a Pierrelatte-féle üzletre számíthattam. Nagy buzgalommal vetettem rá magam és máris elhatároztam, hogy számomra kedvezőbb irányba fogom terelni a dolgokat. Ez a Pierrelatte báró (?) nem volt valami rokonszenves alak és szerettem volna egy kis borsot törni az orra alá, — mindenesetre anélkül, hogy ezzel üzleti érdekeimet veszélyeztetném. Holnapra vártam a látogatását. Ha ez az üzlet is ilyen rosszul végződik, akkor válságba kerül az irodám... Ott ültem a dolgozószobámban és valami új kombináción törtem a fejemet, de nem jutott az eszembe semmi.

Ha ilyen bosszantó ötlettelenségben szenvedek, akkor idegesít minden: a kissé túlhangosan becsapott ajtó, a bútordarab, amelybe beleütközöm, tányérok és poharak csörömpölése... És éppen most jutott eszébe Edithnek, aki a szomszédos szobában volt és még nem tudott semmiről, hogy elkezdjen énekelni. Ezt aránylag ritkán teszi, mert borzasztó hamis hangja van és tudja, hogy idegesít vele... Mi történt vele ma? Dobbantottam a lábammal, hogy ezzel elhallgattassam. Kinyitotta az ajtót és angyali mosollyal belépett a szobámba.

— Ne haragudjék, Bobby, — mondta; — de olyan jó kedvem van...

— Könnyű magának.

— Mi az, talán baj van?

— Nagy baj!

— Micsoda?... A grófné becsapta? Nem csodálnám, ez az asszony mindenre képes.

— A grófné?... Őt éppen úgy becsapták, mint engem.

— Szóval hamis volt a végrendelet?

— Nem... nem volt hamis, de a bankár, aki a hagyatékot kezelte, megszökött... Minden pénzt elvitt és teljesen kilátástalan a dolog... Még ezer frankot sem remélhetünk... Meg kell bolondulnom Edith! Kárbavesztett minden fáradozásom!

— Annyi baj legyen, majd talál valami mást...

— Sőt, azt hiszem, jobb, ha abba hagyok mindent.

— Ezt nem szabad, Bobby... Remélem, nem akar visszatérni a betörőmesterséghez?

— Kénytelen leszek...

— De az Isten áldja meg, legyen egy kis akaratereje! Maga olyan ember, aki mindenből pénzt tud csinálni... Ha valamelyik üzlete nem sikerült, azért még nem kell mindent a sutba vágni!

Ki hitte volna? Edith megváltozott és most ő volt az, aki vigasztalt, bátorságot öntött belém. Éppen ő, aki mindig annyira rossznéven vette, ha gondjaimat akartam vele megosztani.

Nagy hálát éreztem most bátorító szavaiért és szenvedélyesen megcsókoltam.

Ki ismeri ki magát egy asszony lelkivilágában?

— Lássuk csak, — kérdezte — mennyi van még a «kasszában»?

Kinyitottam pénzszekrényemet (már volt ez is, — éppen most, amikor valószínűleg már nem lesz mit betennem) és kivettem azt a kis bőrtáskát, amelyben bankjegyeket szoktam tartani.

— Négyezerkilencszáz frank.

— Azt hittem, hogy több van, de nem baj... Majd csak feljön megint néhány hülye, akitől előleget vasalhat ki... Valamelyik szép napon új nagyobb üzletre fog bukkanni, meglátja... Fődolog, hogy várni tudjon. És mondja, az az S. C. posterestante-ügy szintén megbukott?

— Nem. Éppen most foglalkozom vele.

— És ha sikerül?

— Egymilliót keresek.

— Hát hogyan veztheti el a bátorságát, ha ilyen nagy összegre van kilátása?

— De még nem biztos a dolog.

— Miért, bajok vannak?

— Hm... ki tudja? Mindenre elszánt csirkefogóval van dolgom.

— No, nem hinném, hogy «kitolhat» magával... Mikor jön?

— Ma délután várom.

— Éppen most csengettek, biztosan ő az... Megyek.

De nem Pierrelatte volt.

Coxcomb a fiatal Savary látogatását jelentette. Ez alkalommal huga nélkül jött. Nem akart semmi különöset, csak azt közölte velem, hogy sikerült újabb adatokat megtudnia Pierrelatte báró előéletéről: ezt az ellenszenves «ügyfeletem» valójában Alexis Tronchin-nak hívták és 1929 október 16-án tizennyolchónapra ítélték szélhámosság miatt...

Én persze úgy tettem, mintha mindezt már rég tudnám, azután behatóan érdeklődni kezdtem Savary-né életmódja felől.

— Találkozik-e még édesanyja azzal az egyénnel? — kérdeztem.

— Bizonyára, — felelte a fiatalember — hiszen minden délután eltávozik hazulról egy-két órára...

— Mi is az önök címe?

— Rue de la Pompe 320.

— Ja, persze... Bocsásson meg, hiszen itt áll noteszomban!

Múlott az idő. Félttem, hogy Pierrelatte éppen most fog betoppanni és ez kellemetlen komplikációkra adhatna alkalmat. Kimentem tehát Coxcomb-hoz és megmondtam neki, hogyha a báró jön, vesse a szalónba és nevének említése nélkül jelentse be nekem.

Savary menni akart, de én tartóztattam. Ügyesen anyjára fordítottam a beszédet és megtudtam, hogy kitűnő asszony, csak éppen, nem mindig gondolkodik úgy, amint egy családanyához illik. Flörtjei gyakran rendkívül kínos helyzetbe hozták őt és családját, — de ezzel nemigen törődött. Gyermekei persze nem szerették, de nem is nagyon bánták, ha kisebb-nagyobb skandalumokba keveredett, — úgy vélték, hogy ezek talán megakadályozhatják újabb házasságát. Mert a házasság — ez volt az, amitől féltek! A mostohaapától, aki elherdálja az anyjuk pénzét, vagyis az ő örökségüket...

Erőszakos csengetés jelezte Pierrelatte megérkezését. Amint a szalón ajtaját csukódni hallottam, kikísértem a fiatal Savaryt és behivattam a «bárót» szobámba. Pierrelatte még pökhendibben lépett be, mint a multkor. Zöld szeme úgy csillogott monoklija mögött, mint egy kígyóé. De a pökhendiség csupán állarcnak bizonyult. A gazember valójában nagyon izgatott volt. Fel-alá járkált a szobában s végre így szólt:

— Uram, tegnap óta meggondoltam a dolgot...

Nem fogadhatom el ajánlatát. Egymillió frank túlságosan sok!

— Hát akkor ne beszéljünk róla többet. Hagyjuk az egész ügyet.

Pierrelatte fenyegetően felémfordult:

— Tudja-e, hogy a zsarolókat nagyon szigorúan bünteti a törvény?

— A szélhámosokat nem kevésbé, — feleltem.

— Mit akar ezzel mondani?

— Azt maga jobban tudja, mint én!

— Van mersze engem szélhámoszággal gyanúsítani?

— Miért ne? Ha Pierrelatte báró előélete tiszta is, de Alexis Tronchin-é semmiesetre sem az...

— Mit jelent ez?

— Ez azt jelenti, hogy 1929 október 16-án Alexis Tronchin tizennyolc hónapot kapott szélhámoszáért. A visszaeső bűnösöket tudvalevően igen szigorúan kezelik... Maga az imént törvényről beszélt! Mondja, csak nem gondolja komolyan, hogy zsarolónak minősítik azt, aki egy tisztességes aszszonyt figyelmeztet arra, hogy ne menjen hozzá holmi fegyháztöltelékhez?

— Az a zsarolás, ha egy kedvező jelentésért egymilliót kérnek.

— Már nem is kérek semmit, — majd őszintén megírok mindent a hölgynek!

— Én pedig azt fogom mondani, hogy bosszúból vádol engem, mert nem hagytam magam megzsarolni...

— Ez semmit nem használ. John Reed-nek mindent elhisznek. De Alexis Tronchin-nek...

Erre azután már nem tudott semmit sem felelni Pierrelatte úr és megadta magát.

— Rendben van. Beleegyezem, — mondta.

— Mibe egyezik bele?

— Amit tegnap megbeszéltünk...

— Az tegnap volt kérem! Ma már másképpen áll az ügy. Gondolkoztam a dolgon. Képzeld csak el azt a felelősséget, amely reám hárul... A hírnevem... Hamis jelentéssel becsapni valakit... Nehéz dolog... Egymillióért veszítsem el a becsületes emberek bizalmát... Egy családanyát megcsalni, szégyenbevinni őt és gyermekeit?

— Tegnap még nem voltak ilyen aggályai Reed úr!

— Lehet. De még van időm, hogy meggondoljam magam. — Tudja mit? Jöjjön egy hét mulva.

— Egy hét mulva megint csak ezt feleli majd nekem.

— Lehet.

— De úgy-e még nem végleges elhatározása?

— Nem.

— És miért jöjjenek csak egy hét mulva?

— Megvan az okom rá.

— Még csak arra kérem, Reed úr, — ne haragudjék rám mai furcsa viselkedésemért. Kicsit ideges voltam.

— Igazán nem haragszom, láthatja: meg is kértem, hogy jöjjön el egy hét mulva újra hozzám.

— De minek ez a sok halogatás. Nem értem!

— Majd megérti. Most még csak arra akarom kérni, hogy e hét alatt ne próbálkozzék Savarynéval találkozni.

— Ez lehetetlenség...

— Kell. Ettől függ ügyének sikere. Közölje vele, hogy szülővárosába utazik okmányai beszerzése végett, — vagy találjon jobb kifogást.

— És megígéri, hogy ha engedelmeskedem, akkor minden rendbejön...

— Ígérem. Igaz is, nekem összeköttetésben kell maradnom magával. Hogy csináljuk ezt?

— De ha elutazom?

— Az utazás csak ürügy. Maga nem mozdul el Párizsból.

— És folyton otthon tartózkodjam?

— Legalább is bizonyos részében a napnak. Mondjuk reggeltől délig... De azért este is vigyázzon, nehogy véletlenül összeakadjon Savaryné-val valami mulatóhelyen.

— Mindez nagyon különös.

— Azt hiszi? Mindenesetre jól jegyezze meg magának, hogy most egy hétig zsarolónak titulált barátja dolgozik magáért... Egyszer még hálás lesz neki... Mindössze fél milliócska ráadást fog kérni az erkölcsi kárért, melyet önmagának okozott...

— Szóval számíthatok a pártfogására?

— Igen... talán!

— Köszönöm. Mindenben követni fogom utasításait.

— A vizionlátásra.

XXVI.

Alighogy Pierrelatte eltávozott, Edith, aki szokása szerint megint hallgatózott, nevetve lépett szobámba:

— Nahát a bárót jól elintézte. Ujja köré csavarta ezt a gazfickót... Félttem, hogy ráveti magát, olyan dühös volt! Csak azt nem értem, hogy a végén miért viselkedett vele ilyen furcsán, — félig kidobta, félig visszatartotta...

— Majd megérti, drágám, — hiszen ebben az ügyben segíteni fog nekem.

— Segíteni? Hogyan?

— Majd megmondom idejében.

— Csak nem fogja azt kívánni, hogy valami «éjjeli kirándulásra» induljak magával?

— Dehogy. Csak egy merész kis komédiát kell eljátszania, — olyat, amilyent már velem is játszott.

Edith még tovább kérdezősködött volna, ha Coxcomb nem jelenti új kliens érkezését. Névjegyén a következő állott:

«Alfred Orlin, árubizományos».

— Küldje be...

Alfred Orlin árubizományos úr belépett. Hatalmas, kövér, pirosarcú ember volt, aki egyszerűen, de nagyon rendesen öltözködött.

— Uram, — mondta szuszogó, asztmás hangon — házasember vagyok, de szeretőm is van...

— Előfordul ez a legjobb családokban is.

— Hogyne, sőt igen gyakran... De sajnos, a feleségem nagyon féltékeny asszony... annyira féltékeny, hogy ön ezt talán el sem tudja képzelni. Ha megtudná, hogy... Nos, rövid leszek: két hét óta állandóan névtelen leveleket küldözget neki valaki. Mindmáig sikerült ezeket a leveleket elsikkasztanom, mert mindig meglestem a postást a folyosón, de mi történik, ha valamelyik nap kénytelen leszek üzleti ügyben távollenni? Bekövetkezik a katasztrófa!... Okvetlenül nyakon kell csípni azt a gazembert, aki ezeket a leveleket küldözgeti és ezért kerestem fel önt... Azt mondják, nagyon ügyes ember, aki speciálista az ilyen dolgokban...

— Kérem, ez az ügy roppant kényes... Hiszen azok, akik névtelen leveleket küldözgetnek, mindig elferdítik írásukat, sőt néha még ujságból kivágott betűkből is állítják össze a szavakat. Van ilyen levél önnél?

— Hogyne... tessék!

Három papírdarabot nyújtott át nekem, amelyeket tüzetesen megvizsgáltam.

— Kérem, ezeket a leveleket — nő írta.

— Azt hiszi?

— Azt. Sőt meg tudom állapítani azt, hogy ez a nő rendkívül ideges természetű. Látja ezeket a kampókat a szavak végén?

— Nem tudom, ki lehet az a nő, aki...

— Talán valamelyik régebbi barátnője. Már holnap kezembe veszem az ügyet... Kérem, szíveskedjék a szokásos előleget megadni...

— Mennyit?

— Háromezer frankot.

A kövér ember kissé elfintorította arcát, de fizetett minden tiltakozás nélkül.

— Szóval számíthatok önre, úgy-e? — kérdezte, amikor kikísértem.

— Uram, mindent meg fogok tenni a nyomozás érdekében.

Az árubizományos úr eltávozott. Megint háromezer frank pottyant az égből! Kellett ez a pénz, hogy nyugodtan várhassam meg a Nagy Ügy lebonyolítását.

Igen a Nagy Ügy, — ez foglalta le most minden gondolatomat. Meglátják, nem dicsekvés, ha azt mondom, hogy új kombinációm méltó Edgar Pipe-hez, — a régi szép napok Edgar Pipe-jéhez! Olyan haditervet főztem ki, amelyen még nem volt a világon. És aránylag tisztességes is volt az alapgondolat...

Mikor az a kétmillió füstbe ment, mintha minden összeomlott volna fejem felett. De magamhoz tértem, — és ha én magamhoz térek, az mindig veszélyes valaki számára.

Most nem volt egyéb dolgom, — megírtam egy csőposta-levelet és átadtam Coxcomb-nak, hogy adja fel, azután egy karosszékbe vettem magam és elaludtam.

Hét órakor Coxcomb kopogtatására ébredtem.

— Saint-Tropez márki van itt, — jelentette.

— Jöjjön be.

A márki belépett. Zavart arcán látszott, hogy nem tudja mire vélni meghívásom.

— Most kaptam meg értesítését, — mondotta. — Van valami ujság?

— Igen, talán... Illetve ez magától függ.

— Tőlem?

— Igen magától. Hallgasson ide. Ha nem tesszik az, amit ajánlok, ne beszéljünk tovább róla...

De nem hiszem, hogy nem tetszenék! Maga rosszul ítelt meg engem, barátom, amikor multkor egy pár frank miatt majdnem megint rámtámadt... Én igazán nem irigyelek magától semmit, — sőt, olyan üzletet ajánlok, amilyent nem talál többé életében! Maga fiatal, szép és elegáns. Bizonyára nagyon tetszik az asszonyoknak, — mit szólna hozzá, ha egy olyan házassághoz juttatnám, melynek révén negyvenmilliót vághat zsebre. Hallja! Negyvenmilliót!

Saint-Tropez szeme lángolt, de nem szólt egy szót sem.

— Nos, mit szól ehhez?

— Az a baj... — nyögte.

— Tudom, Lucie, a barátnője... Fél, hogy ha elhagyja, feljeli Alain gróf «balesete» miatt. Ne féljen! Lucienek érdekében áll, hogy hallgasson. És neki is haszna lesz a vagyonából. Később vissza is térhet hozzá. — Na majd meglátjuk. Biztosan meg lehet vele értetni, hogy őerte áldozza fel magát. Negyvenmillió nem csekélység!

— De talán nem is fogok tetszeni a szép «meny-asszonyomnak».

— Ugyan kérem. Ha ügyesen viselkedik, akkor biztosan el tudja csábítani. Nincsenek olyan nagy igényei. Most valami harmadrangú szélhámosba gabalyodott bele, ha maga megfogadja tanácsaimat és utasításaim szerint cselekszik, — akkor hamar elhárítjuk ezt az akadályt is utunkból.

— Még egy kis baj van... Mondja csak! Mi a maga igazi neve? Félek, hogy nem olyan jóhangzású, mint «Marquis de Saint-Tropez».

— Ne féljen! Véletlenül csakugyan így hívnak: a verdoni Saint-Tropez-ek közül való vagyok. Őseim a legmagasabb tisztségeket töltötték be a Provenceban. Családom címere kék mezőben...

— Nem érdekel...

- Nagypám a királyi flottánál...
- Nem érdekel...
- Anyám a Saint-Pons-család...
- Hagyjuk ezeket az ostobaságokat. Sokkal jobban érdekel, hogy vannak-e adósságai?
- Igen. Háromszázezer frankkal tartozom.
- Csekélység. Előélete?
- Börtönbüntetés Beziérs-ban.
- Szélhámosságért?
- Nem egészen. Tudja, az úgy volt, hogy...
- No, hagyjuk. Nem fontos. Térjünk a tárgyra. Csak magától függ, kedves barátom, hogy milliomossá legyen! Az üzlet üzlet. Mivel az összeg megnőtt, megnő a provízió is...
- Csak nem akarja megint a felét!?
- Dehogy. Tíz percentet. Én szerény ember vagyok.
- Nagy összeg!
- Kérem. Ha nem fogadja el...
- Elfogadom.
- Rendben van. Előkészítem az iratokat.
- De a grófnő régi adósságlevelét visszaadja?
- Persze! Úgy sincsen már semmi értéke.
- És mikor mutat be a — menyasszonyomnak?
- Majd maga mutatkozik be. Én csak a háttérben dolgozom.
- De az a szélhámos, akibe a menyasszonyom...
- Ne féljen. Repülni fog az én jóvoltomból. Feltárom kissé a multját és úgy rendezem majd, hogy éppen akkor látogassa meg őt a maga jövőendő menyasszonya, mikor bizalmas kettesben üldögél egy hölgygel... Ez elég is lesz.
- És ha nem sikerül elcsábítanom feleségjelöltet?
- Ez nem valószínű! De mit kockáztat?

— Lucie ...

— Mi van Lucie-vel?

— Eddig sohasem hagytam egyedül. Bolondul szerelmes belém. Meglátja, zavart fog csinálni!

— Ugyan, dehogy. Mondja meg neki, hogy én tudattam magával... Tudattam magával, hogy Rooth bankár nem is lett öngyilkos és most Genfben van. Magának oda kell utazni...

— Jó kifogás, de Lucie rendkívül gyanakvó természet.

— Majd én meglátogatom.

— Jó. És hogyan találom meg jövődöbelimet?

— Neve Mme. Savary, egy dúsgazdag bankár özvegye. Címe rue de la Pompe 320. Rendszerint délutánonként távozik el hazulról...

— Fénykép?

— Sajnos, nincs. De könnyen megismeri majd. Negyvenéves, szép, kacér... — Mondja, miért kell magának személyleírás? Keresse fel a lakásán!

— Milyen címen?

— Milyen címen? Ugyan kérem! Most tért vissza Amerikából és megtudta, hogy Savary bankár, akinél nagybátyja valamikor nagyobb alapítványokat helyezett el, meghalt. Szeretné megtudni, hogy mi lett ezekből:

— De ha megkérdi tőlem nagybátyám nevét?

— Mondjon akármit. Később még mindig eszébe juthat, hogy nem is a Savary nevet, hanem valami más hasonlót említett boldogult nagybátyja.

— Rendszerben van. Holnap tiszteletemet teszem Savarynénál.

— És utána eljön ide és referál nekem! Magának elég tapasztalata van nők dolgában ahhoz, hogy első pillantásra meg tudja ítélni, tetszik-e egy nőnek. Álljon a sarkára és mutassa meg, hogy mit tud!

— Vannak szép névjegyei?

— Hogyne. Kilencágú korona is van rajtuk...

— Ez hatni fog! És amint kissé mozgásba jön a dolog, leépítem a víg özvegy mostani barátját? Remélem, ha minden jól megy, hálásnak mutatkozik majd...

— Persze. De...

— De.

— Azt hiszi, hogy sikerül nyélbeütni ezt a házasságot?

— Remélem.

— De hogy leszünk a pénzzel? Mi lesz, ha feleségem nem adja át nekem a vagyona feletti rendelkezési jogot?

— Az nem olyan nagy baj. Akkor felmutatom adósságlevelét — és hogy elkerülje a botrányt, Savaryné, illetőleg Saint-Tropezné fizetni fog.

— És ha mégsem?

— Akkor majd meglátjuk. Egyelőre házasodjék csak meg. Nem hiszem, hogy ezután bármit is meg fog tudni tagadni magától a felesége.

— Nehéz játék lesz, de érdemes... Holnap majd beszámolok a regény első fejezetéről...

— Rendben van.

Kezet szorítottam és Saint-Tropez elment.

XXVII.

Minden úgy történt, amint vártam. A szép márki a legjobb hatást keltette Savarynéban. Itt volt az ideje, hogy működésbe lépjek.

Megírtam tehát a jelentést Pierrelatte-ról és egy névtelen levél kíséretében elküldtem az özvegynek. Szegény Pierrelatte báró! Ha látta volna, milyen sötét színekben festettem le jellemét és előéletét, menten elájult volna az ijedtségtől. Nem volt nagyon tisztességes a bánásmód, melyben részesítettem, de végre is ő kezdett velem szentelenkedni. Saint-Tropez sokkal szimpatikusabb csirkefogó és valószínűleg jobban is teljesíti majd üzleti kötelezettségeit, mint a báró tette volna. Az ember sose legyen szentimentális!

Lucie-hez is elmentem. Minden rábeszélőtehetségemet latba kellett vetnem, hogy megengedje barátja «genfi utazását».

Reméljük, hogy Frochot kisasszony nem fog semmi zavart okozni... Csak ezek a komplikált kereskedelmi ügyek ne volnának a világon! Egy betörésnél mindjárt látja az ember, hogy sikerült-e vagy sem. Itt hónapokig kell várni remény és kétkedés között, amíg valami eldől.

Saint-Tropez egyre kedvezőbb hírekkel jött. Csak az volt a baj, hogy Savaryné még mindig nem mondott le egészen Pierrelatte-ról.

Egy nap behívtam Edithet dolgozószobámba:

— Emlékszik még, drágám, az ígéretére?

— Milyen ígéretemre?

— Hogy segíteni fog nekem...

— Hogyne.

— Hát akkor hallgasson ide. A Savary-ügy jelenlegi állásával tisztában van?

— Igen.

— Tudja azt is, hogy Pierrelatte még mindig szerepet játszik Savaryné életében?

— Nem, azt nem tudtam.

— Lássá! Szükség van arra, hogy az özvegy egyszer megkapja a bárót, amikor idegen nővel van bizalmas kettesben. Ez örökre elintézi ezt a komplikációt.

— De honnan vegyünk megfelelő nőt?

— Ó, a nő csak mellékszereplő!

— Azt sohasem lehet tudni. Ki bízik meg a férfiakban?... Mennyit adna a nőnek?

— Négymilliót...

— Megőrült? Azt... Azt akarja, hogy... Én tegyem meg?... Én, a maga felesége...

— Ne legyen csacsi, Edith! Higyje el, ha bármit is kockáztatna, nem engedném. De ismerem magát és tudom, hogy milyen ügyes nő! Különben is csak pár percig kell vele maradni és azután Savaryné csöngetése véget vet a kínos jelenetnek.

— De hogy jussak be Pierrelatte-hoz?

— Az nagyon egyszerű! Becsönget nála, aztán úgy tesz majd, mintha eltévesztette volna az ajtót... A vén kujon nem fogja elszalasztani az alkalmat, hogy egy szép hölgyet meginvitáljon lakásába. Pár pillanat múlva csöngetnek...

— És ha nem csöngetnek?

— Az jót jelent! Akkor Savaryné már nem tartotta szükségesnek, hogy barátját felkeresse.

— De mi lesz velem? És ha rámtámad az a gazember?

— Majd védekeznek...

— Persze. Könnyű azt mondani. Azt hiszi, hogy ez olyan nagyon egyszerű... Sohasem hittem volna, hogy ilyesmire fog engem kényszeríteni!

Edith kétségbeesett zokogással vetette magát egy karosszékbe.

Nehezen sikerült Edithet megnyugtatnom. Végre elszánta magát, mert belátta, hogy szükség van erre a kis játékra. Ha sikerül Pierrelatte-ot elintéznünk, akkor a többi már gyerekjáték. Saint-Tropez a kezem között van. Nem csaphat be engem, ismerem előéletét és de la Tour du Pan gróf halálának körülményeit...

Hanem azért nagyon bántott a lelkiismeretem, hogy Edithet belevittem egy ilyen veszélyes játékba. Nyomott hangulatban küldtem el Savarynénak a sürgős közlést:

«Ha érdekli, asszonyom, az álbáró Pierrelatte hűsége, keresse fel őt holnap délelőtt tizenegykor lakásán. Egy jóakarója.»

XXVIII.

Másnap féltizenegykor Edith elment. Istenem, milyen csinos volt szenvedő arcoskája... Távollétének minden perce egész órának tűnt előttem. Irodámban úgy jártam fel és alá, mint a ketrecbezárt tigris.

Negyed tizenkettőkor már el akartam rohanni Pierrelatte lakására, de visszatartottam magam.

Félőrült voltam az izgalomtól.

Végre tíz perccel tizenkettő előtt egy taxi állt meg a ház előtt... És pár pillanat múlva már hallatszott a folyosón Edith ismerős lépéseinek zaja.

Elébe futottam, megöleltem...

— Nos?

Nevetett.

— Olyan furcsa volt...

— Kicsoda? Pierrelatte?

— Pierrelatte-ot nem is láttam.

— Nem látta?

— Nem. De annál jobb! Képzeld csak, amint csöngetni akartam Pierrelatte ajtaján, egy hölgy megszólít: «Maga Pierrelatte báró szeretője?» Először hebegtem zavaromban, aztán azt feleltem, felismervén a helyzetet: «Őszintén szólva, igen... Hallom éppen, hogy meg akar házasodni, de tőlem nem szabadul ilyen könnyen a gazember! Leveleim vannak tőle és olyan botrányt csinálok, hogy megemlegeti... Már volt egy felesége, akit kifosztott és tönkretett,

most mégegyszer meg akar házasodni! Le kéne csukatni azilyent... Én azt ajánlom magának, ha maga is a barátnője, — mert egy nem is elég ennek a disznónak — várja meg, amíg megházasodik és akkor zsarolja ki belőle a pénzt, amit kicsalt magától...

— Ezt jól elintézte.

— Én is azt hiszem. A nő undorodó arccal szállt be autójába és alaposan becsapta maga után az ajtót... Ez nem megy vissza oda többé!

— Nagyszerű nő maga, Edith. Bevallom, rettenetesen aggódtam magáért. Nem is reméltem, hogy ilyen símán fog menni minden...

— Csak attól félek...

— Mitől?

— Csak attól félek, hogy Savaryné most Saint-Tropezt is gyanakodva fogja fogadni.

— Bízza azt csak rám. Majd én ügyesen intézem a dolgot és azonkívül Saint-Tropez-nek van egy nagy előnye Pierrelatte-Tronchin felett...

— Micsoda?

— Hogy csakugyan Saint-Tropez-nek hívják és csakugyan márki.

— Ne mondja! Nem csapja ez be magát?

— Az ügy e pillanatban mindenesetre jól áll. Nemsokára, azt hiszem, bekövetkezik a döntő fordulat.

— Maga mindig remél...

— Igen. De ezúttal, azt hiszem, joggal!

Mivel Edithnek egy kis kártérítéssel tartoztam, este vendéglőben vacsoráztunk és utána táncolni mentünk...

 Néhány nap múlva Pierrelatte keresett fel izgatottan:

— Uram, azt hiszem, valaki bevádolt barátnőmnél, mert nem akar fogadni engem.

— Hagyjon békében. Ma már elég kellemetlenségem volt maga miatt. Gyönyörű jelentést küldtem magáról...

— Anélkül, hogy megmutatta volna nekem?

— Igen, meglepetésnek szántam. Szamárvoltam, mert Savaryné erre ma felkeresett engem...

— Idejött?

— Igen és rettenetesen lepocskondiázott! Úgy látszik, utánam egy másik nyomozóirodát is megbízott a maga előéletének kikutatásával és képzelheti, miket tudott meg... Megfenyegetett azzal, hogy feljelent, mert meg hagytam magam vesztegetni... Oda a jó hírnevem... És mindez a maga ostoba házassága miatt!

— És az üzlet miatt!

— Elismerem, hogy keresni akartam, de mi van ebben?... Az is baj volt, hogy maga nagyon türelmetlenkedett. Látszott, hogy szüksége van arra a házasságra. A végén Savaryné persze gyanút fogott... Mondja csak! Ha kettesben valahova elementek, ki fizetett?

— Többnyire az asszony.

— Látja, az is gyanús volt. De azért mégsem egészen értem, miért volt ilyen bizalmatlan... Mikor pedig olyan szép jelentést írtam a fiatal Savary-nak!

— Én az egészet nem értem. És az a gyanúm, hogy talán éppen maga...

— Uram, ha ilyeneket tételez fel rólam, akkor hagyja el azonnal ezt a helyiséget! Nem tűröm, hogy bárki is kételkedjék szavamban... Szép kis hála ez azért, amit magáért tettem!

— Ugyan kérem! A maga szava épp annyit ér, mint az enyém, és az nem ér sokat. Most még el-

hiszem, amit mond! De ha egyszer megtudom, hogy hazudott, akkor...

— Most már elég! Nem érdekelnek a fenyegetései! Hagyjon békében!

— Megyek már. De mit szólna ahhoz, Reed úr, ha én is utánanéznék kicsit előéletének? Elmegyek majd a rendőrségre. Felderítem én még ezt a rejtélyt!

— Derítsen fel amit akar, csak menjen már az ördögbe... Alexis Tronchin...

— Volt szerencsém, detektív úr...

— Ajánlom magam...

XXIX.

Később megbántam, hogy ilyen durván végeztem Pierrelatte-al. Elég ellenségem van a világon! A szomszéd detektívirodák tulajdonosai is megsokallták már — mint közben megtudtam — működésemet...

Az ecquevilly-i eset óta mindenki szájában volt a nevem. Szerencsére irataim «rendben voltak.» Szegény John Reed, akitől egy londoni bárban lop-tam el összes igazolványait, — ha tudná, hogy Edgar Pipe az ő nevén nyitott irodát Párizsban...

Tíz nap múlva a márki keresett fel megint.

— Hát megvolnánk körülbelül — mondotta.

— Úgy?

— Azt hiszem, hamarosan elvehetem Ma-thilde-t, akarom mondani, Savarynét. Nagyszerű nő az, barátom. Nem is hinné az ember, hogy egy negyven éven túli asszony még... Node hagyjuk ezt! Más baj van. Lucie nem hagy nyugodni, mióta «visszajöttem Genfből»... Már az összes lehetséges kifogásokat felhasználtam.

— Mondja, nagyon ragaszkodik még Lucie-hez?

— Hát néhány nappal ezelőtt a világ semmi kincséért sem váltam volna el tőle, de bevallom, ma könnyen le tudnék róla mondani, ha közte és Mathilde közt kell választanom. Lucie drága, kedves barátnőm, de nem több ennél, de ezzel szemben a másik... Ah, kedves uram, ki se lehet fejezni sza-

vakkal azt az istennői szépséget, az elragadó báj, amellyel ezt az imádnivaló nőt áldotta meg a természet!... Kora ifjúságom óta álmodom egy ilyen eszményi női lélekről!... Nem is tudom, mit tennék, ha most hirtelen szakítanom kellene vele...

— Hát akkor meg kell szabadulnia Frochot kisasszonytól.

— Könnyű ezt mondani, maga nem ismeri őt. A végtelékig erőszakos és mindenre képes, ha fél-tékennyé teszik.

— Majd lecsillapítom.

— Őt lecsillapítani! Szeretném tudni, hogyan...?

— Ennek nagyon egyszerű a módja. Még ma elmegyek hozzá.

— Jó... és mit fog neki mondani?

— Azt fogom neki mondani, hogy magát le-tartóztatták.

— Nem fogja elhinni.

— Dehogynem, sőt az egyik rémületből a má-sikba fog esni. Ha megkérdezi, hogy magát miért tartóztatták le, azt fogom mondani, hogy «a tronçais-i erdőben történt vadászbaleset» miatt. Bocsás-son meg nekem, hogy emlékeztetem erre a sajná-latos ügyre, de bizalmasan elárulhatom magának, hogy ennek semmi jelentősége nincsen, ügyebár? Mindegyikünknek meg van a maga véleménye a dologról és...

— Ismétlem, ön téved... Semmi részem nin-csen ebben a balesetben...

— Ne védekezzék, felesleges ez! Csak nem gondolja, hogy szándékomban van önt feljelenteni. Nekem éppen olyan érdekem, mint önnek, hogy most ne bántsák... Tehát felmegyek Lucie-hoz rémült arccal és azt mondom: «Asszonyom, menekülnie kell... Saint-Tropez márkit a vadásztársá-

ság egyik tagjának feljelentése alapján letartóztatták! Azt állítja, hogy látta, amint lelőtte Alain grófot... Mindenki tudja, hogy ön a gróf barát-nője volt, hogy végrendeletet készített a maga javára. Ma délelőtt beszéltem a rendőrfőnökkel, aki nagyon jó barátom és nem titkolta előttem, hogy magát is vád alá fogják helyezni. Első kötelességemnek tartottam, önt erre figyelmeztetni. Ha nem akarja, hogy gyilkosságra való felbujtás és bűnrészesség miatt letartóztassák, akkor menekülnie kell rögtön...»

— No, a maga eljárása meglehetősen aljas, — válaszolta Saint-Tropez, — de nem tagadom, van némi fantáziája. Egészen bizonyos, hogy Lucie megijed és szökni fog. Van valami nővére Olaszországban, valószínűleg hozzá fog menekülni. Csupán azt szeretném tudni, hogy lesz-e elég pénze az utazáshoz...

— Emiatt ne fájjon a feje! Szükség esetén adhatok neki egy-kétezer frankot.

— Köszönöm... De mi történik, ha Lucie látni akar a börtönben?

— Csak nem hiszi ezt komolyan? Hiszen Lucie ezzel gyanuba keverné önmagát.

— Igaza van. Tehát még ma felmegy Lucie-hoz és elintézi?

— El, bízza csak rám.

— Uram, drága barátom, maga a Gondviselést jelenti számomra! Higyje el, tudni fogom a módját annak, hogy hálám felülmúlja várakozását.

— Jó, jó — csak ne tegyen könnyelmű ígéreteket. Nagyon jól tudom, hogy mit érnek a szavak. Szívesebben ragaszkodom az írásbeli ígérekhez. Különben erről eszembe jut, hogy legközelebb kissé módosítani kell a megállapodásunkat. Amikor tíz százalékot követeltem magától, Savaryné vagyonát

vettem alapul, amely különböző állítások szerint körülbelül negyvenmillió frankra rúg. Ez a szám azonban önkényes, hiszen nem tudunk semmi pontosat. Savaryné vagyona lehet negyven milliónál nagyobb is, de kisebb is, tehát sokkal egyszerűbb, ha határozott összegben állapodunk meg, ... mondjuk négy millióban.

— Csúf hálátlanság volna tőlem, kedves Reed, ha most, amikor oly nagy odaadással képviseli érdekeimet, alkudozni kezdenék a jutalékán. Négymillió, rendben van, beleegyezem. Bármikor hajlandó vagyok megállapodásunkat aláírással is hitelesíteni. Legyen nyugodt, ha valamit megígérek, azt meg is tartom ... Kérem, keresse fel Luciet és értesítsen látogatása eredményéről.

— Mondja csak, még mindig a Rue Mogadoron lakik?

— Hopp... ezt elfelejtettem megmondani önnök... Most átmenetileg Rue du Ranelagh 79 alatt lakom az egyik barátom legénylakásában, aki külföldre utazott. Hiszen ön megérti, hogy Mathilde-ot szállodai szobában nem fogadhatom.

— És ha a barátja visszatér?

— Egy hónapra utazott el. Addig remélem, be is fejeződik az ügy.

— Reméljük. De várjon csak: az avenue Malakoff a tizenhatodik kerületben van, a rue du Ranelagh szintén. Nem fél attól, hogy Lucie-vel találkozik?

— Szó sincs róla. Mindig csukott taxiban megyek.

— Akkor rendben van. De mondja, nem szokott a szép özvegygel együtt elmenni valahová?

— Hát ő már többször megkért, hogy vigyem el valamilyen dancingba, de megmagyaráztam neki, hogy a magunkfajta emberek nem járhatnak ilyen

rangon aluli szórakozóhelyekre. Majd ha megházásodtunk, elmegyünk a Côte-d'Azur-re és ott a nagy szállodákban minden feltűnés nélkül hódolhatunk táncszenvedélyünknek.

— És a bájos Mathilde beszélt már házasságról?

— Határozott formában még nem, de bizonyos célzásokat már tett rá... Multkor azt mondta nekem: «Igen, elhiszem, hogy szeretsz, de tudom, meg fogsz únni.» Erre azt válaszoltam: «Nem, soha... az egész életünkre egymáséi vagyunk...»

— És erre mit mondott?

— Azt mondta: «Igen... az egész életünkre...»

— No, az ilyen kijelentések még semmire sem köteleznek, ilyeneket naponta huszonötször is mondanak egymásnak a szerelmesek.

— Tudom, de figyeljen csak ide, Reed! Épen tegnap történt a legénylakásomon: Azt mondtam neki, miközben kezét csókoltam: «Saint-Tropez márkiné ma szebb, mint valaha.» Mosolygott és karjaimba vetette magát. Egészen bizonyos, hogy a márkinéi cím elszédítette.

— Ez már biztatóbb jelenség. De vigyázzon, ne maga beszéljen először házasságról... hagyja, hogy ő kezdje... Ha erre nem tudná rászánni magát az asszony, akkor még mindig jöhet maga a nagy jele-nettel és egészen bizonyosnak látom, hogy igent fog mondani. Eltökélt szándéka volt ahhoz a hülye Pierrelatte-hoz feleségül menni és nagyon csodálnám, ha magát elutasítaná.

Saint-Tropez búcsúzkodni kezdett és megkért mégegyszer, hogy menjek el Lucie-hoz minél előbb.

Kikísértem. A márki hirtelen megfordult és a vállamra csapott.

— Mondja csak, nem tudna nekem egy ezer-frankost kölcsönözni? Annyi mindenféle költségem

van: taxi, levélhordó, virágok, sütemények... Hiszen, ha Mathilde-ot fogadom... nem adhatom a... a... tönkrement embert.

— Parancsoljon, — mondtam és kivettem a pénztárcámból egy ezerfrankos bankjegyet.

Saint-Tropez áradózó szavakkal köszönte meg és hevesen megszorította a kezemet.

Igazán megengedhettem magamnak, hogy ezer frankot kölcsönözzek annak, akin négymilliót akarok keresni...

XXX.

Délután elmentem az Avenue Malakoffra. Három óra volt. Lucie-nak nem volt szokása soká vára-koztatni vendégeit, de ezúttal majdnem félóráig ül-dögélhettem előszobájában. Végre belépett kócosan és kipirultan. Pongyolában volt...

— Bocsásson meg, hogy megvárakoztattam. Bor-zasztó fejfájás gyötört, feküdtem a díványon... De mi van magával, Reed úr? Miért ilyen zavart?

— Rossz hírt hoztam.

— A csődtömeggondnok nem akar fizetni?

— Nem erről van szó...

— Hát mi van?

— Saint-Tropez-t elfogták!

— Miért? Mit követett el megint?

— Nem találja ki?

Lucie arca elkomorodott. Aztán vállát vono-gatta:

— Nem baj! Majd kimászik a bajból. Semmit sem lehet rábizonyítani.

— Téved. Éppen most beszéltem erről az ügy-ről Couranvin rendőrtanácsossal. Van egy tanu, aki komolyan vádolja Saint-Tropez-t.

— Honnan tudja, hogy elfogták a mérkit?

— Az utcán tartóztatták le, éppen mikor velem

sétált. Én persze rögtön velementem a rendőrségre és ott beszéltem Couranvin-nel. Nagyon jól ismeri, sajnos, az egész végrendelet-históriát — a maga nevét is említette...

— Az én nevemet?

— Igen.

— Milyen alkalomból?

— Nem találja ki?

Lucie elsápadt.

— De hiszem nekem semmi közöm az egészhez!

— És ha mégis elfognák? Olyan kellemes két hónapig vizsgálati fogságban ülni?

— Két hónapig? Szent Isten!

— Legalább két hónapig! Tudja, mit tennék a maga helyében? Elhagynám Párizst. Amint rendbejönnek a dolgok, azonnal értesítem.

— Elhagynám Párizst... Könnyű azt mondani! Honnan vegyek pénzt?

— Nincs egy barátja, akitől kölcsönkaphatna pár ezer frankot?

Nem felelt...

— Nos?

— Tudja, van egy nagyon befolyásos ismerősöm... Ha elfognak... Udvari tanácsos...

— Akármilyen befolyásos! A bíróságnál az nem ér semmit...

— Meglátjuk.

— Ajánlom, hogy ne gondolkozzék sokat. Elszalasztja a kedvező alkalmat.

— Hallja, nekem ez az egész nagyon gyanús... Nem szerelmes maga belém?

— Ki tudja...

— Ez vicc. De miért fogja olyan nagyon pártomat egyszerre? Mikor Léon még itt volt, akkor nem viselkedett így.

— Asszonyom!

— Nem vagyok olyan buta, hogy egyszerűen be lehessen csapni... Mondja, nem maga jelentette fel barátomat?

— Kérem...

— Hagyjon! Már mindent értek. El akar távolítani Párizsól, hogy azután adósságlevellemmel elmenjen a Rooth-bankba... Ezért csukatta be Saint-Tropez-t is! Szép kis magándetektív. Na hiszen majd én utánajárok a dolognak.

Felkelt és kitérte az ajtót. Nem volt mit tenni — távoztam. A lépcsőházból még visszaszóltam:

— Aztán magára vessen, ha valami baja történik.

Lucie becsapta a lakás ajtaját.

Persze nem hagytam el még a házat. Egy emelettel lejjebb megálltam és vártam. Meg voltam győződve arról, hogy a kis nőnek látogatója van és meg kellett tudnom, hogy kicsoda Saint-Tropez helyettese.

Sejtésem nem csalt. Rövid idő múltán ajtócsapkodásra lettem figyelmes. Lucie hangját hallottam: «Viszontlátásra... Tehát kedden a szokott időben...» Elegáns őszhajú öregúr jött le a lépcsőn daliás léptekkel. Utánalopództam. A szomszéd sarkon autót hívott.

Én is taxiba vágtam magam és utánahajttattam.

Húsz perccel később a rue Furstenberg 140. szám előtt állt meg a kocsí. A ház, melybe az ismeretlen bement, egyike volt azoknak az előkelő régi palotáknak, melyek oly gyakoriak ezen a környéken.

Pár pillanatig álltam a ház előtt, azután zseb-

kendőmet kezemben tartva, beléptem a kapus fülkéjébe.

— Az az öregúr, aki éppen bement, elvesztette zsebkendőjét a kapu előtt...

— Az öreg úr? Vagy úgy: Ployan tanácsos úr... Majd felviszem hozzá, hagyja csak itt.

Ezt jól megcsináltam, én vén számár. Ha a tanácsos elmegy a rendőrségre, akkor azonnal megtudja, hogy Saint-Tropez nincs a rendőrségen. Mit fog szólni Lucie? Honnan ismerte ő ezt az embert? Csak nem volt egyszerre három szeretője — de la Tour du Pan, Saint-Tropez és Ployan? Nem, ez nem lehet. Ployan új beszerzés!

Mindenesetre gyorsan intézkedni kellett. Csőpostán küldtem értesítést Saint-Tropez-nek. Két óra múlva már nálam is volt a márki. Elmondtam neki az egész történetet.

Megbeszéltük, hogy kedden három óra tájban ártatlan képpel felmegy Lucie-hez. Azt mondja majd, hogy elfogatása tévedés volt és azért jött, hogy megnyugtassa őt. Lucie bizonyára zavartan viselkedik majd, erre ő gyanút fog, beront a szomszéd szobába — leleplezi csalfa szerelmesét és szakít vele.

Megtudtam még Léon-tól, hogy Mathilde már célozgat a házasságra és — előkészíthetem az adóságlevelet.

XXXI.

Megint nyugodtan alhattam. Csak néha furdalt a lelkiismeret, hogy a Savary-gyerekeket ilyen csúnyán rászédtem. De miért is jöttek éppen hozzám... Na, majd ha meglesz a négy millióm, lesz időm elmélkedni a véletlen furcsa játékairól. Közben folyton új kliensek jöttek — de nem bocsátkoztam bele nagyobb kombinációkba. Elég egyszerre egy ügy szálaít bogozgatni... Hanem egyszer mégis beleavatkoztam valamibe — méghozzá önzetlenül. Igaz, háborgó lelkiismeretem megnyugtatótására tettem.

Egy anya keresett fel és elpanaszolta, hogy gyermekét elrabolták tőle. Fájdalma meghatott engem és megígértem, hogy mindent megteszek érdekében. Nem fogadtam el semmi előleget. Azonnal elutaztam vidékre és három nap alatt felhajszoltam a kisfiút. Olyan boldog voltam, mint talán még soha...

Kedden este Saint-Tropez látogatott meg. Minden úgy történt, amint vártuk. Sikerült óriási patáliát csapnia — és az öregurat majdnem megütötte a guta, amikor ráordított: «Kéjenc aggastyán! Nem

szégyeli magát, hogy öreg korára még szoknyák után futkos. Mit szólnak majd a gyerekei, ha megírom nekik!» — Lucie térdenállva könyörgött bossánatért, de Léon fagyosan otthagya.

Most már nem volt miért titkolni Saint-Tropez új viszonyát Lucie előtt, hiszen ő most már csak sajátmagát okolhatta a szakításért.

Mindez nagyszerűen megrendezett komédia volt és Saint-Tropez kitűnő színésznek bizonyult.

Most már egészen bizonyosnak látszott, hogy feleségül veheti Mathilde-ot (hiszen elsőrangú információkat adtam neki a márkiról) és most rátérhetünk arra, ami a legjobban érdekelt, az «adósságlevelek» elkészítésére. Ebben segítségemre volt egy agyafúrtságáról közismert üzletember-ismerősöm, akivel egy álló hétig bujtuk a polgári törvénykönyvet. Nagyszerű könyv ez, kitűnő fegyvereket ad a hitelező kezébe, mindenre van benne paragrafus és általában is sokkal jobb, mint a mi vén angol kódexünk, amely még a középkorból származik. Saint-Tropez-zel egy csomó előre keltezett váltót irattam alá és egy adósságlevelet. Volt köztük még tizenkét év előtről keltezett váltó is és amikor attól féltem, hogy ezeket elévültnek fogja tekinteni a bíróság, tanácsadóm megmagyarázta, hogy csak harminc év múlva vesztek el értéküket. Nagyon csodálkoztam ezen, mert bűnügyek például már tíz év múlva évülnek el.

Amikor valamennyi «okirat» elkészült, Saint-Tropez minden habozás nélkül aláírta őket. Különben is nagyon jól tudta, hogyha «visszamegy a parti», rajta semmilyen összeget behajtani nem lehet, teljesen fizetéképtelen volt. Mindennapos vendég lett házunknál, velünk ebédelt, meg vacsorázott, sőt néha még segített is Edithnek az edényeket mo-

sogatni. Nagyon jó fiú lett belőle. Esténként vég-nélküli sakkjátszmákat vívtunk és néha még a vendéglőbe is elvittük magunkkal vacsorázni. Kitűnő cimborá volt. Mindig raktáron tartott valamilyen elmés kis történetet és olyan nagyszerűen tudott bennünket elszórakoztatni, hogy amikor egyszer nem jött fel hozzánk (igaz, hogy ez csak nagyon ritkán fordult elő), egyenesen hiányzott nekünk.

Végeredményben mégis sok pénzembe került ez az ember és ezért türelmetlenül vártam a «fizetés napját». Valósággal remegtem attól, hogy Savaryné megúnja, még mielőtt házasságot köthetnének. De egy este ragyogó arccal jelentette, hogy Mathilde végleg beleegyezett a házasságba. Egy hónap múlva lesz az esküvő!

— És a gyerekek mit szólnak hozzá? — kérdeztem.

— Azokkal, sajnos, még nem beszélhettem a dolgról...

— Nem baj! Könnyű őket lekenyerezni... Nem ismerik még az életet. — Mondja, tud tenniszezni?

— Nagyszerűen.

— Hát akkor! A sporton keresztül lehet legjobban közeledni a mai fiatalokhoz...

— Az esküvő után Olaszországba utazunk!

— Úgy? Már ezt is megbeszélték? De remélem, nem maradnak ott örökké? Ha kedvük kerekednék holmi földkörüli utazásokra, akkor ez nem volna valami kedvező rámmézve...

— Legyen csak nyugodt, drága Reed barátom, megkapja a jutalékát. De igazán nem kívánhatja tőlem, hogy már a nászéjszakán közöljem a feleségemmel, hogy csináltam egy kis négymilliós adósságot... Erre apránként kell előkészítenem Mathilde-ot... Ne féljen, ... ő nem olyan asszony, aki ül a pénzén... Nem számolja meg a pénzt, amit kiad,

sőt már többször előfordult, hogy nekem kellett megakadályoznom abban, hogy bolondságokat kövessen el...

— Még nem érdeklődött a maga vagyoni viszonyai után?

— Nem, de már tapintatosan közöltem vele, hogy kissé zilált az anyagi helyzetem. Azt meséltem, hogy van valami peres örökségem, de az egyik Drôme-ban lakó nagynénem halála után is hét-nyolc milliót fogok örökölni.

— Úgy látom, maga sosem jön zavarba...

— Dehogynem. Például most is nagy zavarban vagyok. Mégiscsak kellene valami ékköves jegygyűrűt vennem Mathilde-nak és nem adhatok neki holmi értéktelen utánzatot...

— Miért nem? Ma már olyan nagyszerű utánzatokat készítenek, hogy csak szakértő tudja felismerni a hamisítványt.

— De éppen az a baj, hogy Mathilde szakértő... Apja előkelő ékszerész volt a Rue de la Paix-n.

— Hát ez nagy baj, — de mondja csak, mióta szokás özvegynek jegygyűrűt adni?

— Miért, talán nem szokás?

— Persze, hogy nem. Éppen nemrég olvastam valami illetlan vagy micsoda könyvben, hogy gyűrűváltás szempontjából csak az első jegyesség számít. Másodszor nem illik gyűrűt hordani.

— Nagyszerű, akkor rendben is van a dolog. Mathilde nagyvilági nő, ismeri a szokásokat és ezért nem fog megsértődni, ha semmit sem adok neki...

— Legyen nyugodt, csak *magát* akarja.

— Pedig már nem vagyok valami fiatal gye-

rek... Éppen ideje, hogy megházasodjam... Bizony, drága barátom, maga a Gondviselést jelenti számomra...

— Én szerencsét hozok mindenkinek...

Jó, hogy Chancer és Teréza nem voltak jelen. Bizonyára hevesen tiltakoztak volna..

XXXII.

Már régen nem volt szerencsém Bompard vizsgálóbíróhoz és ezt igazán nem bántam, mert semmi kedvem nem volt tarokkozni a Café du Palaisban, amikor egyszerre sürgős értesítést kaptam ettől a derék embertől. Rigokowskit Saint-Germain-ben elfogták és újból a versaillesi fogházban ült. Szembesíteni akartak vele. Minden okom megvolt arra, hogy ezt a viszontlátást kerüljem és ezért levelet irattam Edith-tel Bompardnak, amelyben közli, hogy férje «üzleti ügyben Londonba utazott.»

Ezzel a kifogással, amelyet immár többször használtam, megint időt nyertem és arra számítottam, hogy később teljesen megfeledkeznek majd rólam. Időt nyerni! — ez volt a legfontosabb, mert idővel még a legkúszáltabb ügyek is rendbejöhetnek maguktól.

Tisztában voltam ugyan azzal, hogy a Chan- cer-ügy miatt már semmi baj nem érhet, de Rigokowskival találkozni, nem volt kedvem. Egészen bizonyos, hogy felismert, noha nem emlékeztem arra, hogy valaha is dolgom lett volna vele. Pedig azt állította, hogy együtt ült velem a readingi fegy- házban.

Ezt persze letagadhattam, de az igazságszolgá- latás emberei nagyon kíváncsi természetűek és valószínűleg nyomozni kezdenének az előéletem

után. Ez rámnézve semmiesetre sem járna kedvező eredménnyel. Kiderülne, hogy a klubban adós maradtam, hogy Rosswell barátom volt és összeköttetésben állottam Pierrelatte-tal és Saint-Tropezzel, akik régi ismerősei a rendőrségnek. Azon törnék a fejüket, hogy vajjon mi dolgom is volt ezzel a szélhámostrióval és végül napfényre kerülnének a «há-zassági üzelmeim» is.

Mindezért természetesen nem tartóztathatnának le, de el kellene hagynom a rue feydeau-i irodámat, újból rendőri felügyelet alá helyeznének és akkor vége mindennek. Nem lehet üzleteket kötni, ha az embert állandóan detektívek figyelik.

Nem maradna más hátra számomra, mint külföldre szökni, de kérdés, hogy kapnék-e útlevelet. Mi lenne belőlem? Egyszerűen olyan nyomorba süllyednék, amelyből lehetetlen kievickélni. Tehát mindenáron el kellett kerülnöm, hogy Rigokowski-val szembesítsenek. Lehetséges ez?

Kezdtem újból sötétnek látni a helyzetet és még az állandóan jókedvű és elmés Saint-Tropez sem tudott fölvidítani. Hiszen nem közölhettem vele aggályaimat, nem tehettem bizalmasommá, mert ha megtudta volna, hogy milyen gyanús ügyeim vannak, visszaélt volna vele és szerződésünk értéktelen papírronggyá vált volna. Napról-napra növekvő búskomorságomat neuraszténiának tulajdonította és Edith-tel együtt unszolt, hogy menjek orvoshoz. Ezt a tanácsot eleinte visszautasítottam, de annyira könyörögtek, hogy végül is beleegyeztem abba, hogy valami idegspecialistát hívjanak.

Az orvos nem tudta pontosan megmondani, hogy mi a bajom, mindenesetre nagyon betegnek talált. Mindenféle orvosságot rendelt számomra, persze nem vettem be semmit. Többször is meglátogatott és elégtétellel állapította meg, hogy kezelése

sok jót tesz nekem. Nyugtalanságom napról-napra növekedett.

Mégis, — újabb idézés már nem jött Bompard-tól és végül el kellett hinnem, hogy lemondtak a Rigokowskival való szembesítéséről. A vizsgálóbíró valószínűleg pártomat fogta, és megmagyarázta Rigokowski ügyvédjének, hogy némi hasonlatosságon kívül, semmi közöm nincsen Edgar Pipe-hoz. Különben bizonyos, hogy az egész ügy azzal fog végződni, hogy elejtik Rigokowskival szemben a vádat. Hiszen nem tudtak semmi komolyat felhozni ellene és Teréza is bevallotta, hogy barátját milyen indító ok sarkalta arra, hogy éjnek idején hatoljon be Chancer kastélyába.

Beláttam, hogy kár volt annyira megriadnom, de ha súlyos dolgok terhelik az ember lelkiismeretét, akkor állandóan nyugtalankodik és minden apróság felizgatja. Most újból fogadni kezdtem a klienseimet, amiben határozott örömöm tellett. Milyen furcsák az emberek... Mindenkitől előleget veszek fel, és soha semmiféle nyomozást nem végzek, mégis rengeteg felem fejezte ki megelégedését «gyors és diszkrét» munkámért és ajánlott ismerőseinek.

Valamelyik szép reggelen Saint-Tropez rontott be hozzám diadalittasan:

— Megvan! Megvan! Szombathoz egy hétre van az esküvő. A gyerekeknek sincs már kifogásuk ellene. A tennisz csodákat művelt! — Remélem, elsején már átadhatok magának valami nagyobb előleget... Micsoda szemeket fog mereszteni Lucie, ha értesül a házasságomról!

— Csak ne csináljon valami kellemetlenséget... úgy gondolom, a tronçais-i erdőben történt dolgok miatt...

— Nem tehet semmit ellenünk. Van pár súlyosan kompromittáló levelem tőle...

— Hiszen akkor minden rendben van!

— Igen, csak némi pénz kellene. Elvégre nem hagyhatom, hogy Mathilde fizessen helyettem...

— Sajnos, nekem is csak ötezer frankom van. Kétezeret adhatok, ha nagyon muszáj...

— Megpróbálom kétezerrel.

— Csak nem kért már Savaryné-tól is valamit.

— Óh, mindössze tízezer frankot...

— Vigyázzon!

— Nem lesz semmi baj. Azt mondtam, hogy kastélyom tatarozására kell...

— Miféle kastélya van magának?

— Képzelterti...

— És ha Savaryné egyszer látni kívánja birtokát.

— Nem valószínű. Nagyon rossz az emlékezőtehetsége. Különbén is, ha már megházasodtunk, akkor mindegy... — De most mennem kell. Mathilde vár reám...

Elbúcsúztunk egymástól. Sok szerencsét kívántam neki a következő nehéz napokhoz...

Pár nap múlva a nagy ujságok társasági rovatában a következő kis hír állott:

«Mint halljuk, az előkelő társaság két tagja: Mme Mathilde Savary és Marquis Léon de Saint-Tropez házasságot kötnek. Az egyházi esküvő szombaton, január 16-án lesz a Saint-Honoré d'Eylau templomban. Mint ismeretes, Saint-Tropez márki a délvidék egyik előkelő családjából származik, melynek tagjai közé két admirális és egy tábornok tartozik.»

Megkönnyebbültem. Hát igaz! Saint-Tropez nem hazudott. Nem dolgoztam hiába.

Behívtam Edith-et és kezébe adtam a lapot:

— Olvassa csak el, drágám!

Elolvasta.

— Jaj, — kiáltott fel — milyen boldog vagyok Bobby! Biztosan megkapjuk a pénzt?

— Egész biztosan. Végre megint úgy élhetünk, mint régen. Na látja, érdemes volt várni. Nehezen sikerült, de mégis!

— — — — —

Barátunk kézírata itt véget ért. Ugylátszik, előrenemlátott események akadályozták meg abban, hogy folytassa. Elmentem tehát a poissy-i fegyházba és sikerült rávennem az igazgatót, hogy engedje meg Pipe-nek kézírata befejezését.

Három hét múlva már kezemben volt, amit akartam. Ime Edgar Pipe kalandjainak epilógusa.

— — — — —

Miközben vártam, hogy Saint-Tropez megházasodjék, irodám látogatottsága napról-napra nőtt. Volt olyan hét is, hogy tizenkétezer frankot kerestem. És mivel nem volt más dolgom, komolyan vettem feladataimat és utánajártam az ügyeknek.

Nehéz dolog magándetektívnek lenni! Attól a naptól kezdve, hogy nagy buzgalommal nekiláttam a munkámnak, csupa kellemetlenség ért.

Egy asszony, aki azt állította, hogy megrágalmaztam, szörnyű jelenetet rögtönzött és azzal fenyegetőzött, hogy agyonlő. Egy férj, akivel tudattam, hogy felesége megcsalja, bottal támadt rám és csak akkor volt hajlandó távozni, mikor revolveremet tartottam orra alá.

Amíg jelentéseimet hasból írtam, senki sem panaszkodott, eltekintve Voronfix kapitánytól. Most, hogy tisztességesen megdolgoztam a pénzért — mindenki rámtámadt.

Rájöttem, hogy nem érdemes tisztességesnek és becsületesnek lenni s hogy az emberek nem tudják elviselni a nyers igazságot. Minek tudja meg a feleség, hogy férje barátnőt tart? Minek tudja meg a férj, hogy felesége megcsalja? Minek halálosan összeveszíteni házastársakat, akiket az idő majd csak lecsillapítana s akik valamikor, csöndes otthonukban, a kandalló mellett talán boldogabbak lesznek mint valaha?

Saint-Tropez mostanában ritkán jött fel hozzánk. Közeledett az esküvő időpontja s bizonyára bőven volt dolga. Boldog ember! Nemsokára negyven millió tulajdonosa lesz... Kevesebb szerencséje volt szegény Pierrelatte-nak. Elfogták, mikor éppen egy nagy briliánst csusztatott zsebébe egy előkelő ékszerész boltjában. Az ujságok közölték képét és életrajzát, amely nem volt éppen mintaszerű, de azt hiszem, a lapok még hozzá is toldottak egy-két disznóságot.

Egy délután három óra tájban Coxcomb valami Langlois nevű úr látogatását jelentette be.

A következő pillanatban már be is lépett ez a középkorú, békés polgárnak látszó, kövérkés úriember.

Szembeült velem, szürke szemét belemélyesztette az enyémbe és így szólt:

— Nos! Hogy megy az üzlet, Pipe úr?

Nem vesztettem el hidegvéremet.

— Uram, ön téved... Én John Reed vagyok.

— Jaj de furcsa! Hogy hasonlít ez a John Reed Edgar Pipe-re.

— Vannak ilyen furcsa hasonlatosságok.

— Igaz, de ez olyan meglepő...

— Ugyan hagyjuk ezt! Mit akar tőlem, kérem?

— Beszélni akarok egy pillanatig Edgar Pipe-el.

— Elég volt a tréfából, uram!

— Sajnos, ez nem tréfa. Tudom, hogy ön Edgar Pipe és ezért kerestem fel. Tudom azt is, hogy nagyon ügyes ember és az egész világot be tudja csapni, de engem mégsem téveszthet meg. Már három hónapja figyelem — és ha eddig minden detektívet könnyűszerrel lerázott magáról, velem nem egykönnyen bír... Én ugyan nem vagyok sem Allan Dickson, sem Sherlock Holmes — Langlois a nevem, Alfred Langlois... Elég közönséges név. De végre is nem a név a fontos, hanem az önbizalom! Úgy bizony, Pipe úr!

— Hagyja abba, uram! Ne fáradjon hiába!

— Ejnye, Pipe! Megmondtam magának, hogy három hónapja követem lépten-nyomon. Maga érdekelte engem, mert én szenvedélyből vagyok detektív és nem pénzt keresek, hanem különleges izgató eseteket... Elküldtem magához néhány embert, hogy megismerjem munkamódszerét. Egészen szépen megkopasztja klienseit — dehát csak nem akarja azt mondani, hogy Edgar Pipe megelőlszik ilyen apróságokkal...

— Ugyan kérem...

— Engedje meg, hogy befejezzem, és meglátja mire akarok kilyukadni! Én is kételkedtem egy ideig abban, hogy maga Edgar Pipe, dehát mióta Higgins a maga volt readingi fegyházőre, akinek Párisbautazását külön megfizettem, szintén felismerte — azóta az azonosság vitán felül áll. Hiába mondja nekem, hogy maga John Reed. Lehet, hogy csakugyan él valahol ez az úriember, de semmi esetre sincs forradás a jobb arcfalán és bal gyűrűsujja sem olyan deformált, mint a magáé. Higyje el, nem mindennap akad olyan ember, akinek, mint magának, egyik szeme kék, a másik meg zöldbe ját-

szik... Kérem, ne töltsük az időt ilyen számárságokkal. Vallja be, hogy maga Edgar Pipe!

— És ha az volnék? Nincs talán jogom ahhoz, hogy miután megfizettem tartozásomat a társadalomnak, tisztességes úton eltartsam magam?

— Persze, hogy joga van. Lehet, hogy ez is volt a szándéka, de sajnos, eltért tőle - - és azt drágán fogja megfizetni.

Azt hittem, hogy a Saint-Tropez-ügyre céloz. De hát mi félténivalóm volt itt? Igaz, hogy hamis jelentést készítettem, de hivatkozhatom jóhiszeműségemre... Vagy a régi kártyaadósság? Ilyesmi miatt nem csukhatják le az embert.

Látogatóm mosolyogva játszott tintatartóm fedelével, miközben gondolkoztam. Majd megint megszólalt.

— Igen, sajnos, eltért szándékától. Magát ugyan nagyon nehéz rajtacsípni, de azért mégis meg voltam győződve, hogy egyszer el fog követni valami nagy vigyázatlanságot. És ezt el is követte.

— Remélem uram, hogy nem azért jött ide, hogy előadást tartson nekem. Vagy igen?

— Én a Hugó Chancer-ügyről akarok magával beszélni.

— Ismeri ezt az ügyet?

— A kisujjamban van!

— Akkor tudnia kell, hogy nagyon korrektül viselkedtem. Elfogtam egy bizonyos Rigokowskit, aki éjjel besurrant a kastélyba és ötezer frankot kaptam azért. Mi van ezen kivetni való?

— Semmi. De hiszen nem is az a baj. Több ízben beszéltem Bompard úrral, a versaillesi vizsgálóbíróval, aki meg van győződve arról, hogy Chancer felesége lopta el a négyszázhuszonnégyezer frankot szeretője számára. Én azonban nem tartom valószínűnek, hogy egy asszony egyszerre ennyit

lopjon. Csak egy betörő dolgozik ilyen nagy tétékben! Mondja, maga úgy-e egyedül volt akkor éjjel ébren a kastélyban...

— Azt akarja mondani, hogy én loptam el a pénzt?

Langlois mereven rámnézett és bólintott.

— Azt hiszem, nem ismeri eléggé az ügyet, kedves detektív barátom. Ha én loptam volna el a pénzt... akkor legalább is nem találták volna meg Chancerné szekrényén.

— Tudom.

— Tehát?

— Tehát maga nem tudta használni ezeket a bankjegyeket és egy este belopózott a kastélyba és feltette Chancerné szekrényének tetejére a pénzt.

— Kicsoda? Azt hiszi...

— Hagyja, hogy befejezzem mondanivalómat. Igen, odatette a pénzt és írt egy névtelen levelet a versaillesi vizsgálóbírónak... Ezt nagyon jól ki-gondolta. Nem nagyon tisztességesen, de minden-estre tehetségesen. Úgysem válthatta volna be a megjelölt bankjegyeket és ha Rigokowski feljelen-tése alapján megtalálták volna a pénzt itt...

— Mindezeket a feltevéseket a kisujjából szopta... Hiszen valóságos regényt mesél itt nekem!

— Igen, valóságos regényt, amelynek vége egész természetesen következik hőse jelleméből. Maga művésze mesterségének, dehát az ilyen «mű-vésznek» vigyáznia kell, hogy ne hagyjon nyomo-kat, melyek kompromittálhatják...

— Fejezze be már kérem! Halljuk a tényeket, aztán majd felelek.

— Türelem. Mikor meghallottam, hogy valami rejtélyes kéz visszahelyezte a pár hét előtt lopott pénzt — akkor, bevallom, nem értettem az egészet.

Én azonban nem szeretem a rejtélyeket — illetve szeretem őket megoldani. Elmentem tehát Equavilly-be Chancer úrhoz. Bemutakoztam neki és felkértem, hogy mutassa meg nekem a bankjegyeket, melyeket éppen aznap kapott vissza Bompard-tól. Eleinte nem volt hajlandó arra, de amikor megígértem neki, hogy elfogom az igazi tolvajt, készséggel állott rendelkezésemre. Bezárkóztam Chancerrel dolgozószobájába és *egyenként* megvizsgáltam minden bankjegyet. Mondhatom, fárasztó munka volt, egész délutánomat igénybevette. De végre megtaláltam, amit kerestem. Illetve megtaláltam a tolvaj nevét — és ez a név: John Reed.

Az ember nem gondol mindenre, ugy-e? Egy kis vigyázatlanság és máris kész a baj... Szegény Pipe! Önmagát jelentette fel...

Nem tudtam még, hova akar kilyukadni. Annyi máris kétségtelennek látszott, hogy nem blöfföl... Még mindig mosolygott és ingatta fejét. Mit akar vajjon? Ez az ismeretlen detektív kétségkívül bámulatraméltóan ügyesen viselkedett.

— Nézze csak, Pipe úr, ezt a bankjegyet! — kiáltott hirtelen rám.

Megremegtem.

— Nos, mit lát rajta?

Visszanyertem hidegvéremet.

— Hogy mit látok rajta? Ott a sarokban Chancer nevét!

— Igen... ez minden?

— Természetesen.

— Nézze meg jól!

Langlois felkelt és áthajolva az asztalon, közvetlenül szemem elé tartotta a bankót.

— És ott a középén, mi van ott?

Megdermedtem és megsemmisülten rogytam le székembe. A bankjegy közepén ott állt John Reed

aláírása. Tévedésről szó sem lehetett. Az én aláírásom volt. Mintha hályog hullott volna le szememről. Biztosan emlékeznek, hogy amikor el akartam tenni Chancer bankjegyeit, észrevettem, hogy az egyik kissé gyűrött... Hogy kisimítsam, itatósmappámra fektettem és több ízben átsimítottam kezemmel anélkül, hogy gondoltam volna arra, hogy pár pillanattal előbb egy frissen aláírt levelet itattam le ugyanazon a helyen. A friss tintanyom átmásolódtott az átkozott bankjegyre. Nem volt mit tagadni. Meg voltam fogva.

— Nos, Pipe, mit szól ehhez? Hogy került aláírása Chancer pénzére? Erre nem volt elkészülve, mi?

Kifogást próbáltam találni.

— Ugyan kérem, az egész nagyon egyszerű. Mikor Chancer először idejött, előleget akart nekem adni és letette mappámra ezt az ezer frankot. Én visszautasítottam a pénzt, mire ő visszavette és beletette tárcájába.

— Nagyon jó ötlet. Elég valószínű is lehetne, ha a bankjegyek nem feküdtek volna huszas csomókban összetűzve a pénzszekrényben. Fel kellene tételeznünk, hogy Chancer úr hazamenve, azonnal visszatette a bankjegyet oda, ahonnan kivette... De ez nem valószínű, mert ő azt állítja, hogy utoljára három nappal előbb nyitotta fel a pénzszekrényt, semmint magát meglátogatta. Azután meg elromlott a zár és nem is tudta felnyitni.

— Talán csak rosszul emlékszik, Chancer. Ő nagyon szórakozott ember.

— Hagyja ezt, Pipe. Engem úgysem tud meggyőzni. Meg van fogva és vallja be...

Eszem ágában sem volt bevallani. Védekeztem, noha éreztem, hogy szorul a hurok nyakam körül.

Langlois mosolyogva hallgatott, még végül meguntta és közbevágott.

— Mindezek a kifogások nem érnek semmit. Hogy ellopta a pénzt, az már önmagában is elég gazság, de hogy aztán még Chancernéra is akarta terelni a gyanút...

E pillanatban kopogtattak. Langlois felkelt, kinyitotta az ajtót és kiszólt.

— Jöjjön csak be, jöjjön... már várom magát.

Ötvenév körüli ember lépett be, akinek arca valahogyan ismerősnek tünt föl.

— Delmas barátom, rendőrfelügyelő — mondta a detektív. — Bemutatom magának Edgar Pipe urat...

— Hát ő volt az?

— Persze. Nem szoktam tévedni.

— Úgy, úgy! Ügyes ember.

— Igen, de ezúttal kissé vigyázatlan volt.

— Ó tehát a tolvaj?

— Igen.

— Bizonyos, hogy nemcsak ez a bűn szárad a lelkén. Átnézte már a papírjait?

— Nem, magára vártam.

— Jó. Nézzük csak.

Míg Langlois vigyázott nám, a rendőrfelügyelő mindent felforgatott.

E percben találta meg Saint-Tropez adósságlevelét.

— Ó, ó! Még egy gyanús eset. Na hiszen majd meglátjuk.

Be akart menni Edith szobájába. Erre rászóltam.

— Kérem uram. A feleségem nagyon ijedős és...

— Legyen nyugodt. Úriember vagyok.

Edith mindent hallott. Erősnek mutatkozott, de

mikor megértette, hogy a rendőrségre visznek, szívtépően zokogni kezdett.

— Ne legyen így kétségbeesve. Nemsokára szabadon bocsátanak — mondtam neki, miközben megöleltem. Kezébe akartam csúsztatni hatezer frankot tartalmazó tárcámat, de a rendőrfelügyelő észrevette mozdulatomat és elkobozta a pénzt.

— Előbb majd utánanézzünk, hogy honnan ered ez az összeg!

Tiltakozni próbáltam, de hiába. Újból megöleltem Edithet és gyorsan fülébe súgtam:

— Forduljon Saint-Tropez-hez.

— Gyerünk Pipe úr — kiáltott rám a rendőrfelügyelő.

Miközben átmentünk az előszobán, odaszóltam Coxcomb-hoz:

— Ha keresnek, mondja, hogy elutaztam.

— Hosszú időre?

— Még nem tudom. Ezekről az uraktól függ, hogy meddig tart utam.

A lépcsőházban Langlois meg akart bilincselni, de én megkértem, hogy várjon, míg az autóban leszünk. A házmesternek nem kell mindent látni.

A rendőrségen egy kis cellába zártak és mivel nem volt mit vallanom, másnapig békében hagytak.

Jó lett volna a párisi törvényszék elé kerülni, de sajnos, ügyem a versaillesi bíróság elé tartozott, melynek szigorú híre volt.

Reggel Langlois keresett fel, hogy Versaillesba kíséren. Taxin mentünk, miután megígértem, hogy nem fogok szökést megkísérelni.

Nagyon aggódtam Saint-Tropez adósságlevele miatt. Megkérdeztem tehát Langlois-t, hogy mi történt írásaimmal. Azt felelte, hogy mind lefoglalták, de rendben vissza fogom őket kapni. Egyébként

szükszavúan, de kedvesen felelt sok kérdésemre — és tizennyolchavi börtönt jósolt számomra.

Versaillesbe értünk. Eszembe jutott, hogy most Bompard vizsgálóbíró elé fognak vezetni és ez a gondolat kissé zavart. Ez a derék funkcionárius barátjának nevezett és bizonyára drágán fogja velem megfizettetni, hogy az orránál fogva vezetem.

Langlois bejelentette magát Bompardnál. A vizsgálóbíró rögtön fogadta és nagyon csodálkozott, amikor engem is megpillantott.

— Hiszen ez az én kedves Reed barátom! — kiáltott fel örömmel. Mi jó szél hozta önt ide?! Nem is tudtam, hogy ismeri Langlois urat... Ó, ő is a nagy mesterek közé tartozik. Nagyon szerény, csendes ember, de mindig az övé az utolsó szó... De foglaljanak helyet uraim! Talán valami újabb bonyolult eset miatt látogattak el hozzám?

— Nem, — dörmögte Langlois... Csak az ecquevilly-i ügyről van szó...

— Persze... persze... csakugyan... maguk még mindig foglalkoznak ezzel az esettel, pedig már megmondtam, hogy mi a véleményem róla... Szilárd meggyőződésem, hogy Chancerné ürítette ki férje pénzszekrényét... Tudom, önök azt állítják, hogy volt valami bűntársa is... Nem hinném, hogy ezt valaha is megtalálnák... Nincsen szándékomban tanácsokat osztogatni, de úgy vélem, legjobb ha az urak is csatlakoznak az álláspontomhoz. Az asszonynak barátja van, amolyan kétes elem, akinek nincsen semmi igazolható keresete... A nő bolondul utána és odáig merészkedik, hogy férje kastélyában fogadja őt... Ennek az alaknak állandóan pénzre van szüksége, sok pénzre... Nagy összegeket kér, sőt talán követel is és barátnője, aki semmit sem képes megtagadni tőle (hiszen maguk ép-

pen olyan jól tudják, mint én, hogy mi mindenre képes a szerelmes asszony), megszerzi neki a pénzt. Éppen át akarja adni neki, amikor az utolsó pillanatban, mint valami *deus ex machina*, közbelép a kitünő detektív. Az asszony megijed és elrejtí a pénzt, amelyet barátjának szánt. Tudják az urak is, hogy kihallgattam Chancernét, aki bevallotta, nekem, hogy milyen összeköttetésben állott Rigokowskival... Tehát ebből az következik, hogy...

— Minden látszólag nagyon logikus, — vágott közbe Langlois mosolyogva — de sajnós, kénytelen vagyok önt, kedves barátom, tévedéséről felvilágosítani. Mától fogva egészen más irányban fogja folytatni a vizsgálatot, mert elcsíptem az igazi tolvajt...

— Az igazi tolvajt? Tehát mégis Chancer egyik cselédje az, ahogy eleinte is gondoltam?

— Nem. Az én szimatom volt a helyes, mert a tolvaj — Edgar Pipe.

— Edgar Pipe! Tehát mégis Párisban van?

— Sőt Versaillesban. Itt van!

És rámmutatott.

— Hogyan!... Mit mond?! John Reed úr azonos volna...

A detektív bólintott.

— Bizonyos ebben?

— Nincsen kétség.

Langlois néhány rövid, határozott mondatban elmondta a megdöbbsent vizsgálóbírónak, hogyan sikerült megállapítani bűnösségemet... Bompard állandóan növekvő dühvel hallgatta és időnkint olyan pillantásokat vetett rám, mint valami veszett tigris. A derék ember nem csupán azt nem bocsátotta meg nekem, hogy rútul becsaptam, hanem még amiatt is mérgeződött, hogy teljesen új irányba tereltem a vizsgálatot és ezzel arra kényszerítettem, hogy

megint elővegye a félig-meddig lezárt aktákat; sőt előlről kellett elkezdenie az egész munkát és ez borzasztóan elkésértette.

— Nyomorult! — ordított rám, amikor a detektív befejezte a jelentését. — Tehát mégis maga az Edgar Pipe! Sejtettem én is és ezért idéztem meg kétszer egymás után, de maga persze óvakodott attól, hogy eljőjön. Az a nagy hasonlatosság és Rigokowski állításai rögtön felkeltették a gyanúmat... Egy vizsgálóbíró nem olyan könnyű szép szavakkal lekenyerezni. Néha úgy teszünk, mintha elhinnénk mindent, de ez csak látszat, mert magunkban egészen másra gondolunk. Végeredményben én is ugyanarra az eredményre jutottam volna, mint a kitűnő Langlois kollegám. Megelőzött, elismerem és ezért fogadja szerencsekivánataimat...

Elkezdtem mosolyogni és erre Bompard alaposan lehordott. Nagyon bántotta, hogy éppen egy betörő üzött vele ilyen komisz tréfát. Borzasztóan szégyelte magát Langlois előtt... Bizony, most már nem is gondolt arra, hogy velem együtt írjon darabot a romorantini színház számára...

Az ő jóvoltából azután a legkellemetlenebb célába csuktak. Ez különösen rosszul hatott kedélyemre. Hiszen az utóbbi időben már elszoktam az ilyen magányos üldögéléstől. Kínzó gondolatokkal volt tele a fejem. Mi lesz Edith-tel? Kap-e elég pénzt Saint-Tropez-től? Nem szökik-e meg a márki pénzzel?

Mindent nagyon sötéten láttam. És joggal. Ha az ember lebukik, mindenki elhagyja, mindenki becsapja. Csak soha bele ne kezdtem volna ebbe az átkozott Chancer-ügybe. Nem lett volna jobb azonnal Londonba utazni és beváltani a pénzt?

Igaz, hogy enélkül a Langlois nélkül senki sem jött volna rá semmire. Meg kell hagyni, ügyes fickó

ez a szenvedélyes detektív. Kár, hogy éppen énrám vetette magát. Ezt is csak a hírnevemnek köszönhetem.

Bompard nem hivatott. Úgylátszik, elég bizonyíték van bűnösségemre, nem kellett még vallanom is.

Sajnos, nem választhattam magam ügyvédet. Másnap már jött is a hivatalból kirendelt védő: Clovis Arel. Fiatalember volt, akit nagyon érdekelt becses személyem és ezért igen behatóan foglalkozott velem. Elég nehéz helyzete volt. Mivel is védjen a bíróság előtt? Végül is azt tanácsolta nekem, hogy tetessem magam beszámíthatatlan elmebajosnak.

Meg is kíséreltem, de nem sikerült. Hiába szavaltam órák hosszat latin verseket, hiába röhögtem, dühögtem, dörömböltem vadul, az örök ugyan elhittek rólam, hogy örült vagyok, de az elmeorvos, egy kis, kopasz, szemüveges emberke, kétheti megfigyelés után kijelentette, hogy szimulálok. Semmi hasznom nem volt az egészből, csak meghosszabbította vizsgálati fogságomat.

Feladtam a harcot. Így hiába volt Clovis Arel ragyogó védőbeszéde, Langlois jóslata beteljesedett, tizennyolc hónapot kaptam.

A tárgyalás után beszéltem Langlois-val. Megkértem, hogy foglalkozzék kicsit feleségemmel. Ezt nagyon kedvesen megígérte. Erre felbátorodtam és megkérdeztem tőle:

— Mondja, volt egy házassági ügyem. Nem tud felőle semmit? Egy Saint-Tropez nevű úrról van szó.

— Igen, igen. Tudom. Mondjon le róla. Nem kaphatja meg a pénzét.

— Miért?

— Saint-Tropez márkit egy hét előtt tartóztatuk le egy régebbi szélhámossága miatt.

— És ... a házassága!

— Képzelteti...

— Nincs szerencsém.

— Na majd csak talál valami okos foglalkozást, ha kiszabadul. Ilyen tehetséges ember, mint maga... De betöréssel ne foglalkozzék többé. Ezt ma már nem érdemes... A viszontlátásra!

— — — — —

Néhány nappal később már a Poissy-i fegyházban voltam. Nagyon szép hely. Az igazgató kedves ember, az örök rokonszenvesek és a koszt sem rosszabb, mint a legtöbb párizsi vendéglőben. Megértem, hogy vannak, akik visszavágyanak ide.

Az első napokban még nagyon unatkoztam, de most már egészen beleszoktam a nyugodt rabéletbe. Kis pihenés, talán nem is árt! Van időm gondolkozni!...

A fegyház papjával nagyon jól megbarátkoztam. Kieszközölte számomra, hogy ne kelljen a műhelyben dolgoznom. Vasárnaponként Edith meglátogat. Szegény Edith! Hogy némi pénzhez jusson, megbarátkozott Risenford úrral, a mi bútorkereskedő barátunkkal. Mindenki úgy lábol ki a bajból, ahogy tud. Mindenesetre nagyon kedves hozzám és mint mondja — türelmetlenül számolja a napokat kiszabadulásomig.

Egy reggel a fegyház udvarán Saint-Tropez márkit pillantottam meg. Köszöntünk egymásnak, de egyébként nem volt alkalmunk közlekedni egymással. Később azután sikerült együvé jutnunk és meghallgathattam panaszait. Nagyon kétségbe volt esve és hosszadalmasan elmondta elfogatásának történetét.

Megvigasztaltam azzal, hogy legközelebb majd szerencsésebbek leszünk. Remélem, hogy összekötetésben maradunk egymással és majd talállok szá-

mára egy jó gazdag pártit, ugyanis szándékon, amint kiszabadulok, házasságközvetítő irodát nyitni.

Saint-Tropez megígérte, hogy mindenben rendelkezésemre fog állni. A pénzen, amit memoárjaimért kapok egy kiadótól, kibérlek valami előkelő helyiséget a belvárosban és bizonyára hamarosan kiterjedt klientélám is lesz... A jó reklám hatalma és az emberek butasága végtelen!

Feladom a betörőmesterséget, mely egyre több veszéllyel jár számomra és annak fogom szentelni életemet, hogy emberpárokkal, akik különben sohasem találtak volna egymásra, megkóstoltassam a házasság gyönyöreit...

Talán ez az új hivatás is jövedelmező lesz és azonkívül megfelel az én emberbaráti természetnek.

Végre is szép dolog, ha valaki ily kalandos élet után embertársai boldogságáért munkálkodhatik!

Vége.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

AZ ATHENAÉUM IRODALMI ÉS NYOMDAI R. T. NYOMÁSA
 Felelős kiadó: Erényi András Nyomdaigazgató: Wózner Ignác